T. C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI
COĞRAFYA BİLİM DALI
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

SURİYELİ KADINLARLA URFALI KADINLAR ARASINDAKİ UYUM SORUNU: BAĞLARBAŞI SEMTİ (HALİLİYE-ŞANLIURFA) ÖRNEĞİ

Selvi ÖZTÜRK ATAGÜN

ŞANLIURFA- 2021

T. C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI
COĞRAFYA BİLİM DALI
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

SURİYELİ KADINLARLA URFALI KADINLAR ARASINDAKİ UYUM SORUNU: BAĞLARBAŞI SEMTİ (HALİLİYE-ŞANLIURFA) ÖRNEĞİ

Danışman
Prof. Dr. Sedat Benek

Selvi ÖZTÜRK ATAGÜN

ŞANLIURFA- 2021

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS

TEZ ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Sedat BENEK danışmanlığında, Selvi ÖZTÜRK ATAGÜN 'nün hazırladığı **"**Suriyeli Kadınlarla Urfalı Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Semti (Haliliye- Şanlıurfa) Örneği**"** konulu bu çalışma 21/09/2021 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

□ Oybirliğiyle / Oy çokluğu ile

İmza

Danışman	Prof. Dr. Sedat BENEK	
Üye	Prof. Dr. Mehmet Sait ŞAHİNALP	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi. Deniz CENGİZ	

Bu tezin COĞRAFYA Ana Bilim Dalında yapıldığını ve enstitümüz kurallarına göre düzenlendiğini onaylarım.

(Prof. Dr. Şevket, ÖKTEN)
Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS

ORİJİNALLİK RAPORU ve BEYAN FORMU

ÖĞRENCİNİN	
Öğrenci No	185225002
Adı / Soyadı	Selvi ÖZTÜRK ATAGÜN
Anabilim Dalı/Programı	Coğrafya / Tezli Yüksek Lisans
Tez Konusu	Suriyeli Kadınlarla Urfalı Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Semti (Haliliye- Şanlıurfa) Örneği

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yukarıda başlığı belirtilen 'Suriyeli Kadınlarla Urfalı Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Semti (Haliliye- Şanlıurfa)' Örneği çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 128 sayfalık kısmına ilişkin, 25/08/2021 tarihinde danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, benzerlik oranı %16'dir. Ayrıca 'Suriyeli Kadınlarla Urfalı Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Semti (Haliliye- Şanlıurfa) Örneği' çalışması hiçbir blok kopyalama içermemektedir.

Uygulanan filtrelemeler:

1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
2- Kaynakça hariç
3- Alıntılar hariç/dâhil
4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, Harran Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesini ve Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 'Suriyeli Kadınlarla Urfalı Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Semti (Haliliye- Şanlıurfa) Örneği' çalışması Orijinallik Raporu alınması ve kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Etik ihlal tespiti halinde, Enstitü yönetim kurulunca, diplomamın iptal edilmesini kabul ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

25/08/2021
Selvi ÖZTÜRK ATAGÜN

Yukarıda yer alan raporun ve beyanın doğruluğunu onaylarım. 25/08/2021

Prof. Dr. Sedat BENEK

ÖZET

SURİYELİ KADINLARLA URFALI KADINLAR ARASINDAKİ UYUMSORUNU: BAĞLARBAŞI SEMTİ (HALİLİYE-ŞANLIURFA) ÖRNEĞİ

ÖZTÜRK ATAGÜN, Selvi

Yüksek Lisans Tezi

Coğrafya Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sedat BENEK

Eylül, 2021, 84 sayfa

Bu çalışmanın konusu Şanlıurfa şehrinde yaşayan Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınların en fazla iç içe yaşadıkları Bağlarbaşı semtinde uyum sorununa neden olan sorunsal konuların yerinde ele alınması oluşturmaktadır. Suriye'de siyasi krizin patlak vermesinden sonra başlayan göç hareketi Urfalı kadınlar tarafından olumlu karşılanırken, son zamanlarda Suriyeli kadınlara yönelik olumsuz hükümlerin yer almasındaki esaslarının tespiti, teori ve pratik açısından önemlidir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, Urfalı kadınların Suriyeli kadınlara karşı tepkili yaklaşımlarının altında yatan nedenleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Toplumsal kabulü ve uyumu zorlaştıran nedenler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada, nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanılmıştır. Birincil verilerin sayısallaştırılmasında SPSS analizleri kullanılmıştır. Harita üretimi için CBS Argis 10.1 sürümü kullanılmıştır. Nitel yöntemler ışığında Şanlıurfa'nın Bağlarbaşı semtinde (Haliliye) ikamet eden 50 Suriyeli kadın ve 50 Urfalı kadın olmak üzere toplam 100 kadın ile "yüz yüze görüşme yöntemi" ile anket uygulanmıştır. Anket uygulanmasının sınırlı olduğu durumlarda odak grup görüşmelerine başvurulmuştur. Nitel yöntemler içerisinde odak grup görüşmesi hem Suriyeli kadınlarla hem de Urfalı kadın katılımcılarla gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmeleri sonucunda elde edilen bilgiler her iki grup üzerinden değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda Şanlıurfa'da yaşayan Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınlar arasındaki kültürel farklılıklar toplumsal kabulünü zorlaştırmakta ve buna bağlı olarak uyum sorunları ortaya çıktığı saptanmıştır. Suriyeli kadınların toplumsal kabulünün Urfalı kadınlar için nefret ve düşmanlığa yol açmış ve

açmaya devam etmekte olduğu saptanmıştır. Ayrıca, çalışmada Urfalı kadınları rahatsız eden durumun ve uyum problemindeki en büyük engelin, Suriyeli kadınların sosyal yaşamları ve yaşam tarzları olduğu ve bu nedenle kültürel çatışmanın olduğu tespit edilmiştir. Suriyeli kadınların kamusal alanı kullanma, sosyal alanı kullanma pratikleri Urfalı kadınlardan daha yaygın olduğu ortaya çıkmıştır. Ev sahibi olan Urfalı kadınlarla Suriyeli kadınlar arasında cinsiyete dayalı bir entegrasyon sorunu yaşadığı tespit edilmiştir. Urfalı kadınlar pratikler üzerinden değil kulaktan dolma bilgiler üzerinden Suriyeli kadınlarla bir entegrasyon sorunu yaşadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Suriyeli Kadınlar, Ötekileştirme, Uyum, Şanlıurfa.

ABSTRACT

THE PROBLEM OF HARMONY BETWEEN SYRIAN WOMEN AND WOMEN OF URFA: A CASE STUDY OF BAĞLARBAŞI NEIGHBORHOOD (HALİLİYE-ŞANLIURFA) EXAMPLE

ÖZTÜRK ATAGÜN, Selvi

Master's Thesis

Department of Geography

Advisor: Prof. Dr. Sedat BENEK

September, 2021, 84 Page

The subject of this study is to deal with the problematic issues that cause adaptation problems in the Bağlarbaşı district, where Syrian women living in Şanlıurfa and Urfa women live together the most. While the migration movement that started after the outbreak of the political crisis in Syria was welcomed by the women of Urfa, it is important in terms of theory and practice to determine the principles of the negative provisions against Syrian women recently. Therefore, the aim of this study is to reveal the reasons underlying the reactive approach of Urfa women towards Syrian women. The reasons that make social acceptance and adaptation difficult have been tried to be determined. In this study, quantitative and qualitative methods were used together. SPSS analyzes were used to digitize the primary data. CBS Argis 10.1 version was used for map production. In the light of qualitative methods, a questionnaire was applied to a total of 100 women, 50 Syrian women and 50 women from Urfa, residing in the Bağlarbaşı district of Şanlıurfa (Haliliye), using the "face-to-face interview method". In cases where the application of the questionnaire was limited, focus group interviews were used. Among the qualitative methods, focus group interviews were conducted with both Syrian women and Urfa female participants. The information obtained as a result of focus group interviews was evaluated on both groups. As a result of the study, it was determined that the cultural differences between the Syrian women living in Şanlıurfa and the women from Urfa make their social acceptance difficult and accordingly, adaptation problems arise. It

has been determined that the social acceptance of Syrian women has caused and continues to cause hatred and hostility for the women of Urfa. In addition, in the study, it was determined that the situation that disturbs the women of Urfa and the biggest obstacle to the adaptation problem is the social life and lifestyle of Syrian women, and therefore cultural conflict. It has been revealed that Syrian women's practices of using public space and social space are more common than Urfa women. It has been determined that there is a gender-based integration problem between the Urfa women and Syrian women who own a house. It is seen that women from Urfa have an integration problem with Syrian women, not through practices but through hearsay.

Keywords: Migration, Syrian Women, Othering, Integration, Şanlıurfa.

SURİYELİ KADINLARLA URFALI KADINLAR ARASINDAKİ UYUM SORUNU: BAĞLARBAŞI SEMTİ (HALİLİYE-ŞANLIURFA) ÖRNEĞİ

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI ii
ORİJİNALLİK RAPORU ve BEYAN FORMU iii
ÖZET iv
ABSTRACT vi
İÇİNDEKİLER viii
KISALTMALAR x
TABLOLAR LİSTESİ xi
HARİTALAR LİSTESİ xiii
GRAFİKLER LİSTESİ xiv
EKLER LİSTESİ xvi
GİRİŞ 1
1. ARAŞTIRMANIN KONUSU 3
2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ 3
3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ 4
4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI 5
5. ARAŞTIRMA ALANI 6
6. ARAŞTIRMA ALANINDAKİ URFALI KADINLARIN VE SURİYELİ KADINLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ 10

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1. ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ 11
1.1.1.Göç 11
1.1.2. Göçmen 12
1.1.3. Mülteci 13
1.1.4. Geçici Koruma 13
1.1.5. Sığınmacı 16
1.1.6. Misafir 17
1.1.7. Entegrasyon 17
1.1.8.Uyum 17
1.1.9. Dışlanma 18
1.1.10. Ötekileştirme 19

1.1.11. Toplumsal Kabul 20
1.1.12. Sosyal Uyum 21
1.2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ 22

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

2.1. URFALI VE SURİYELİ KADIN KATILIMCILARIN PROFİLLERİ 26
2.2. URFALI KADINLAR İLE SURİYELİ KADINLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ DURUMLARI, ZORLUKLAR VE YAŞANAN SORUNLAR 44
2.3. URFALI KADINLAR İLE SURİYELİ KADINLAR ARASINDAKİ EMPATİ VE SEMPATİ DURUMLARI 58
2.4. URFALI KADINLAR İLE SURİYELİ KADINLAR ARASINDAKİ SOSYAL VE KÜLTÜREL ÇATIŞMA ALANLARI VE ÖTEKİLEŞTİRME DURUMLARI 67
SONUÇ 80
KAYNAKÇA 82
EKLER

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
BM	Birleşmiş Milletler
BMMYK	Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
SPSS	Statistical Package For Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin Paket)
TDK	Türk Dil Kurumu
TUİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UAÖ	Uluslararası Af Örgütü
UNHCR	BM Mülteci Örgütü
YUKK	Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Veri İstatistik Programı

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Zorunlu Göç Eden Suriyeli Nüfusunun Ülkelere Dağılımı (2020) 2
Tablo 2: Çalışma Alanındaki Nüfusun Mahalleler Bazındaki Değişimi (2008- 2019) 9
Tablo 3: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Türkiye ve Şanlıurfa İlindeki Sayısı (19.05.2021) 16
Tablo 4: Suriyeli Kadınların Anadili ve Gündelik Hayatta Konuştuğu Dil 31
Tablo 5: Urfalı Kadınların Anadili ve Gündelik Hayatta Konuştuğu Dil 32
Tablo 6: Türkçe Konuşabilen Urfalı Kadınların Türkçe Seviyesi 32
Tablo 7: Türkçe Konuşabilen Suriyeli Kadınların Türkçe Seviyesi 33
Tablo 8: Suriyeli Kadınların Geldikleri Yerleşme Türü 38
Tablo 9: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlara Göre Bakımlı Olma Durumu 41
Tablo 10: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlara Göre Bakımlı Olma Durumu 41
Tablo 11: Suriyeli Kadınların Türkiye'ye Giriş Yolları 42
Tablo 12: Suriyeli Kadınların Göç Ederken Şanlıurfa'yı Tercih Etme Nedenleri 42
Tablo 13: Suriyeli Kadınları Göçe İten En Önemli Durum 43
Tablo 14: Suriyeli Kadınların Suriye'den Ayrılma Durumu 43
Tablo 15: Suriyeli Kadınların Suriye İç Savaşında Aileden Birisini Kaybetme Durumu 44
Tablo 16: Suriyeli Kadınların Barınma Konusunda Yaşadığı En Önemli Problem 46
Tablo 17: Urfalı Kadınların Barınma Konusunda Yaşadığı En Önemli Problem 47
Tablo 18: Suriyeli Kadınların Suriye'ye Geri Dönme Durumu 53
Tablo 19: Suriyeli Kadınların Türkiye'de Kadın Olarak Yaşamanın En Zor Yönleri 57
Tablo 20: Urfalı Kadınların Kadın Olarak Yaşamanın En Zor Tarafları 57
Tablo 21: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla Konuşma ve Dayanışma İçinde Olma Durumu 59
Tablo 22: Urfalı Kadınlarla Suriyeli Kadınların Konuşma ve Dayanışma İçinde Olma Durumu 60
Tablo 23: Suriyeli Kadınlara Yönelik Bakış Açısı ve Sorun Teşkil Etme Durumu 60
Tablo 24: Suriyeli Kadınların, Urfalı Kadınlara Yönelik Bakış Açısı ve Aynı Semtte Memnuniyet Durumu 61
Tablo 25: Suriyeli Kadınlar, Urfalı Kadınların Empati ve Davranışlarından Memnuniyet Durumu 61
Tablo 26: Urfalı Kadınlar Suriyeli Kadınların Empati ve Davranışlarından Memnuniyet Durumu 62
Tablo 27: Suriyeli Kadınların Bilgiye ve Haber Kaynaklarına Erişim Durumu 63
Tablo 28: Suriyeli Kadınların Türkiye'de Yaşamanın Güzel Yönleri ve Türkiye'de Yaşama Durumları 64
Tablo 29: Urfalı Kadınlara Göre Türkiye'de Yaşamanın Güzel Tarafları 65
Tablo 30: Suriyeli Kadınların Uygun Koşullar Oluşursa Türkiye'de Yaşama Durumları 66
Tablo 31: Urfalı Kadınların Kocalarına Karşı Davranış Şekillerini Beğenme Durumu 67
Tablo 32: Suriyeli Kadınların Kocalarına Karşı Davranış Şekillerini Beğenme Durumu 67

Tablo 33: Suriyelilere Vatandaşlık Verilme Durumu 71
Tablo 34: Suriyeli Kadınlar Türkiye'nin Vatandaşlık Verilmesini İsteme Durumları 72
Tablo 35: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığı Şiddet ve Şiddet Türü 72
Tablo 36: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığınız Şiddet ve Şiddet Türü 73
Tablo 37: Dilencilik ve Fuhuş Yapan Suriyeli Kadınların Sınır Dışı Edilme Durumu 73
Tablo 38: Suriyeli Kadınların Sosyal Sorunların Ortaya Çıkartılmasında ve Mahallede ki Suç Oranına Etkisi 74
Tablo 39: Urfalı Kadınlar Suriyeli Kadınlarla Aynı Semtte Oturmaktan Mutlu Olma Durumu 74
Tablo 40: Suriyeli Kadınları Kendi Yaşamınız İçin Tehdit Unsuru Olarak Görme Durumu 74
Tablo 41: Suriyeli Kadınlarla Kültür Çatışması 75
Tablo 42: Urfalı Kadınlarla Kültür Çatışması 75
Tablo 43: Suriyeliler İçin Harcanan Kaynaklardan Rahatsızlık Duyma Durumu 76
Tablo 44: Suriyeli Kadınların En Kısa Sürede Ülkelerine veya Başka Ülkelerine Dönme Durumları 76

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Bağlarbaşı Semtinin Lokasyonu 7
Harita 2: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin İllere Dağılımı 14

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Haliliye İlçesinde Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılışı (2019) 8
Grafik 2: Çalışma Alanındaki Nüfusun Mahalleler Bazındaki Değişimi (2008- 2019) 9
Grafik 3: Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler (2020) 15
Grafik 4: Geçici Barınma Merkezi İçinde ve Dışında Kalan Suriyeliler (2020) 15
Grafik 5: Urfalı Kadın Katılımcılarının Yaş Durumu 26
Grafik 6: Suriyeli Kadın Katılımcıların Yaş Durumu 27
Grafik 7: Urfalı Kadınların Eğitim Düzeyi 27
Grafik 8: Suriyeli Kadınların Eğitim Düzeyi 28
Grafik 9: Urfalı Kadınların Hanedeki Toplam Kişi Sayısı 29
Grafik 10: Suriyeli Kadınların Hanedeki Toplam Kişi Sayısı 29
Grafik 11: Suriyeli Kadınların Aylık Toplam Geliri 30
Grafik 12: Urfalı Kadınların Aylık Toplam Geliri 31
Grafik 13: Suriyeli Kadınların Türkçe Öğrenmeme Nedenleri 34
Grafik 14: Suriyeli Kadınların Medeni Hallerine Göre Çalışma Durumu 35
Grafik 15: Urfalı Kadınların Medeni Hallerine Göre Çalışma Durumu 35
Grafik 16: Evli Olan Urfalı Kadınların Evlilik Yaşı 36
Grafik 17: Evli Olan Suriyeli Kadınların Evlilik Yaşı 37
Grafik 18: Suriyeli Kadınların Meslek Durumu 37
Grafik 19: Urfalı Kadınların Meslek Durumu 38
Grafik 20: Urfalı Kadınların Şu anda Herhangi Bir İşle Uğraşma ve Çalışma Durumu 39
Grafik 21: Suriyeli Kadınların Türkiye'de Çalışma ve Bir İşle Uğraşma Durumu 39
Grafik 22: Suriyeli Kadınlar Şanlıurfa'ya Geldiğinde veya Geldikten Sonra Herhangi Bir Resmi Kuruma Kayıt Yapma Durumu 40
Grafik 23: Suriyeli Kadınların Barındıkları Konutlarla İlgili Düşünceleri 45
Grafik 24: Urfalı Kadınların Barındıkları Konutlarla İlgili Düşünceleri 46
Grafik 25: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla İlişki Durumu 48
Grafik 26: Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla ilişki Durumu 49
Grafik 27: Urfalı kadınlardan Suriyeli kadınlara Verilen Destekler 50
Grafik 28: Suriyeli Kadınlardan Urfalı Kadınlara Verilen Destekler 50
Grafik 29: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlarla Görüşme Sıklığı 51
Grafik 30: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla Görüşme Sıklığı 52
Grafik 31: Suriyeli Kadınların Şanlıurfa'da Kendilerini Güvende Hissetme ve Başka Bir Yere Taşınma Durumu 54
Grafik 32: Suriyeli Kadınların Dışarı Çıkma Saatleri ve Sıklık Durumu 55
Grafik 33: Urfalı Kadınların Dışarı Çıkma Saatleri ve Sıklık Durumu 56
Grafik 34: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla İlgili Haber Aldıkları Kaynak 64
Grafik 35: Urfalı Kadınlar, Suriyeli Kadınların Şanlıurfa'da Yaşamasına İlişkin Düşünceleri 66
Grafik 36: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla Karşılaştığı Başlıca Sorunlar 69
Grafik 37: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlar Tarafından Karşılaştığı Başlıca Sorunlar 70

Grafik 38: Urfalı Kadınlar, Suriyeli Kadınların Ülkelerine Geri Dönmesiyle İlgili Düşünceleri 71
Grafik 39: Urfalı Kadınlar Suriyeli Kadınların Çalışmasına Karşı Tutumu 77
Grafik 40: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlara Yardım Etme Durumu 78
Grafik 41: Urfalı Kadınların Suriyeli kadınlarla ilgili Düşüncelerinin Zaman İçerisinde Değişime Durumu 78
Grafik 42: Urfalı Kadınlar, Suriyeli Kadınların Halkın İçine Karışmasıyla İlgili Durumları 79

EKLER LİSTESİ

Ek- 1: Anket Formu (Suriyeli Kadın Katılımcılar) ek s.1
Ek- 2: Anket Formu (Urfalı Kadın Katılımcılar) ek s.8
Ek- 3: Çalışma Sahasından Fotoğraflar ek s.14

GİRİŞ

Göç, bir grubun ya da bir kişinin ülke sınırı içerisinde yer değiştirmesi ya da uluslararası sınırı geçmesidir. Bu yapının içerisine aile birleşimi, mülteciler, ekonomik göçmenler, yerinden edilmiş insanlar vb. gibi birçok nedenden dolayı yer değiştiren kişilerde dahildir (Göç terimleri sözlüğü, 2013, s. 35-36). Göçe bağlı olarak dünyanın birçok yerinde kentlerde nüfus hızlı bir şekilde artmaktadır. Bu artış sosyal alanlarda olduğu gibi ekonomik ve siyasi alanda da gerilim ve kutuplaşmalara neden olmaktadır. Bu kutuplaşma ve gerilim, kentsel yerleşim alanlarının ayrışmasıyla birlikte kültürel, sosyal, ekonomik alanların siyasal alanlara dönüşmesine neden olmuştur (Ekici, Tuncel, 2015, s. 12).

Arap ülkelerinde yaşanan siyasi istikrarsızlığın Suriye'ye sıçramasıyla birlikte 2011 yılında Türkiye'ye doğru kitlesel bir göç hareketi başlamıştır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği veri kaynağına göre 7 Ekim 2020 itibariyle ülkesinden ayrılan kayıtlı Suriyeli nüfus 5,571,129'dir. Kayıtlı Suriyeli nüfus içerisinde %65,1 (3,627,481) ile Türkiye en yüksek Suriyeli nüfusa sahiptir. Türkiye'de bulunan Suriyelilerin uluslararası hukukta kabul görmek için Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin teklifiyle 30 Mart 2012 de çıkan genelgede 'geçici koruma statüsü altındaki yabancılar' olarak tanımlanmış ve 22 Ekim 2012 de yürürlüğe girmiştir. Böylece Suriyelilerin yasal statüsü açıkça belirtilmiştir (Erdoğan, 2015, s. 8).

Suriye'de iç savaşın patlak vermesiyle birlikte insanlar can güvenliği nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalmıştır. UNHCR kaynağına göre 7 Ekim 20220 itibariyle ülkesinden ayrılan kayıtlı Suriyeli kişi sayısı 5,571,129'dir. Bu sayı içerisinde en yüksek orana sahip %65,1 (3,627,481) ile Türkiye'dir. Lübnan %15,8 (879,529 kişi), Ürdün %11,8 (659,673), Irak %4,4 (242,704), Mısır %2,3 (130,085), Diğer (Kuzey Afrika) %0,6 (31,657)'dir (Tablo 1).

Tablo 1: Zorunlu Göç Eden Suriyeli Nüfusunun Ülkelere Dağılımı (2020)

ÜLKELER	Kaynak	%	Nüfus
Türkiye	Türkiye	65.1	**3,627,481**
Lübnan	UNHCR	15.8	**879,529**
Ürdün	UNHCR	11.8	**659,673**
Irak	UNHCR	4.4	**242,704**
Mısır	UNHCR	2.3	**130,085**
Kuzey Afrika	UNHCR	0.6	**31,657**

Kaynak: UNHCR https://data2.unhcr.org/en/situations/syria (Erişim Tarihi: 15.10.2020)

Göç hareketiyle birlikte Suriyeli mülteciler Şanlıurfa'nın toplumsal yapısını etkiledi. Suriyeli ve Urfalı kadınlar arasında çatışma, dışlanma, ötekileştirme gibi nefret söylemleri oluştu. Suriyeli kadınların yerleştikleri ülkenin toplumsal, siyasi ve kültürel alanlarına uyum sağlama eğiliminde olduklarını ve entegre olmalarını engelleyen yapısal kısıtlamalar olabileceği gerçeğini çoğunlukla göz ardı edilmektedir. Engellenen ve dışlanan grupların üyeleri ait oldukları topluluk ve etno-kültürel farklılıkları yüzünden ezildiğinde, dünyada duruşları bireysel olmaktan çıkarak kolektif bir mesele halini alıyor. 'İçimizdeki yabancılar ulusal güvenliğimize, sosyal güvenliğimize, etno-kültürel ve dinsel bütünlüğümüze karşı tehdit oluşturuyorlar' şeklinde bir algı ortaya çıkmıştır (Kaya, 2016, s. 248).

Göçmenlerin yaşadığı uyum sorununu tetikleyen unsur yeni dahil olduğu toplumsal ağların yerel geleneklere ve deneyimlere olan aşırı bağlılıklarıdır. "Önyargılar, algısal farklılıklar, olumsuz stereotipler ve etno-merkezci yaklaşımlar" farklı kültürlerden gelen bireylerin bir arada yaşamasını ve topluma entegre olmasını engelleyen unsurların başında gelir (Haksever, 2014: 20; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 292). Uyum kavramı, özellikle göç ve göçmenlik sürecine paralel olarak toplumların gündemine gelmiş hem göç alan hem de göç veren ülkeler açısından giderek daha çok önem kazanmış bir konudur (Canbey ve Özgüler, 2018, s. 2). Toplumda yaşayan bütün bireylerin, kendine özgün kimliklerini, kültürlerini ve değerlerini koruyup sürdürebilmelerinin yanı sıra, içinde yaşadığı toplumun yapısına da ayak uydurarak uyumlu bir iletişim stratejisi izlemedir (Berry, 1997; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 295). Uyum olgusu, bireyin hem kendi azınlık grubuna hem de içine dâhil olduğu çoğunluk topluma karşı gösterdiği olumlu tutum ve aidiyet duygusu ile gelişmekte, uyum sürecinde göçmenlerin destekçisi olan sosyal ve kültürel ağların varlığı ile güçlenmektedir (Türker ve Yıldız, 2015:7; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 295).

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU

Arap ülkelerinde yaşanan siyasi istikrarsızın Suriye'ye sıçramasıyla birlikte 2011 yılında Türkiye'ye doğru kitlesel bir göç hareketi başlamıştır. Yaşanan bu kitlesel göç hareketiyle birlikte Suriyeli kadınlar Şanlıurfa'nın toplumsal yapısını etkilemiştir. Suriyeli kadınlar Şanlıurfa'ya ilk gelmeye başladığında Urfalı kadınlar misafirperver bir şekilde davranmışlardır. Bunun sebebi ise Suriyeli kadınların geçici olarak kalacaklarını düşünmeleriydi ama bu durum kalıcı bir hal alınca Suriyeli kadınlar ve Urfalı kadınlar arasında çatışma, dışlanma, ötekileştirme gibi nefret söylemleri oluşmuştur.

Suriyeli kadınlar ile Urfalı kadınlar arasında sosyo-kültürel alanlarda birçok uyum problemleri yaşanmaktadır. Bu problemler iki grubundan yaşam tarzlarında ve kültürel farklılıklarından gelmektedir. Bir bölgeyi yurt edinmek için orada özgürce yaşayarak aidiyet kimliği oluşturulmalıdır. Kültürel yapıya ait olarak gündelik alışkanlıklarımız aidiyet kazanmaya başlayacaktır (Can, 2011, s. 1). Bu durumun aksine Urfalı kadınlar Suriyeli kadınların toplumsal kabulünün ve aidiyet duygusunun geliştirilmesinden ciddi ölçüde kaygı duymaktadır. Bu nedenle Şanlıurfa Haliliye ilçesinde bulunan Bağlarbaşı semtinde Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınların uyum sorununa neden olan sorunsal konuların yerinde ele alınması bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Suriye'deki iç savaşın patlak vermesinden sonra başlayan göç hareketi Urfalı kadınlar tarafından olumlu karşılanırken son zamanlarda Suriyeli kadınlara yönelik olumsuz hükümlerin yer almasındaki esaslarının tespit edilmiş olması teorik ve pratik açısında önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Urfalı kadınların Suriyeli kadınlara karşı tepkili yaklaşımlarının altında yatan nedenlerinin tüm yönleriyle ele alınarak ortaya konulmuş olması tezin önemini artırmaktadır. Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınlar arasında yaşanan birçok önemli sorunlar ve bu veri eksikliğinin tespiti yapılmıştır. Bu veriler, iki grup arasında uyum politikalarının geliştirilip uygulamaya geçilmesindeki aciliyeti göstermektedir.

Urfalı kadınların, Suriyeli kadınların gelecekleri hakkındaki kaygıları, endişeleri toplumsal kabulü zorlaştırmaktadır. Bu toplumsal kabulü Urfalı kadınlar gönülsüz bir şekilde kabul etmektedir. Suriyeli kadınların toplumsal kabulünü sağlayıp, uyum politikalarının riski azaltılarak doğru tespitlerin yapılması önem arz etmektedir. Urfalı kadınların, Suriyeli kadınlara karşı önyargılarının nedenlerinin ortaya çıkartılması uyum sürecini kolaylaştıracaktır. Hem Suriyeli kadınların hem de Urfalı kadınların birbirleri hakkındaki bakış açılarını ortaya çıkartmak uyum politikaları açısından önem arz etmektedir.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın kavramsal ve kuramsal yapısını oluşturmak için ulusal ve uluslararası literatür taraması yapılarak çalışmanın altyapısı oluşturulmuştur.

Araştırma konusunun materyalleri Şanlıurfa Haliliye ilçesinde bulunan Bağlarbaşı semtinde 50 Urfalı kadın katılımcı ve 50 Suriyeli kadın katılımcı olmak üzere toplam 100 kadın katılımcıyla "yüz yüze görüşme yöntemi" kullanılarak anket çalışması uygulanmıştır. Bu durumda katılımcıların eksik doldurdukları formların ve hatalı formlar en aza indirgenmiştir. Bu çalışmada Urfalı kadın ve Suriyeli kadın olarak sınıflandırmanın temel nedeni grup özelliklerini ifade etmek için kullanılmıştır. Denek sayısının 100 kişiyle sınırlı olmasında, Covid-19 salgını ve vaka sayılarında yaşanan artış etkili olmuştur.

Araştırma sahası altı mahalleden oluşmaktadır. Bunlar Devteşti Mahallesi, Ahmet Yesevi Mahallesi, İpekyol Mahallesi, Yavuz Selim Mahallesi, Süleymaniye Mahallesi ve Bağlarbaşı Mahallesi'dir. Bu mahallelerden tesadüfi örnekleme yöntemi kullanarak katılımcılar seçilmiştir. Bütün mahallelerde eşit katılımcılar sağlanmaya çalışılmıştır. Suriyeli kadınlarla, Urfalı kadınlar arasındaki uyum sorununu ortaya çıkartabilmek ve sağlıklı sonuçlar elde etmek için yaş sınırlandırılması uygulanmıştır. Bu araştırmanın ana materyali Devteşti Mahallesi, Ahmet Yesevi Mahallesi, İpekyol Mahallesi, Yavuz Selim Mahallesi, Süleymaniye Mahallesi ve Bağlarbaşı Mahallesinde yaşayan Suriyeli ve Urfalı kadınlarla yapılan görüşmeler ve anket çalışması oluşturmaktadır.

Bu araştırmada iki grubun özelliklerini yansıtmak ve sağlıklı bir örneklem profili oluşturmak için 18 yaş ve üzeri katılımcılar seçilmiştir. Saha çalışmasında anket uygulaması 2 ayda gerçekleştirilmiştir. Haziran ve Temmuz aylarında uygulanmıştır. Şanlıurfa'da en sıcak aylar olduğu için anketler sabah saat 10:00-13:00 arası, akşam saat 17:00- 21:00 arasında uygulanmıştır. Anket formunun ilk kısmında hem Suriyeli kadınların hem de Urfalı kadın katılımcıların demografik özelliklerini ortaya çıkartmak için sorular hazırlanmıştır. Anket formunda hem açık uçlu sorular hem de kapalı uçlu sorular hazırlanmıştır. Katılımcının görüşlerini bildirmesini ve kendisi için uygun seçeneği işaretlemesi istenmiştir.

Çalışmada, nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanılmıştır. SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) de birincil verilerin sayısallaştırılmasında frekans ve çapraz analiz kullanılmıştır. CBS (Coğrafi bilgi sistemleri) Arcgıs 10.1 sürümünü kullanarak lokasyon haritaları elde edilmiştir. Nitel yöntemler içerisinde odak grup görüşmesi hem Suriyeli kadınlarla hem de Urfalı kadın katılımcılarla gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmelerinin temel amacı, belirlenen bir konu üzerinde katılımcıların bakış açılarına, ilgilerine, yaşantılarına, deneyimlerine, düşüncelerine, eğilimlerine, duygularına, algılarına, tutum ve alışkanlıklarına dair detaylı ve derinlemesine çok boyutlu bir şekilde bilgi edinmektir (Stewart ve Shamdasani, 1990; Kitzinger, 1994, 1995; Krueger, 1994; Gibbs, 1997; Bowling, 2002; Yılmaz ve Oğuz, 2011, s. 98). Odak grup görüşmeleri sonucunda elde edilen bilgiler her iki grup üzerinden karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Araştırma sahasında katılımcıların gizliliğinin korunması için gerçek isimler yerine takma isimler kullanılmıştır. Katılımcıların rızası alınarak fotoğraflar çekilmiş ve tezde kullanmak üzere izin alınmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Covid-19 salgını nedeniyle saha çalışmasında çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalınmıştır. Bunlar içerisinde maske, mesafe ve hijyen gibi koşulları göz ardı eden katılımcıların bulunmasıydı. Anket uygulamasında katılımcı sayısı düşüktü. Anket formu için verilen yanıtlar 30 dakika gibi bir zaman dilimi aldığı için katılımcılar formu doldurmaktan vazgeçebiliyorlardı. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınlara göre daha

çekimser davranışlar sergilemişlerdir. Katılımcıların verdikleri bilginin herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından kullanılması konusunda endişe ettiklerini ifade etmişlerdir. Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınlardan çekindikleri için evlerinin kapılarını açmamaktaydılar. Suriyeli kadın katılımcıları anket formu için ikna ettikten sonra kapıyı açıp iletişim kuruyorlardı.

Saha çalışmasında katılımcılara, tez çalışması hakkında bilgi verilmesine rağmen katılımcılar, gelenlerin resmi bir kurum tarafından gönderildiğine inandıkları için sürekli problemlerini ifade ettiler. Evli olan bazı Suriyeli kadın katılımcıların eşlerinin çalışmaya müdahale etmesi konuşmanın seyrini etkilemiştir. Suriyeli kadınlarla birebir görüşmemizi istemeyen kocaların, kadınların etkilenmesinden korktukları gözlemlenmiştir. Suriyeli kadın katılımcılar içerisinde Türkçeyi bilmeyen ve kendini iyi ifade edemeyenler için saha çalışmasında Arapça tercümandan faydalanılmıştır.

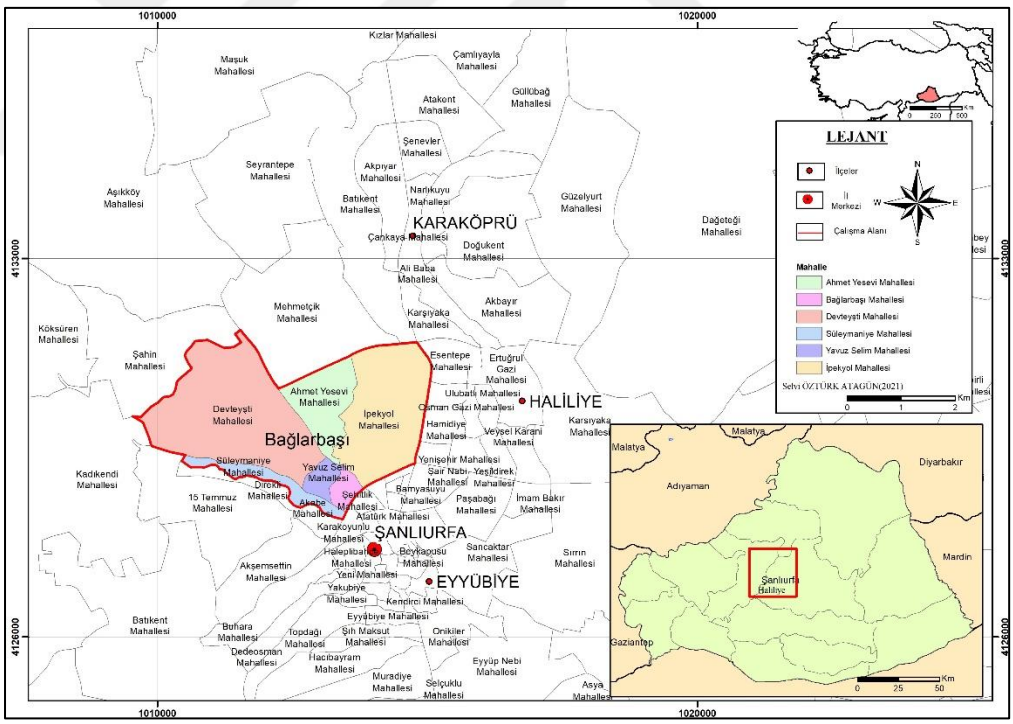
5. ARAŞTIRMA ALANI

Güneydoğu Anadolu Bölgesin'de Orta Fırat bölümünde bulunan Şanlıurfa ili kuzeydoğuda Diyarbakır, doğuda Mardin, batıda Gaziantep, kuzeybatıda Adıyaman ve güneyinde ise Türkiye-Suriye siyasi sınırı bulunmaktadır. Şanlıurfa merkez ilçesinin kuzeyinde Hilvan, kuzeybatıda Bozova, kuzeydoğuda Siverek, güneyde Harran ve Akçakale, doğudan Viranşehir, batıdan Suruç ilçeleri bulunmaktadır. Kasım 2012'de TBMM'de kabul edilen 6360 sayılı kanun ile Şanlıurfa il merkezinin üçe bölünmesi sonucu kurulan 3 ilçeden birisi Haliliye'dir (T.C. Şanlıurfa Valiliği, 2020). Haliliye ilçesinin 2020 yılına ait nüfusu 385.881'dir. Bu nüfus içerisinde 191.893 kadın, 193.988 erkeklerden oluşmaktadır. Nüfusu yüzdelik olarak ifade edersek %49,73 kadın, %50,27 erkektir (TÜİK, 2020). Haliliye ilçesinde mahalle sayısı 170'dir. Haliliye ilçesinin merkez mahalle sayısı 32, kırsal mahalle sayısı ise 138'dir.

Araştırma alanı, Şanlıurfa'da Halliye ilçesinde bulunan Bağlarbaşı semtidir. TDK sözlüğünde semt kavramı şehirde yerleşim bölgesi ya da yaka olarak tanımlanmaktadır. İlçe merkezlerinin (büyük şehirlerin) belediye sınırları dahilindeki semtlerinde, idari hizmetlerin kolay yürütülmesi ve valiliğin yükünün hafifletmesi amacıyla ilçe teşkilatları (semt ilçeleri) oluşturulmuştur (Özçağlar, 2003, s. 121).

"Semt"e en yakın mekânsal birim olan "mahalle" ya da "komşuluk birimi" sözcüklerinin karşılıkları incelendiğinde, kavramın bunlarla sınırlandırılamayacağı görülmektedir. Mahalle, "bir kentin, bir kasabanın hatta büyücek bir köyün yönetim bakımından bölündüğü en küçük parçalardan her biri"; komşuluk birimi (ünitesi) ise "günümüzdeki yeni yerleşmelerde eski 'mahalle' kavramının karşılığı" olarak tarif edilmiştir. O halde, "semt", idari örgütlenmenin sınırlarını tanımladığı bir alan olmaktan öte, kentsel bir deneyimin öbekleştiği, yer algısına ve idari sınırları aşan bir sosyal örüntü ile aidiyet duygusuna işaret eden bir bölgeyi gösterir. Bu duygunun temelinde de o yerin zamanla kazandığı tarihsel anlam ve üretilmiş kolektif algı vardır (İlkay, 2014, s. 119). Bağlarbaşı semti söylenildiğinde akla Devteşti Mahallesi, Ahmet Yesevi Mahallesi, İpekyol Mahallesi, Yavuz Selim Mahallesi, Süleymaniye Mahallesi ve Bağlarbaşı Mahallesi gelmektedir (Harita 1). Aynı zaman da semt kavramı fonksiyonel bir anlam da taşımaktadır.

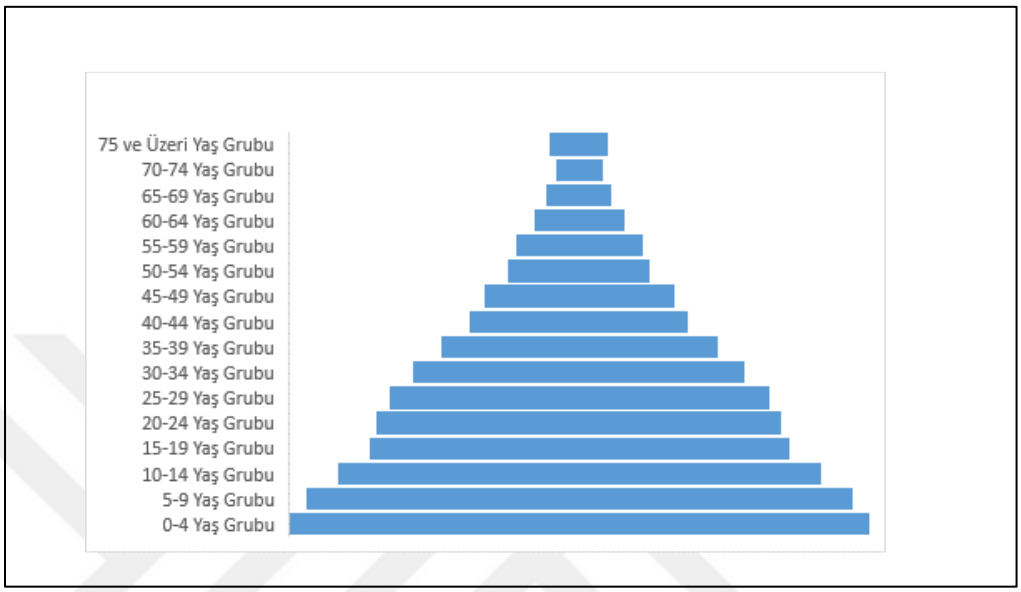
Harita 1: Bağlarbaşı Semtinin Lokasyonu

Şanlıurfa Haliliye ilçesinde nüfusun yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda en fazla yaş grubunu oluşturanlar sırasıyla 0-4 yaş grubu 50.651 kişiden, 5-9 yaş grubu 47.802 kişiden, 10-14 yaş grubu 42.198 kişiden, 15-19 yaş grubu 36.651

kişiden, 20-24 yaş grubu 35.404 kişiden, 25-29 yaş grubu 33.210 kişiden oluşmaktadır. 0-4 yaş grubu 50.651 kişi ile en yüksek yaş grubunu oluştururken, 70-74 yaş grubu 4.116 kişi ile en düşük yaş grubunu oluşturmaktadır.

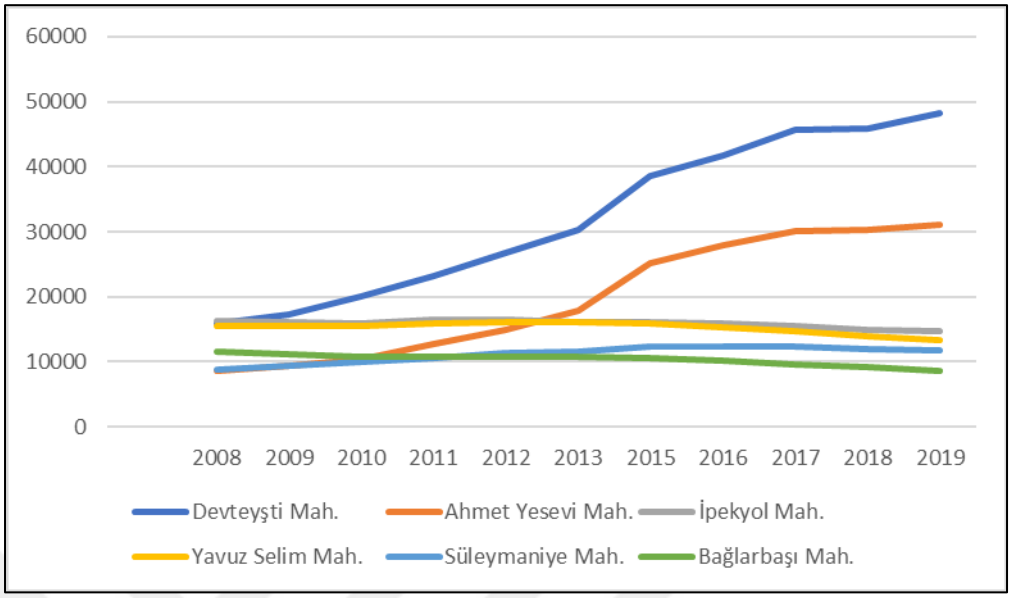
Grafik 1: Haliliye İlçesinde Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılışı (2019)

Kaynak: TÜİK

2008 ve 2019 yılları arasında nüfus miktarındaki en büyük değişim Devteşti Mahallesinde görülmüştür. Araştırmaya 2008 yılından başlamasının nedeni, 2011 yılında Suriye'deki iç savaşın patlak vermesi ve nüfus miktarındaki kırılmayı net bir şekilde ortaya koymak için alınmıştır. Devteşti Mahallesinde özellikle 2014 yılında nüfusun artmasındaki önemli unsurlardan biri de Suriye'de bulunan Halep'e bağlı olan Ayn el-Arab'a terör örgütlerinin sivillere saldırmasıyla birlikte Şanlıurfa'ya doğru göç hareketinin artmasına neden olmuştur (Grafik 2).

Grafik 2: Çalışma Alanındaki Nüfusun Mahalleler Bazındaki Değişimi (2008- 2019)

Kaynak: TÜİK, 2020

Tablo 2: Çalışma Alanındaki Nüfusun Mahalleler Bazındaki Değişimi (2008- 2019)

Yıl	Devteşti Mah.	Ahmet Yesevi Mah.	İpekyol Mah.	Yavuz Selim Mah.	Süleymaniye Mah.	Bağlarbaşı Mah.
2008	15	8	1	15	8790	115
2009	17	9	1	15	9377	112
2010	19	1	1	15	9914	108
2011	23	1	1	15	10536	108
2012	26	1	1	16	11317	108
2013	30	1	1	16	11622	107
2015	38	2	1	15	12368	105
2016	41	2	1	15	12307	102
2017	45	3	1	14	12444	960
2018	45	3	1	13	11929	912
2019	48	3	1	13	11794	854

Kaynak: TÜİK, 2020

Ahmet Yesevi Mahallesi'nde nüfus miktarındaki en fazla değişim (4217 kişi) 2013-2014 yılları arasında meydana gelmiştir. Devteşti ve Ahmet Yesevi Mahallelerinde nüfusun artmasındaki önemli etken Ayn el-Arab'da meydana gelen terör saldırısı sonucunda yaşanan göçtür. İpekyol Mahallesi'nde nüfus miktarındaki en fazla artış (63 kişi) 2011-2012 yılları arasında gerçekleşmiştir. İpekyol Mahallesi'nde kiraların yüksek olması nedeniyle çok fazla tercih edilmemektedir. Yavuz Selim Mahallesi'nde nüfus miktarındaki en fazla artış (216 kişi) 2011-2012

yılları arasında yaşanmıştır. Süleymaniye Mahallesi'nde nüfus miktarındaki en fazla artış (781 kişi) 2011-2012 yılları arasında yaşanmıştır. Bağlarbaşı Mahallesi'nde nüfus miktarındaki en fazla artış (192 kişi) 2013-2014 yılları arasında gerçekleşmiştir. Sonuç olarak nüfus miktarında büyük değişim olan ve bu değişimden etkilenen mahalle Devteşti Mahallesi olmuştur. Devteşti Mahallesi'nde Suriyelilerin akrabalarının bulunması, ev kiralarının düşük olması nedeniyle en çok tercih edilen mahalle olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

6. ARAŞTIRMA ALANINDAKİ URFALI KADINLARIN VE SURİYELİ KADINLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Urfalı ve Suriyeli Kadın katılımcıların eğitim düzeyi arasında en yüksek oran ilkokul mezunlarının olduğu tespit edilmiştir. Geniş aile yapılarına sahiptirler. Aylık toplam gelir sorusuna çok sağlıklı cevaplar verilmediği gözlemlenmiştir. Urfalı ve Suriyeli Kadın katılımcılar, anket için gelenlerin dernek tarafından gönderilen memur olduklarını düşündükleri için sürekli maddi sıkıntılarını ifade etmişlerdir. Suriyeli ve Urfalı kadınların çalışma durumu oldukça düşüktür. Suriyeli kadınlar, erkeklerin çalışıp evin geçimini sağlamakla yükümlü olduklarını düşündükleri tespit edilmiştir. İki grup katılımcıların evlilik yaşının 18-25, 16-17 yaş aralığında yüksek olduğu tespit edilmiştir. 40+ yaş üstü katılımcıların daha çok 16-17 yaşında evlenirken, 40+ yaş ve altı katılımcıların 18-25 yaş aralığında evlendiği tespit edilmiştir. Evlilik yaşı düştükçe katılımcının yaşı büyümektedir. Örneğin 15 yaşında evlenen kadın, şu an 60 yaşındayken, 24 yaşında evlenen katılımcı şu an 36 yaşındadır. Suriyeli kadınların, Urfalı kadınlara göre erken yaşta evlenmesi daha yaygın bir durumdur. Türkiye ile Suriye arasında tarihsel arka planda çok güçlü bir sosyal coğrafya bağı olmasına rağmen ne yazık ki bu veriyi her iki ülke ilişkilerine yansıtmamıştır (Benek, 2016, s. 190).

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1. ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

1.1.1.Göç

İnsanlık tarihinden bu yana var olan göç kavramı ifade edildiğinde akla ilk gelen bireylerin veya grupların coğrafi anlamda kalıcı ya da geçici olarak yer değiştirmesidir. Göç kavramı birçok disiplinde farklı tanımlandığını görülmektedir. Örneğin; coğrafyacılar göçün mekân ve zaman üzerinde dururken, sosyologlar göçün hareketlerinin sonucu, ekonomistler için göçün ekonomik tesiri önemlidir (Sinha ve Ataullah, 1987: 5; Aktaran: Özcan, 2017, s. 185-186).

Göçle ilgili yapılan tasniflerde çoğunlukla hareketin başladığı yer arasındaki uzaklık temel alınmaktadır. Mesafe bazlı yapılan sınıflandırmada temel olarak iç göç ülke sınırları içerisinde gerçekleşirken dış göç ise ülke sınırlarını geçerek başka ülkeye yapılan göç hareketliliği olarak tanımlanmaktadır (Lewis, 1982: 15; Aktaran: Özcan, 2017, s. 186).

Göç bireysel olarak gerçekleşebileceği gibi kitlesel olarak da gerçekleşebilmektedir. Aslında göçün nasıl gerçekleşebileceğini bilmek göçün etkisini öğrenmek için fayda sağlayacaktır. Göç topluluklarının ve insanların kendi istekleriyle gerçekleşebileceğinin yanı sıra kendi istekleri dışında zorlayıcı etkenler tarafından da gerçekleşebilmektedir (Ekici ve Tuncel, 2015, s. 14). Örneğin Suriye'de iç savaşın patlak vermesi sonucu yaşanan kitlesel göç hareketi zorlayıcı etkenler sonucu ortaya çıkmıştır. Zorlayıcı etkenlerde kendi içerisinde sınıflanmaktadır. Suriye'den Türkiye'ye yapılan göç zorunlu göç içerisinde savaşın neden olduğu itici bir etkendir. Göçmenler göç ettikleri ya da terk ettikleri bölgelerdeki nicel ve nitel farklılıklar göçün işleyiş süreci, kapsamı ve nedenleri her göçü farklı kılmıştır (Yılmaz, 2014: 1692; Aktaran: Ekici ve Tuncel, 2015, s. 10).

Göçe bağlı olarak dünyanın birçok yerinde kentlerde nüfus hızlı bir şekilde artmaktadır. Bu artış sosyal alanlarda olduğu gibi ekonomik, siyasi alanda da gerilim

ve kutuplaşmalara neden olmaktadır. Bu kutuplaşma ve gerilim, kentsel yerleşim alanlarının ayrışmasıyla birlikte kültürel, sosyal, ekonomik alanların siyasal alanlara dönüşmesine olanak kılmıştır. Bu siyasallaşma, sosyal grupları ve bireylerin siyasi alanda belirleyici olduğu gibi, şiddete meyilli yapıların gelişmesi ve ortaya çıkmasında da etkili olmaktadır (Ekici, Tuncel, 2015, s. 12). Göç devletlerin sürekliğini değil toplumsal güvenliğe tehdit eden bir güç unsuru olarak görülmektedir. Göç, yerel halk tarafından bir tehdit unsuru olarak görülürken, hümanist yanları eksik bırakılmaktadır (Kaya, 2016, s. 1-22).

Göç, küreselleşmenin yoğun olarak hissedildiği bölgelerde, göç alan ülkelerde olduğu gibi her alanı ve her yapıyı içerisinde barındırmaktadır. Dünyanın birçok yerinde hemen hemen her ülke göçten nasibini almıştır. Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında yaşanan kitlesel nüfus hareketleriyle birlikte hızlı bir nüfus artışı yaşanmıştır. Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre bu artış devam ederse uluslararası göçmenler 2050 yılında dünyada 405 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir (Türkiye Göç Raporu, 2016, s. 23).

1.1.2. Göçmen

Göçmen kavramının uluslararası çapta kabul edilmiş evrensel bir tanımı bulunmamaktadır. Göçmen en yalın tanımı göç eden kişidir. Göçmen kavramı kişinin hiçbir zorunluluğu olmadan özgür iradesiyle aldığı koşulları kapsar. Buradan yola çıkarak sosyal ve maddi koşullarını iyileştirmek amacıyla farklı bir bölgeye ya da ülkeye giden kişi veya kişilerdir.

Türkiye'ye yasa dışı yollarla giren Suriyeli göçmenler Türkiye'de kalan veya Türkiye'den çıkan, Türkiye'ye yasal olarak giren ama verilen süre zarfında çıkmayanlara "düzensiz göçmen" denir (Türkiye Göç Raporu, 2016, s. 20). Birleşmiş Milletler'in tanımına göre göçmen nedenleri her ne olursa olsun, düzenli, düzensiz göç fark etmeksizin en az bir yıl yabancı bir ülkede ikamet eden kişiye denir. BM tanımından hareketle iş adamı, turistler göçmen olarak kabul edilmemektedir (Göç terimleri sözlüğü, 2013, s. 36-37). Göçmen kişi ekonomik nedenlerden dolayı maddi durumunu geliştirmek amacıyla ülkesini terk eder. Mülteci statüsü kapsamında değildirler bu sebeple uluslararası koruma alma yetkisine sahip değildirler (Açıklamalı

Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü, AFAD; https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu 20.01.2021).

Bireylerin başarılı bir göç gerçekleştirmesi için üç aşamayı gerçekleştirmesi gerekiyor. Bunlar; Kişinin kendisi önce göç etme kararı alacaktır. Göçmen alternatif varış bölgelerindeki fırsatlardan birini seçmesi gerekir. Göçmenlerden her biri emeğini arz etmeye karar verdiği için rekabet ortamı yaratmaktadır. Başarılı bir göçmen olabilmesi için rekabet ortamında başarı elde etmelidir. Buradaki kararı işveren kişi verecektir (Tekeli, 2010, s. 29).

1.1.3. Mülteci

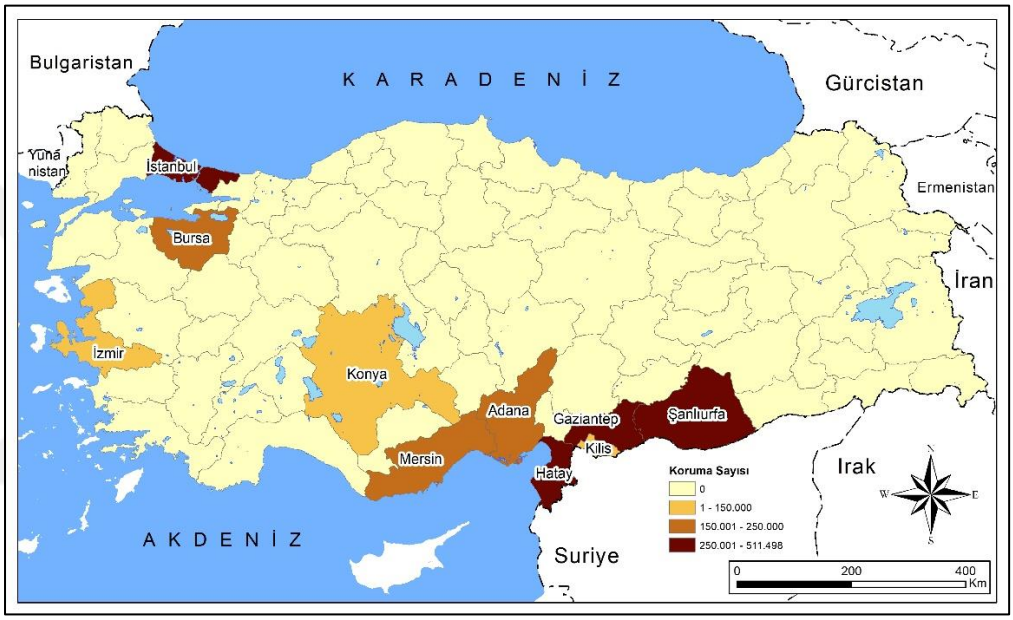
Kendi ülkeleri dışında olan; dini tabiiyeti, ırkı herhangi bir toplumsal gruba aidiyeti veya siyasi nedenlerden dolayı zulüm görmüş ve haklı sebeplerden dolayı korku içerisinde olan, kendi ülkesinde zulüm korkusuyla dönmek istemeyen kişiye mülteci denir. Mülteci menşei ülkesinin korumasından faydalanmak isteyen ya da istemeyen kişidir. Mültecilerle ilgili 1951 tarihli sözleşmede tanım bulunmaktadır. Sözleşmede yer alan mülteci kavramı uluslararası çapta kabul edilmiş bir kavramdır (Birleşmiş Milletler Göç Terimleri Sözlüğü, 2010). Bu tanımdan yola çıkarak Suriye'den gelen kitlesel nüfusun mülteci olduğunu söyleyebilir çünkü siyasi istikrarsızlığın yaratmış olduğu ortamda, can güvenliği olmadığı için diğer ülkelere sığınmışlardır. Türkiye'de mülteciyi sığınmacıdan ayıran fark ise geldiği yerdir yani mülteci olabilmek için Avrupa ülkelerinden olması gerekiyor. Türkiye'de bulunan Suriyelilerin statüsüne bakıldığında, Türkiye'deki idari ve yasal süreçler Suriyelileri mülteci olarak tanımlamıyor. Politikacılar ve kamu kurumları mülteci olarak kabul ettiğinde bununla birlikte sorumluluklar da yüklenecektir. Mülteci kavramları yerine daha çok misafir ve sığınmacı kavramları tercih edilmiştir.

1.1.4. Geçici Koruma

Türkiye'de bulunan Suriyelilerin uluslararası hukukta kabul görülmesi için UNHCR'nin teklifiyle 30 Mart 2012'de genelgede 'geçici koruma statüsü altındaki yabancılar' olarak tanımlanmıştır ve 22 Ekim 2012 'de yürürlüğe girmiştir. Böylece Suriyelilerin yasal olarak statüsü açıkça belirtilmiştir (Erdoğan, 2018, s. 8). Geçici

koruma yönetmeliğin geçici 1. maddesinde, "28/4/2011 tarihinden itibaren Suriye Arap Cumhuriyeti'nde meydana gelen olaylar sebebiyle geçici koruma amacıyla Suriye Arap Cumhuriyeti'nden kitlesel veya bireysel olarak Türkiye sınırlarına gelen veya sınırları geçen Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşları ile vatansızlar ve mülteciler, uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş olsalar dahi geçici koruma altına alınırlar. Geçici korumanın uygulandığı süre içinde, bireysel uluslararası koruma başvuruları işleme konulmaz."

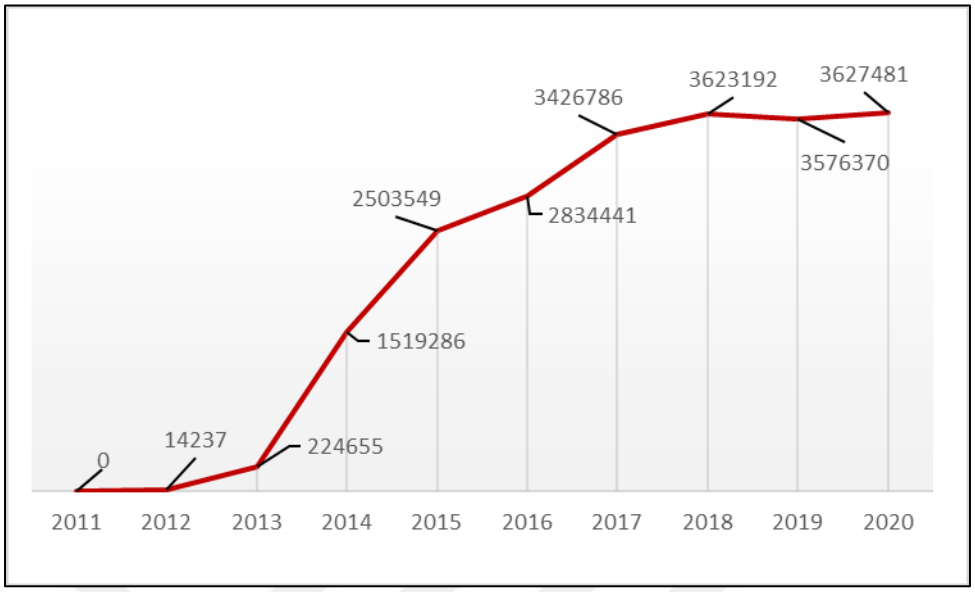
Harita 2: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin İllere Dağılımı

Kaynak: Göç idaresi Genel Müdürlüğü verisinden elde edilmiştir (https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638). Erişim tarihi:20.10.2020

Harita 2'de Türkiye'de geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelilerin ilk 10 ile göre dağılımı gösterilmiştir. Suriyelilerin en yoğun olduğu iller; İstanbul (511.498 kişi), Gaziantep (452.420 kişi), Şanlıurfa (422.054 kişi), Hatay (436.384 kişi), Adana (249.477 kişi), Mersin (218.737 kişi), Bursa (177.436 kişi), İzmir (116.450 kişi), Konya (116.450 kişi), Kilis (109.117 kişi)'dir (Harita 2).

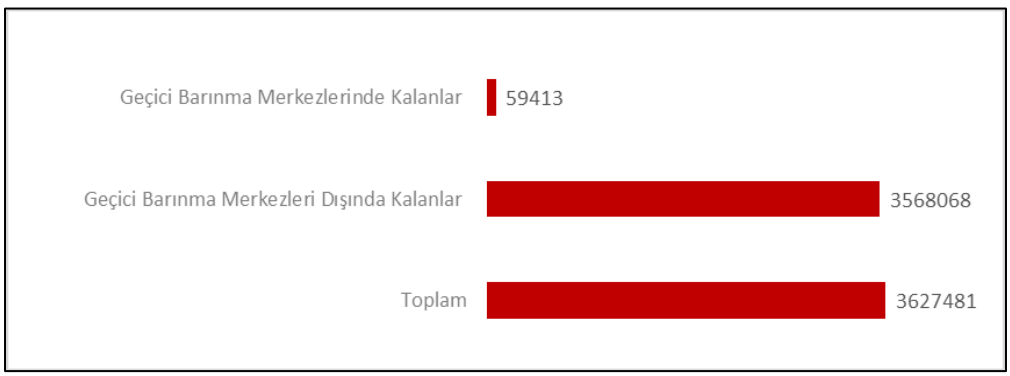
Grafik 3: Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler (2020)

Kaynak: Göç idaresi Genel Müdürlüğü verisinden elde edilmiştir. (https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638). Erişim:19.10.2020

Grafik 4'te yıllara göre geçici koruma altında olan Suriyeliler yıl bazında artış oranları görülmektedir. 2018-2020 yılları arasında oranlardaki düşüş dikkat çekidir. Bunun nedeni bu tarihlerde Türkiye'den çıkış yapan ya da kayıt altında olmasına rağmen yer değiştiren nüfus bulunmaktadır.

Grafik 4: Geçici Barınma Merkezi İçinde ve Dışında Kalan Suriyeliler (2020)

Kaynak: Göç idaresi Genel Müdürlüğü verisinden elde edilmiştir. (https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638). Erişim:20.10.2020

Türkiye'de geçici barınma merkezleri içerisinde kalan Suriyeli nüfus 59.413'tür. Geçici barınma merkezleri dışında kalan nüfus 3.568.068'dir. Türkiye'de göç idaresinin verilerine göre toplam 3.627.481 kayıt altında olan Suriyeli nüfus bulunmaktadır.

Tablo 3: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Türkiye ve Şanlıurfa İlindeki Sayısı (19.05.2021)

	Kayıt Edilen	Nüfus	Türkiye ve İl Nüfusu ile Karşılaştırma Yüzdesi
Türkiye	3.670.342	83.614.362	4.36%
Şanlıurfa	423.677	2.108.013	20.10%

Kaynak: Göç idaresi Genel Müdürlüğü verisinden elde edilmiştir. (https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638). Erişim tarihi: 19.05.2021

Türkiye'nin 19.05.2021 tarihli göç idaresinin verilerine göre toplam nüfus 83.614.362'dir. Türkiye'deki kayıtlı Suriyeli nüfus 3.670.342'dir. Türkiye nüfusu içerisinde Suriyeli nüfusun oranı %4,36'tür. Şanlıurfa kayıtlı Suriyeli nüfus 423.677'dir. Şanlıurfa'daki il nüfusu içerisinde, Suriyeli nüfusun oranı %20.10'dır. Şanlıurfa'nın Suriye sınırında olması nedeniyle Suriyeli nüfus oranının yüksek çıkmasında etkili olmaktadır.

1.1.5. Sığınmacı

Sığınmacı, mülteci olmak için başvuru da bulunmayan ya da başvuruda bulunmuş ama başvurusu netleşmemiş kişiler için kullanılmaktadır (İltica ve Sığınma Yönetmeliği, md.3; Aktaran: Kaypak ve Bimay, 2016, s. 89). Ciddi zararlardan ve zulümden korunmak için menşei ülke dışında mülteciliğe başvuran ve başvurusunun sonucunu bekleyen kişidir. Başvuru sonucu olumsuz olduğu taktirde ülkeyi terk etmek zorundadırlar. Ülkede kalma izni bulunmuyorsa, kanun dışı olaylara karışmışsa herhangi bir yabancı gibi sınır dışı edilir (Göç terimleri sözlüğü, 2013, s. 74). Herhangi bir tehdit ya da zulüm altında herkesin diğer ülkelere sığınma hakkı, ülkenin sığınmacılar için tanıdığı olanaklardan yararlanma hakkı bulunmaktadır ve insan hakları bildirgesinde 14. maddesinde yer almaktadır. Burada sığınmacı ve mülteci terimleri uluslararası hukuk baz alınarak açıklanmıştır fakat Türkiye'de iltica mevzuatında farklılıklar görülmektedir (Uluslararası Af Örgütü, 2009:6; Aktaran: Aktaş, Gülçür, 2017, s. 240).

İçişleri Bakanlığı'nın mülteci tanımına göre Cenevre Sözleşmesi'nin (1951) 1. maddesinde vatansız ve Avrupa kökenli yabancı kişiler olarak kabul edilmiştir ve bu maddede sığınmacı devletsiz ve Avrupa kökenli olmayan kişidir (İçişleri Bakanlığı, 2006; Aktaran: Aktaş, Gülçür, 2017, s. 240).

1.1.6. Misafir

Misafir kavramının karşılığı Türk Dil Kurumu'nda 'konuk'tur. Herhangi bir yerde veya birinin evinde kısa süreliğine kalan kişiye denir. Misafir olarak gelen kişiye mihman denir (TDK, 2016; Aktaran: Benek ve Pınar, 2016, s. 2096). Türkiye 2011 yılında Suriye'den gelen kişilere misafir, ensar gibi kardeşlik duygularını barındıran kavramlar kullanılmıştır. Misafir kelimesi kullanıldığında aslında herkesin kafasında belirli bir zaman dilimi oluşur. Bugün Suriyeliler için oluşan bir zaman diliminin olmadığı görülmektedir. Zaman içerisinde Türkiye'deki ensar ve kardeşlik duygusu Suriyelilere karşı kullanılan misafir söyleminden uzaklaşmıştır.

1.1.7. Entegrasyon

Entegrasyon kelime kökünden anlaşılacağı üzere entegre olma yani bir bütünde birleşmedir. Türkiye gibi çok kültürlü yapıya sahip toplum da birçok etnik yapı, dil, din, kültürel farklılıkları olan gruplar kendi benliklerini muhafaza ederek toplumun fonksiyonlarını sarsmadan entegrasyonun gerçekleşmesi gerekir (Perşembe, 2009, s. 247). Entegrasyon genel olarak ev sahibi ile göçmen arasındaki etkileşime dikkat çeker. Bu etkileşimde ev sahibi toplumlar gerekli somut koşullar göçmenlerden talep edebilir ve bu her ülkeye göre değişkenlik gösterebilir. Entegrasyon kalıcı bir yerleşmeyi zorunlu kılmaz fakat bulunduğu ülkenin ev sahibi toplumun yükümlülüklerini, haklarını, işgücü piyasasına erişimi ve farklı hizmetlere erişim gibi ortak amaçların olmalı ve bunlar gözetilmelidir. Entegrasyon mültecilerin yaşadığı problemlere yönelik tavsiye edilen kalıcı çözümlerdendir (Göç terimleri sözlüğü, 2013, s. 30).

1.1.8.Uyum

TDK'de uyum kavramının tanımı bir duruma veya içerisinde bulunan toplumsal çevreye uymadır. Uyum çevreyle olan etkileşimi olan bir kavramdır. Kişi herhangi bir farklılıkla uyum süreciyle yüz yüze gelir (Özkan, S., ve Yılmaz, E., 2010, s. 155). Göç İdaresi Genel Müdürlüğü YUKK 96. Maddesi uyum konusunda çalışmalarla ilgili görevler yüklenmiştir. Bunlar

‘‘MADDE 96 – (1) Genel Müdürlük, ülkenin ekonomik ve mali imkânları ölçüsünde, yabancı ile başvuru sahibinin veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin ülkemizde toplumla olan karşılıklı uyumlarını kolaylaştırmak ve ülkemizde, yeniden yerleştirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ile uluslararası kuruluşların öneri ve katkılarından da faydalanarak uyum faaliyetleri planlayabilir.

(2) Yabancılar, ülkenin siyasi yapısı, dili, hukuki sistemi, kültürü ve tarihi ile hak ve yükümlülüklerinin temel düzeyde anlatıldığı kurslara katılabilir.

(3) Kamusal ve özel mal ve hizmetlerden yararlanma, eğitime ve ekonomik faaliyetlere erişim, sosyal ve kültürel iletişim, temel sağlık hizmeti alma gibi konularda kurslar, uzaktan eğitim ve benzeri sistemlerle tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri Genel Müdürlükçe kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarıyla da iş birliği yapılarak yaygınlaştırılır” (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Uyum Hakkında).

Kentsel mekânda hizmetlere erişim ve ayrımcılık, çeşitli grupları ve özellikle de göçmenleri daha da dezavantajlı hale büründürüp eşitsiz kılarken, kimilerini daha avantajlı/ayrıcalıklı hale getirmektedir. Gerçekte, kentlere yerleşen uluslararası göçmenlere uygulanmaya çalışılan uyum politikaları sürecinin bir parçası/boyutu olarak planlanması gereken sosyo-mekânsal yapılanma çoğu kez göz ardı edilmektedir. Böyle olunca da göçmen grupların uyum süreçlerinde karşılaştıkları dezavantajlar onların kendi için de mekânsal kümelenme eylemleriyle grup içi dayanışmanın bir parçası olarak çözüme kavuşturulmaya çalışılmaktadır. Ama kimi zaman bu tür kümelenmeler kentlere, buralarda yaşayan gruplara ve yerel yönetimlere bazı başa çıkılması güç sorunlar da getirebilmektedir (Yüceşahin, 2017, s. 1305).

1.1.9. Dışlanma

Dışlanma bireylerin ya da belirli grupların kendi üyeleri dışındakilere karşı ayrımcı tutum ve davranışlardan oluşmaktadır (Badstübner, 2003:17; Aktaran: Hekimler, 2012, s. 4). Göçmen, yabancı, dışlanmış ve ulusal birliğe dahil edilmeyen bireylerin muhafazakâr kültürcü seçkinler tarafından ideolojik biçimde ‘içerdeki

düşman' olarak tanımlandığı eleştirisi yapılmaktadır. Kültür, etnik köken ve din açısından farklı aidiyetleri dışlayan bu düşünce yapısı göçmenin ulus ve nüfus bağlamında yeniden tanımlanmasını öngörmektedir. Bu 'insanların yersiz yurtsuzlaştırılmasından kaynaklanan ulusal kimlik sınırlarının bulanıklaşması ve sorunsallaşması sonucu oluşan bir bakıma milliyetçiliğe ek olarak işlev gören' bir çeşit yeni-ırkçılıktır (Doty, 1999:597; Aktaran: Kaya, 2016, s. 11). Bireylerin içinde bulundukları yapısal dışlanma ve reddedilme hali 'izole olmak' ya da 'ötekileştirme' ile yeterli biçimde açıklanamaz. Bu durum daha çok bir 'aşırı dışlama'dır. Büyük şehirlerde yaşayan Suriyeli kadınlar kendi ayrı mağazalarında alışveriş yapmakta ve kendi marjinal ekonomilerini ürettikleri gözlemlenmektedir. Engellenen ve dışlanan grupların üyeleri ait oldukları topluluk ve etno-kültürel farklılıkları yüzünden ezildiğinde, dünyada duruşları bireysel olmaktan çıkarak kolektif bir mesele halini almaktadır. Dışlanmada 'İçimizdeki yabancılar ulusal güvenliğimize, sosyal güvenliğimize, etno-kültürel ve dinsel bütünlüğümüze karşı tehdit oluşturuyorlar' şeklinde bir algı ortaya çıkartılmıştır (Kaya, 2016, s. 248).

1.1.10. Ötekileştirme

Ötekileştirme kendi grupları dışında olan kişiler hakkında olumsuz düşünceler geliştirmek, grubun aleyhinde olan ve aidiyet grubumuzdan ayrıştırıcı inanç, tutum, kanaat, imaj, kalıplar, önyargı ve anlamlar yaratmaktır (Arar ve Bilgin, 2010, s. 5). Öteki kendimizi sonsuza kadar tekrar etmekten kurtulmamızı sağlayandır (Baudrillard, 1993:174; Aktaran: Kaya, 2016, s. 27). Yoğun uluslararası göçmen nüfusu barındıran kent toplumlarında gözlemlenen mekânsal ayrışma ve/veya kümelenmenin teorik olarak pek çok nedeni bulunsa da grup kimliğinin oluşumunda ilk adım, ayrımcı-statik algılar ve kalıp yargılar yoluyla "ötekiler"in kimler olduğunun belirlenmesi veya tanımlanmasıyla ("biz"e karşılık "onlar" ifadesine dayalı toplumsal temsille) gerçekleşir (Knox ve Marston, 2014: 414; Van Dijk vd., 2015: 91; Aktaran: Yüceşahin, 2017, s. 1306).

Son zamanlarda göç başa çıkılması gereken bir güvenlik sorunu olarak sunulmaya başlandı. Modern devletlerin sınıflandırarak ve yaftalayarak ya da işsizlik, şiddet, güvensizlik, uyuşturucu trafiği ve insan kaçakçılığı ile ilişkilendirerek 'göçmenlerden' ve 'ötekilerden' duyulan korkuyu arttırma eğiliminde olduğu

söylenebilir (Doty, 2000: 73; ve Huysmans, 1998,2006; Aktaran: Kaya, 2016, s. 9). Bu eğilim göçmenlerin olumsuz bir bağlama yerleştirmesine neden olan ırkçı ve yabancı karşıtı terminoloji ile daha da güçlenmektedir. Göçmenlerle ilgili olarak kullanılan 'akın', 'işgal', istila', 'zorla girme' gibi çok sayıda terimde ırkçı tonlar duymak mümkündür. Sorunlar adına 'güvenlikleştirme' denen bir toplumsal yapılanma yöntemi ile güvenlik sorunları haline gelmektedir (Doty, 2000: 73; Aktaran: Kaya, 2016, s. 9).

Kamusal algıda göçmenlerin 'ötekileştirilmesi' olgusu, yasadışı göçmenlerin istatiksel, nüfus sayımları, demografik eğilimler, ekonomi haberleri ve benzeri sayısal yöntemler aracılığıyla istatikselleşmesi de açıkça görülmektedir (Walters, 2006; Aktaran: Kaya, 2016, s. 21). Aynı zamanda, her kimliğin varoluş koşullarının, farklılığın kabulü anlamına geldiğini, öteki'nin tanımlanmasının 'tamamlayıcı bir dış' rol üstlendiğini de öne sürebiliriz. Politik, yasal ve ekonomik kriz dönemlerinde 'kapı komşularımızın' 'ötekilere' ya da azınlıklaştırma mekanizmalarına maruz kaldıklarına da hepimiz tanık olmaktayız (Kaya, 2016, s. 93).

1.1.11. Toplumsal Kabul

Toplumsal kabul bireylerin belirli görüşlerini, öneri ve kararlarını toplumsal gruplar tarafından onaylanması olarak tanımlanmaktadır (Mütevellioğlu, 2006; Aktaran: Sezgin ve Yolcu, 2016, s. 111). Göçmenler artık dine, etnik kökene, dile ve geleneğe yani inandıkları her şeye sıkı sıkıya sarılmaya başladılar. 'Benlik sadece sunulmamalı, kabul de görmelidir' (Goffman, 2014, s. 60). Toplumsal grup olmayı mekânla bağdaşık hale dönüştüren süreçler ise üyelik ölçütlerine (köken, göçmenlik, dil, din, dış görüntü); özel amaçlara (çıkarlar, yabancı bir ülkede dayanışma gibi); her tür kültürel pratikleri içeren kurallara, grup ilişkilerine ve kaynak paylaşımına dayanmaktadır (Van Dijk vd., 2015: 43; Aktaran: Yüceşahin, 2017, s. 1307).

Azınlık grupları / göçmenler göç etme sürecini takiben yerleşirken yerli halkın onları istemedikleri algısıyla ve çeşitli mekanizmalar aracılığıyla kendilerini mekânsal bakımdan izole olmuş bir halde bulmaktadırlar (Knox ve Pinch, 2010: 169; Aktaran: Yüceşahin, 2017, s. 1308). Ama öbür yandan kentin yerli sakinleri ile daha önceden gelen azınlık gruplarının kentin mahallelerinin istila edilmesine gösterdikleri direnç

biçimleri bir tür baş etme stratejisi olarak yeni göçmenlerin yerleşiminde önemli mekanizmalardan biri olmaktadırlar. Böylece hem toplumsal hem de mekânsal kapanımı sıkı olan kümelenme dokusu, azınlık / yerli / öteki olarak algılanan grupların kendi yaşam alanlarında toplumsal muhalefeti sağlama ve evlerini kiraya vermeme veya satmama gibi eylemlere dönüşen tepkileri barındırmaktadır. Aslında azınlık gruplarının kendi aralarında inşa ettikleri dayanışma ve kültürel kapanım, kendiliğinden, başka gruplar için bir tür tampon mekanizma görevi görmektedir. Özellikle kentlerin toplumsal bölgelerini meydana getiren bu kümelerin geçişkenliğinin zayıf olduğu durumlarda bir mahalleden ötekine hareket etmek kültürel bakımdan başka bir dünyaya doğru yer değiştirmeyi anlatabilecek kadar keskin olabilir (Yüceşahin, 2017, s. 1308-1310).

1.1.12. Sosyal Uyum

Sosyal uyum kavramı tanımlamak için şu unsurlar kilit noktayı oluşturur: ortak değerler, sosyal düzen, yurttaşlık kültürü, sosyal dayanışma, sosyal ağlar, kimlik sosyal uyum kavramının içerik ve işlev bakımından esnek olmasıyla tanımlanabilir (Beauvais ve Jensan, 2002; Aktaran: Sezgin ve Yolcu, 2016, s. 425-426). Göç etmek sadece yaşanılan yerin değişmesi değildir. Bir kültürden başka bir kültüre geçmek, yeni bir yaşam alanına dahil olmaktır. Göçen kişi yeni bir kültürde yaşamaya başlarken aynı zamanda eski kültüründen de tamamen kopamaz. Bikültürel olmanın anlamı da iki kültürü de benimsemek ve iki kültür arasında yaşayabilmektir. Bunun sonucunda oluşan bikültürel bilinç, kendi ana kültürünü bilincinden çıkarmadan ikinci bir kültür içinde yaşayabilmektir (Balcıoğlu, 2007:82; Aktaran: Can, 2011, s. 121).

Etnik göçmenlerin, geri dönmemek üzere yerleştikleri yeni yerlere tamamen alışsalar da göçmenlerin çocukluk anılarının memleket duygusu üzerinde kalıcı bir etkisi olduğunu söyler. Dahası paylaşılan dil siyasi bellek ve dini inanışlar topluluk içi ilişkileri kolaylaştırır (Weber, 1965; Aktaran: Kaya, 2016, s. 96). Birtakım değerleri paylaşan ve kişisel sıfatlar ve davranma şekillerine ilişkin belli bir toplumsal normlar bütününe riayet eden bir grup bireyden hareketle, bağlılık göstermeyen her üye "sapkın" olarak, hususiyeti ise bir "sapma" olarak tanımlanabilir (Goffman, 2014, s. 195).

1.2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

Hane halkları, bireyler çevresel durumlarını, ekonomik veya sosyal koşullarını iyileştirmek için göç sürecine katıldıklarıyla ilgili ortak bir çerçeve bulunmaktadır. Göçün sosyo-demografik veya sosyo-ekonomik gibi değişken özellikte olması, göçün seçici olması bireyleri ve hane halklarını uluslararası göçe teşvik etmektedir. Göçün hızı böylece din-mezhep, yaş, etnik köken, ekonomik durum, uyruk, medeni durum, eğitim, toplumsal cinsiyet kimliği, yaşam tarzları gibi kişisel özelliklere ve ülkelere göre önemli farklılıklar göstermektedir (Newbold, 2010: 138-139; Aktaran: Yüceşahin, 2017, s. 1304).

Devletler farklı uyum ve entegrasyon politikaları uygulamaktadırlar ve çeşitli sebeplerle göçmen kabul etmektedir. Göç teorileri kimi zaman tarihi bağlar nedeniyle kimi zaman da kendi ekonomilerini güçlendirmek (merkez-çevre kuramı) nedeniyle göçmenlere kapılar açılmaktadır. Zorunlu nedenlerle göç eden kişilere insani gerekçelerle yardım edebilmek amacıyla göçmen/mülteci/sığınmacılar kabul edilmektedir. Göçmen ya da mültecileri kabul etme nedenleri uyum/entegrasyon politikalarının oluşturulması ve yürütülmesi aşamasında belirleyici olmaktadır. Uyum ve göç de bu bağlamda göçmenlerin geldikleri ülkelerde yeni topluma alışmaları ve ayrımcılığa maruz kalmama gibi konuları içermektedir. Bu hususta "en az ev sahibi kadar o toplum üyesi olma" uyum sürecinin son aşamada ki hedefi olarak ifade edilebilir. Göç nedenleri uyum süreci ile doğrudan bağlantılıdır (Canbey Özgüler, 2018, s. 2).

Mülteciler ve uluslararası göç sorunu yoğun bir biçimde ve kontrolsüzce gerçekleştiğinde hedef ülkede etnik şiddet ve yabancı korkusu gibi güvenlik tehdidine çevrilmektedir. Ekonomik ve siyasi yapı sosyo-kültürel yapıları olumsuz etkileyen durumlar Suriyeli mülteciler örneğinde de karşılanmaktadır (Deniz, 2014: 176; Aktaran: Canbey Özgüler, 2018, s. 11).

Son zamanlarda göç olgusu, literatür de farklı açılardan ele alınıyor. Göç eden toplumlar için zorunluluk haline dönüşen 'uyum' kavramı ile beraber değerlendirilmektedir. Göçmenlerin geldikleri ülkeye her konuda uyum sağlayabilmesi için güvenliklerini ve huzurlarını beraber yaşayacakları toplumun/üst

kimlik çıkarlarını gözetmelidirler. Çünkü beraber yaşama kültürü toplumsal kabul sürecini kolaylaştırmaktadır. Arap Baharı'ndan sonra yaşanan iç karışıklık sebebiyle ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyeliler, başlarda "geçici misafirlik" fikriyle Türkiye'ye göç etmişlerdir. Fakat ülkelerindeki çatışma ortamı bitikten sonra ülkelerine geri dönüş ümidiyle Türkiye'ye yeterince uyum sağlama gayreti içerisinde bulunmamaktadırlar. Dolayısıyla Türk toplumu ile birlikte iletişim kurma noktasında zayıf kalmışlardır. Suriyelilerin bu davranışları, ayrıca, Türkçeyi bilmemek, savaş ortamının sonucunda yarattığı kişilere ve gruplara karşı güvensizlik ortamı, Türk halkının Suriyelilere karşı önyargılı tutumları ve bu önyargıların getirdiği "sosyal dışlanma" gibi faktörler de etkili olmuştur. Fakat yerel halk zamanla Suriyelilerin "geçici misafirlik" durumunun yerini kalıcılığa bırakmış olduğunu fark etmiştir. Suriye'deki iç savaşın devam etmesiyle daha da karmaşık hale gelmesi uluslararası toplumlarında barışı sağlama girişimlerinin yetersiz kaldığını gördükçe Suriyelilerin geri dönüş ümitleri git gide azalmaktadır (Yılmaz, 2019, s. 209).

Göçmenlerin yaşadığı uyum problemlerini tetikleyen unsurlar, yeni dahil olduğu yerel deneyimlere, toplumsal ağlara karşı kendi geleneklerine olan aşırı bağlılıklarıdır. "Algısal farklılıklar, önyargılar, etno-merkezci yaklaşımlar ve olumsuz stereotipler" farklı kültürlerden gelen bireylerin topluma entegre olmasını ve bir arada yaşamasını engelleyen unsurların başında gelmektedir (Haksever, 2014: 20; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 292). Bu bağlam da Suriyeli kadınlarla, Urfalı kadınlar arasındaki uyum sorunu John Berry'nin uyum kuramı üzerinden ilişkilendirilmiştir. Bu kurama göre; toplum içerisinde bireylerin, kendine has, kültürlerini, kimliklerini ve değerlerini koruyarak sürdürebilmelerinin yanında, içerisinde bulunan ve yaşadığı toplumun yapısına ayak uydurarak uyumlu bir iletişim stratejisi takip etmektedir (Berry, 1997; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 295). Uyum olgusu, bireyin içine dâhil olduğu çoğunluk topluma hem de kendi azınlık grubuna karşı gösterdiği aidiyet duygusu ile olumlu tutum geliştirmektedir. Uyum sürecinde göçmenlerin destekçisi olan kültürel ağlarını ve sosyal varlığını kuvvetlendirmektedir (Türker ve Yıldız, 2015:7; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 295).

Berry Uyum Kuramı'nı, kültürlenme üzerine temellendirmektedir. Uyum olgusu sosyo-psikolojik açıdan, bireyin "ben" duygusunu yitirmeden kendi değerlerini

koruyarak, yeni dahil olduğu toplumun parçası olarak "biz" duygusunu geliştirerek sağlıklı bir şekilde hissedebildiği durumları içermektedir (Türker ve Yıldız, 2015: 9; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 295).

Kültürlenme kavramını Berry'nin uyum teorisinden ayrı olarak parantez açarsak, kültürlenme aslında farklı kültürlere sahip bireylerin, grupların özgün kültür kalıpları ile etkileşime girerek bu kültür şablonları içerisinde farklı açılardan yaşadıkları değişimdir. İlk başlarda kültürlenme kavramının bireyin kültüründe değişiklik yarattığı görülürken, sonraki süreçte bireyin psikolojisinde de farklılaşma yarattığına rastlanmıştır (Berry, 1997: 7; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 29). Kültürlenme; iki veya daha çok kültür arasındaki karşılıklı etkileşime dayalı olarak çıkan durumdur. Bilgin'e göre de kültürlenme kavramı, belirli bir kültüre dahil olan bireylerin farklı bir kültürden bireylerle etkileşime girdikten sonraki süreçte yaşadıkları psikolojik ve kültürel anlamdaki değişimlerdir (Bilgin, 2003; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 296).

İçine dâhil olunan yeni toplumla kültürel ilişkilerin kurulmasında göçmenlerin gönüllü olması kültürlenme deneyimini kolaylaştırırken olumlu bir hal almaktadır. Göçmenler ve etnik kültürel grupların örneğin yerleştikleri yeni alanlarda başka kültürel gruplarla etkileşim belirginken, mülteciler ve yerliler güçlükle getirildikleri için başka kültürlerle kaynaşma noktasında farklı problemlere maruz kalabilmektedirler. Gönüllü olarak aldıkları göçün neticesinde kültürlenme süreci birtakım gruplar ya da mülteciler için uyum noktasında bazı güçlükleri de beraberinde getirmektedir (Şeker, 2006: 5; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 296).

Suriyelilerin uyum stratejileri bağlamında Türkiye'deki uyum süreçlerini "ayrımcılık", "ayrılma" ve "entegrasyon" arasında bir yerlere koymak uygun olacaktır. Türkiye'ye gelen Suriyelilerin Arap Baharı'nın ilk patlak verdiği süre zarfında ülkeye entegre olmaları bir hayli zaman almıştır. Ülkelerini terk eden Suriyelilerin büyük çoğunluğu başlarda "geçici misafirlik" düşüncesi ile gelmişlerdir. Ülkelerindeki iç savaş bittikten sonra geri dönüş yapabilecekleri umuduyla Türkiye'deki yaşam koşullarına kalıcı olarak uyum sağlama gayreti göstermemişlerdir. Gönüllü bir göç durumundan ziyade zorunlu olarak Türkiye'ye göç eden Suriyeliler için Türkiye'yi kabullenme ve Türk halkı ile entegre olma süreci ağır ilerlemiştir. Suriyeliler dışarıya kapalı bir tutum sürdürerek çoğunlukla kendi

ülkesinden gelen Suriyeliler ile iletişim kurmayı tercih etmişlerdir. Bu izole şekilde yaşamanın sebebi olarak, Suriye'deki rejimden kalan güvensizlik durumu, Türkçe bilmemek, mikro-milliyetçilik ve Türk halkının da Suriyelilere karşı uyguladıkları dışlayıcı ve önyargılı tutumlar etkili olmuştur. Fakat zaman ilerledikçe Suriyelilerin topluma entegre olmaya başladıkları görülmüş, iletişime daha açık hale gelerek toplum içinde kendilerine ekonomik, sosyal ve hukuki bağlamda yer ve statü edinmeye başlamışlardır. Bu entegrasyon durumu, gerek Suriyelilerin kısa ve orta vadedeki zaruri ihtiyaçlarını giderebilmek adına topluma uyum sağlama mecburiyetlerinden, gerekse Türk toplumunun ve Türkiye Devleti'nin Suriyelilere karşı kapsayıcı ve bütünleştirici yaklaşımlarından ileri gelmiştir (Yılmaz, 2019, s. 296)

Suriyelilerin durumu analiz edildiğinde, bu kişiler daha çok kendi vatandaşları ile iletişim kurarak kapalı komünler oluşturmuşlar, dışarıya fazla açılmak istememişlerdir. Bu kapalı toplum yapısı, ilk zamanlarda Türklerle konuştuklarında Türklerden bir şey talep edecekleri algısı, Türkçe bilmemekten ötürü günlük hayatta yaşadıkları sıkıntıları dile getiremeyeceklerinden çekinme, savaşın yaratmış olduğu güvensizlik duygusu ve bazı kültürel farklılıkların yarattığı yabancılık hissi gibi faktörlere bağlanabilir. Zaman içerisinde ucuz işgücü ve sigortasız olarak çalıştırılan Suriyelilere karşı Türk işverenlerin uyguladığı emek sömürüsü, dilencilik, fuhuş gibi durumların ahlaki yapıyı bozduğu gerekçesiyle ötekileştirme durumu yaratması, Suriyelilerin Türklere göre kira giderlerinin yüksek olması gibi durumlar, Suriyelileri ayrılma stratejisi çerçevesinde Türklerden uzak bir şekilde kendi yaşam alanlarını oluşturma noktasına getirmiştir. (Yılmaz, 2019, s. 296)

Dominant grup olan Türklerin, azınlık grup olan Suriyelilere karşı geliştirdikleri olumsuz bakış açıları ekseninde bir muhakeme yapılabilir. Yapılan bir araştırmada Suriyelilerin daha çok aynı dine mensup oldukları için ülkeye kabul edildikleri fakat kültürel olarak Türklerden farklı oldukları ve toplumsal uyum sürecinin aradaki farklılıklarda ötürü kolay olmadığı vurgulanmıştır (Koyuncu, 2014:131 ve Erdoğan, 2015:127; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 297).

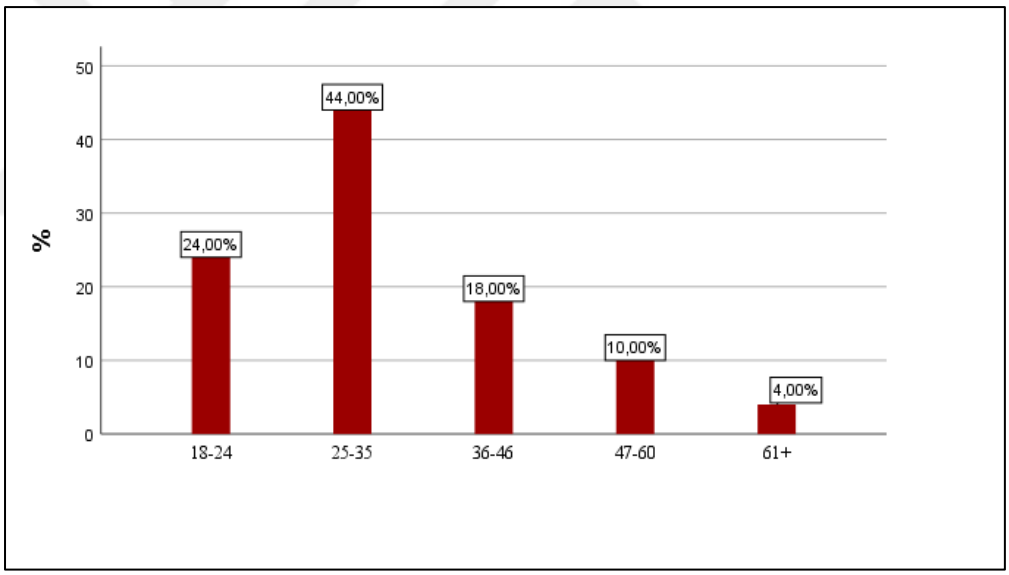
İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

2.1. URFALI VE SURİYELİ KADIN KATILIMCILARIN PROFİLLERİ

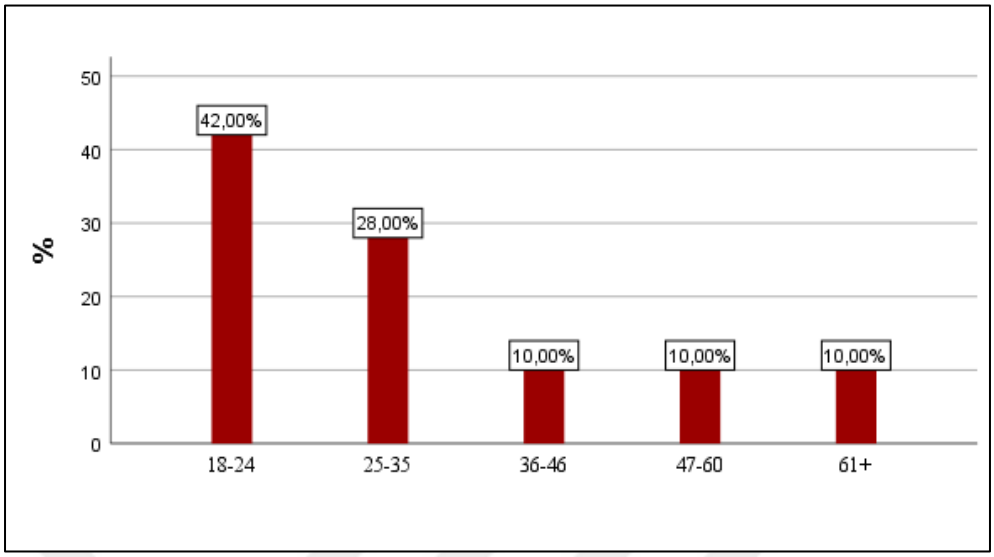
Urfalı kadın katılımcıların yaş durumuna bakıldığında %44 oranında en fazla katılım 25-35 yaş grubu oluşturmaktadır. Diğer katılımcıların %24'ü 18-24 yaş grubu, %18'i 36-46 yaş grubunu, %10'u 47-60 yaş grubunu, %4'ü ise 61 yaş ve üstü oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında genç nüfusun yoğun olduğu tespit edilmiştir (Grafik 5).

Grafik 5: Urfalı Kadın Katılımcılarının Yaş Durumu

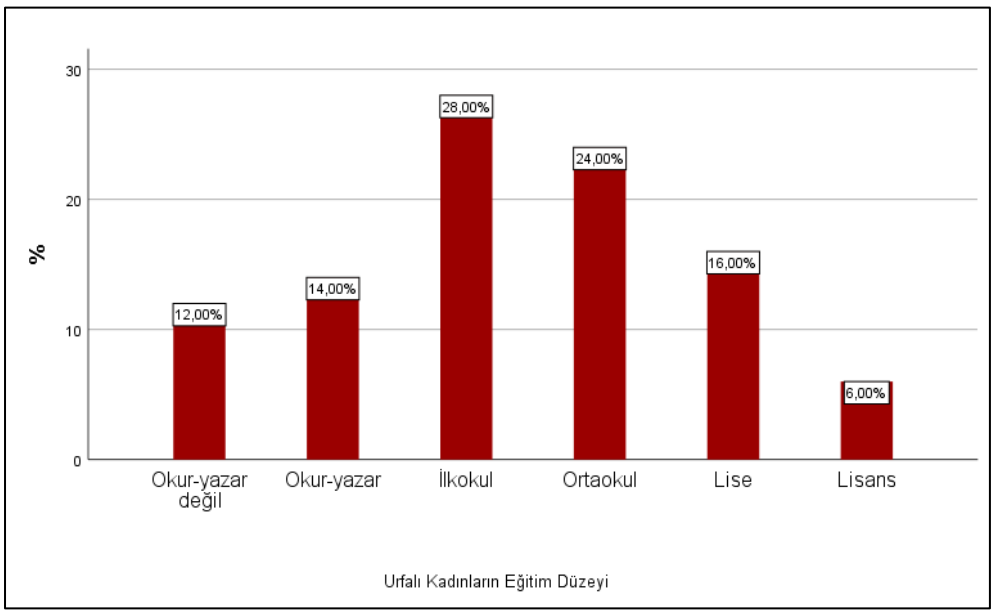
Suriyeli kadın katılımcıların yaş durumuna bakıldığında %42'i oranında en fazla katılım 18-24 yaş grubu oluşturmaktadır. Diğer katılımcıların %28'i 25-35 yaş grubu, %10'u 36-46 yaş grubunu, %10'u 47-60 yaş grubunu, %10'u ise 61 yaş ve üstü oluşturmaktadır. Araştırma sahasında Urfalı kadın katılımcılarda olduğu gibi Suriyeli kadın katılımcılar arasında da genç nüfusun yoğun olduğu görülmektedir (Grafik 6).

Grafik 6: Suriyeli Kadın Katılımcıların Yaş Durumu

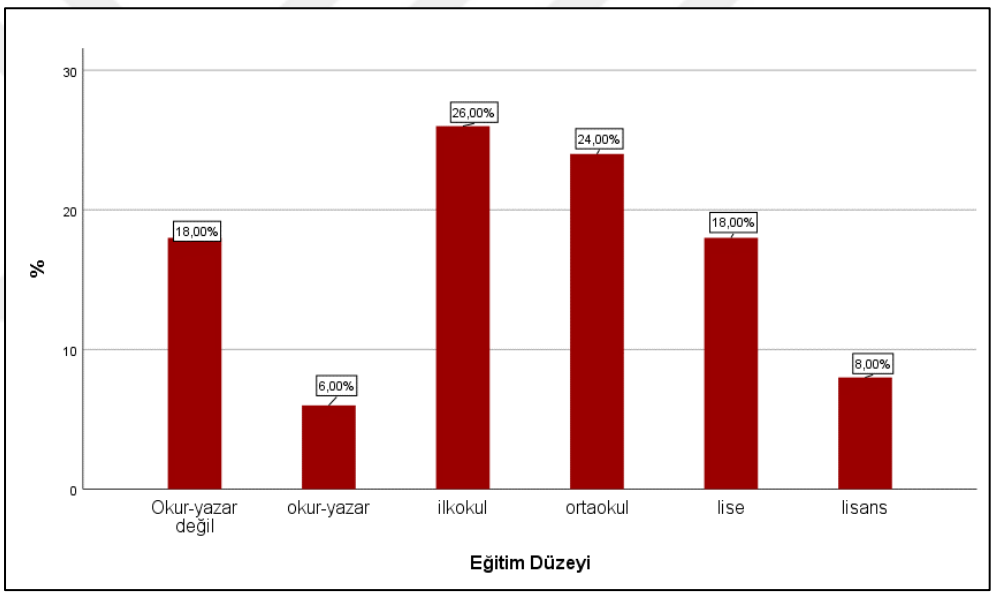
Urfalı kadınların eğitim düzeyine bakıldığında %12'si okur-yazar değil, %14 okur yazar, %28 ilkokul, %24 ortaokul, %16 lise mezunu ve katılımcılardan sadece %6'sı lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar arasında yüksek lisans eğitimi olan kişi bulunmamaktadır. Katılımcılar arasında en yüksek oran ilkokul mezunlarına aittir (Grafik 7).

Grafik 7: Urfalı Kadınların Eğitim Düzeyi

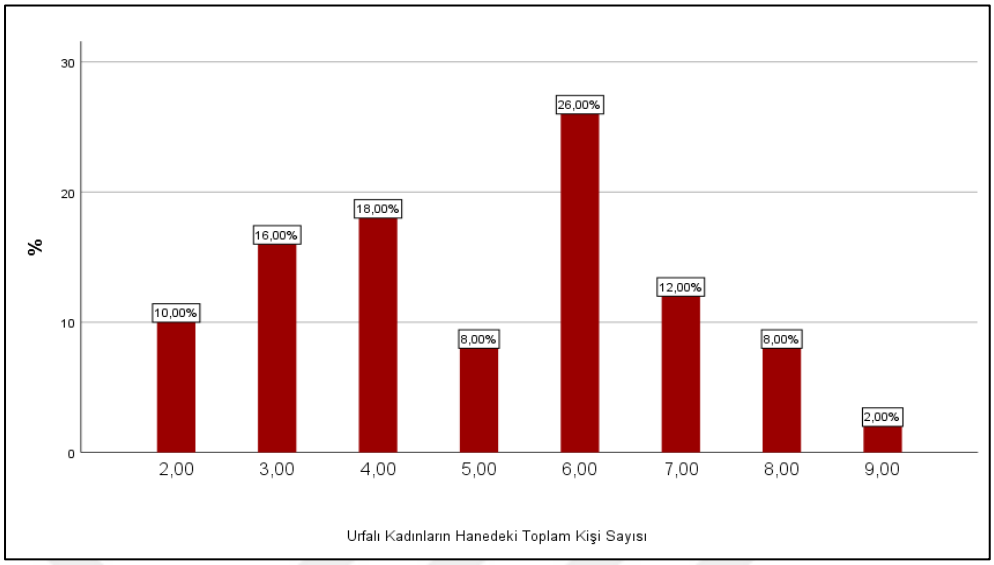
Suriyeli kadın katılımcıların eğitim düzeyine bakıldığında %18 okur-yazar değil, %6 okur yazar, %26 ilkokul, %24 ortaokul, %18 lise mezunu, %8 lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar arasında yüksek lisans eğitimi olan kişi bulunmamaktadır. Katılımcılar arasındaki en yüksek oran ilkokul mezunlarına aittir. Her iki grup katılımcıların da (Suriyeli ve Urfalı Kadın) eğitim seviyesi en yoğun çıkan ilkokul mezunudur. Suriyeli kadınların eğitim düzeyi Urfalı kadınlara göre daha yüksek çıkmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere Suriyeli kadınlar eğitime daha çok önem verdiği tespit edilmiştir. Okur-yazar olmayan Suriyeli kadınlara neden eğitim almadıklarını sorduğumuzda, 'nereye başvuracağımı bilmiyorum' diye yanıt alınmıştır (Grafik 8).

Grafik 8: Suriyeli Kadınların Eğitim Düzeyi

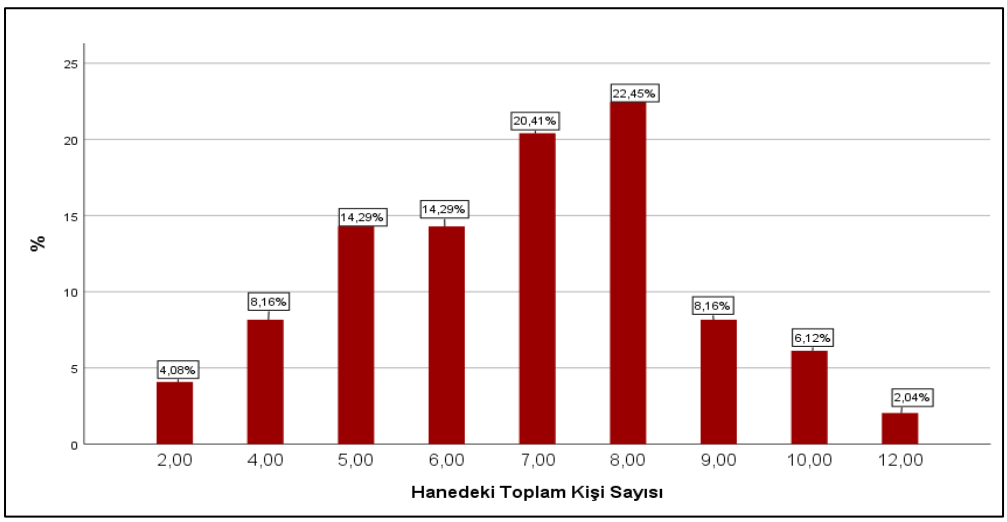
Urfalı kadınlara **''Hanedeki Toplam Kişi Sayısı Nedir?''** sorusuna, Açık uçlu bir soru olduğu için verilen cevaplar grafiğe dönüştürülmüştür. Urfalı kadın katılımcıların hepsi tek bir aileden oluşuyordu. Urfalı kadın katılımcılar genellikle üç ya da dört odalı evlerde yaşadıkları gözlemlenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu %26 oranında altı birey, %18 oranında dört birey sayısı ile aynı hanede barındığı tespit edilmiştir (Grafik 9).

Grafik 9: Urfalı Kadınların Hanedeki Toplam Kişi Sayısı

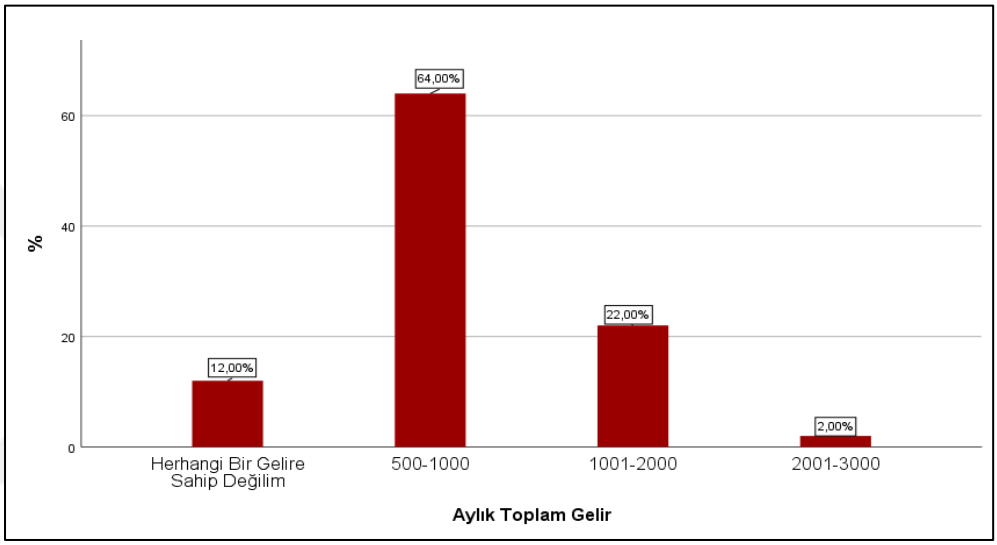
Suriyeli kadınlara **‘‘Hanedeki Toplam Kişi Sayısı Nedir?’’** sorusuna, katılımcıların %20,4 yedi birey, %22,4 sekiz birey sayısı ile aynı hanede barındıkları tespit edilmiştir. Açık uçlu bir soru olduğu için verilen cevaplar grafiğe dönüştürülmüştür. Suriyeli kadın katılımcıların aynı evin içerisinde en fazla üç aileden oluştuğu tespit edilmiştir. İkinci veya üçüncü aile yapısına sahip olan kişilerin gelinleriyle birlikte aynı evi paylaştıkları ortaya çıkmıştır. Urfalı kadın katılımcılar gibi Suriyeli kadın katılımcılar da genellikle üç veya dört odalı evlerde yaşadıkları gözlemlenmiştir (Grafik 10).

Grafik 10: Suriyeli Kadınların Hanedeki Toplam Kişi Sayısı

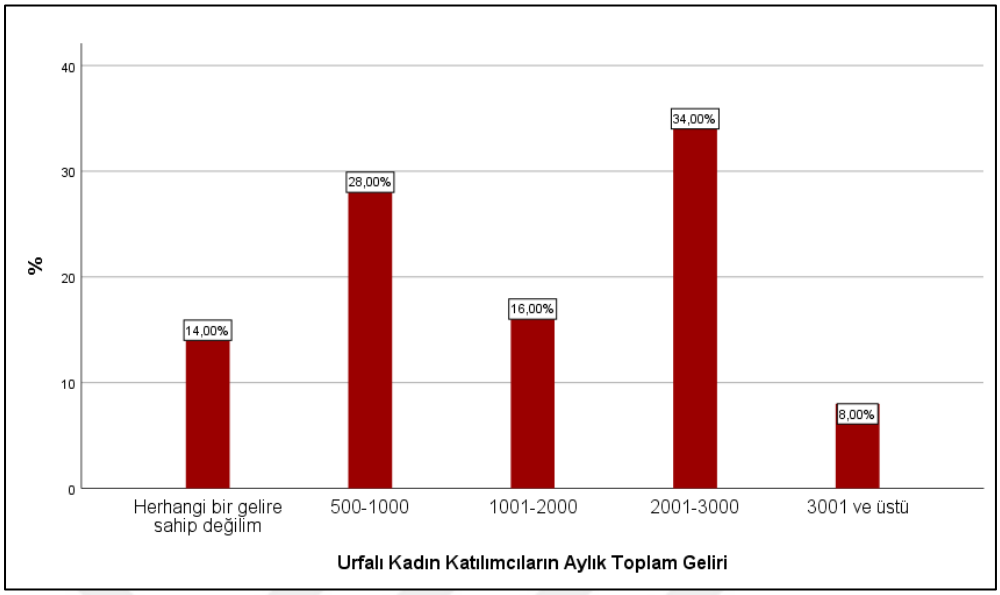
Suriyeli kadınlara **‘‘Aylık Toplam Geliriniz Nedir?’’** sorusuna katılımcıların %64’ünün aylık toplam geliri 500-1000 TL arasında, %22’si 1001-2000 TL arasında %12’si herhangi bir gelire sahip değilim, %2’si 2001-3000 TL gelire sahip olduğu tespit edilmiştir. Suriyeli kadınların aylık gelirlerinin 500-1000 TL arasındaki oranın yüksek olması, dernek tarafından verilen maddi desteğin etkisi olduğu tespit edildi. Aylık toplam gelir sorusuna çok sağlıklı cevaplar verilmediği gözlemlenmiştir (Grafik 11).

Grafik 11: Suriyeli Kadınların Aylık Toplam Geliri

Urfalı kadınlara **‘‘Aylık Toplam Geliriniz Nedir?’’** sorusuna katılımcıların %28’inin aylık toplam geliri 500-1000 TL, %16’sı 1001-2000 TL, %14’ü herhangi bir gelire sahip değilim, %34’ü 2001-3000 TL gelire sahip olduğu tespit edilmiştir. Urfalı kadınların aylık gelirlerinin yüksek olduğu oran 2001-3000 TL olduğu tespit edilmiştir. Bu da asgari gelire sahip olduklarını göstermektedir (Grafik 12).

Grafik 12: Urfalı Kadınların Aylık Toplam Geliri

Suriyeli kadın katılımcıların içerisinde anadili Arapça olup gündelik hayatta konuştuğu dil Arapça olanların oranı %50, anadili Kürtçe olup gündelik hayatta konuştuğu dil Kürtçe olanların oranı %50 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu kendi anadilini gündelik hayatta da kullandıkları gözlemlenmiştir. Suriyeli kadınlara katılımcıların Anadili ve gündelik hayatta konuştuğu dil birbirine paralellik göstermektedir. Mekânsal olarak bir bireyin ya da grubun yerleşeceği yer aynı etnisite ve aynı dili konuşabileceği yerde kalmaktadır. Şanlıurfa lokal olarak hem Arapça hem de Kürtçe başta olmak üzere iki dil açısından avantajlı bir bölgedir. Örneklem alanında ağırlıklı olarak Suriyeli kadın Arapların bulunduğu ve Arapça konuşulduğu bir bölgedir. Burada Kürtçe ve Türkçe bilen Suriyeli kadınlar azınlık bir grup oluşturmaktadır. Araştırma sahasında ağırlıklı olarak Kürt olan ve Kürtçe, Türkçe konuşan Urfalı kadınlar olduğu için, Arap olan ve Arapça konuşan Suriyeli kadınlar için dil burada bariyer oluşturmuştur (Tablo 4).

Tablo 4: Suriyeli Kadınların Anadili ve Gündelik Hayatta Konuştuğu Dil

Anadil	**Suriyeli Kadınların Gündelik Hayatta Konuştuğu Dil**		
	Arapça	Kürtçe	**Toplam**
Arapça	24	1	25
Kürtçe	1	24	25
Toplam	25	25	50

Urfalı kadın katılımcıların içerinde anadili Türkçe olup gündelik hayatta konuştuğu dil Türkçe olanlar %44, anadili Kürtçe olup gündelik hayatta konuştuğu dil Kürtçe olanlar %24, anadili Kürtçe olup gündelik hayatta konuştuğu dil Türkçe olanlar %30, anadili Türkçe olup gündelik hayatta konuştuğu dil Kürtçe olanlar %2 tespit edilmiştir. Anadili Kürtçe olmasına rağmen gündelik hayatta Türkçe konuşanların yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Tablo 5).

Tablo 5: Urfalı Kadınların Anadili ve Gündelik Hayatta Konuştuğu Dil

Anadil	**Gündelik Hayatta Konuştuğu Dil**		
	Kürtçe	Türkçe/Türkmence	**Toplam**
Kürtçe	12	15	27
Türkçe/Türkmence	1	22	23
Toplam	13	37	50

Urfalı kadın katılımcılara, **"Türkçe konuşabiliyor musunuz?"** sorusuna 48 katılımcı evet yanıtı verirken, 2 katılımcı kısmen konuşabiliyorum yanıtı alınmıştır. **"Türkçe konuşabiliyorsa konuşma seviyesi nedir?"** sorusuna evet yanıtını veren katılımcıların %54 Türkçeyi iyi düzeyde, %24 çok iyi düzeyde, %16 orta düzeyde konuştuğu tespit edilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6: Türkçe Konuşabilen Urfalı Kadınların Türkçe Seviyesi

	Türkçe Konuşabiliyorsa Konuşma Seviyesi				
Türkçe Konuşabiliyor Musunuz	Çok iyi düzeyde	İyi düzeyde	Orta düzeyde	Kötü düzeyde	**Toplam**
Evet	13	27	8	0	48
Kısmen	0	0	1	1	2
Toplam	13	27	9	1	50

Suriyeli kadınlara, **"Türkçe konuşabiliyor musunuz?"** sorusuna katılımcıların %30 evet yanıtını vererek Türkçeyi bildiklerini, %42'sinin de hayır yanıtını vererek, Türkçeyi bilmedikleri tespit edilmiştir. **"Türkçe konuşabiliyor musunuz?"** sorusuna evet yanıtını veren katılımcıların %8 Türkçeyi iyi düzeyde, %16'sı orta düzeyde, %6'sı kötü düzeyde konuştuğu tespit edilmiştir. **"Türkçe konuşabiliyor musunuz?"** sorusuna %28'i kısmen konuşabiliyorum yanıtını vermiştir. Türkçe konuşan kişilerin daha çok kendi problemlerini ifade edebilecek düzeyde bildiği gözlemlenmiştir (Tablo 7). Dil sorunu Suriyeliler açısından önemli bir

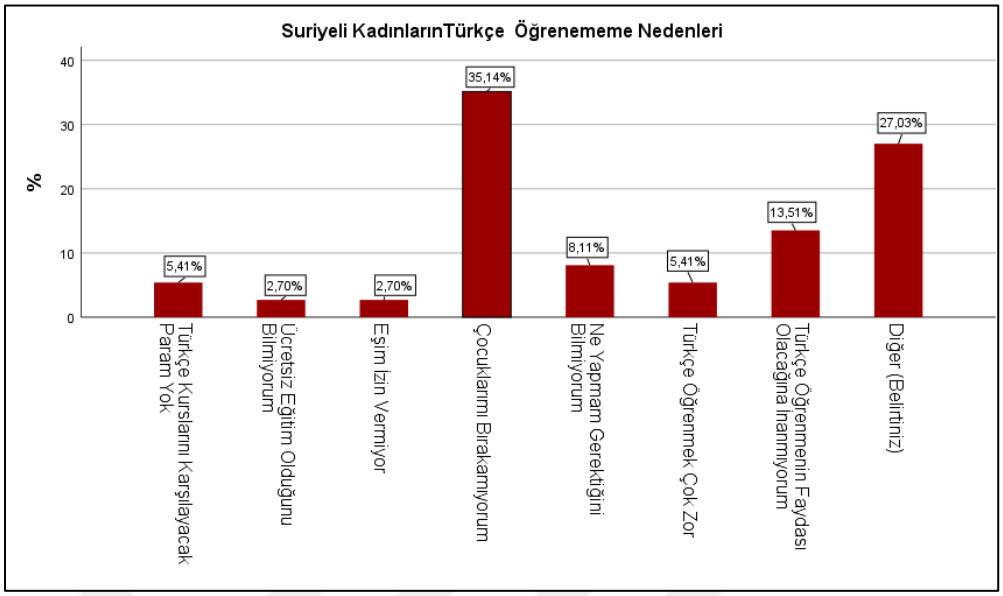
uyum sorunu olarak görülmektedir. Gündelik hayatta içinde bulunulan toplumla iyi ilişkiler kurabilmek ve ihtiyaçlarını giderebilmek için dil bilmenin şart olduğunu düşündüğümüzde, Suriyeliler dil bilmedikleri için komşuluk ilişkilerinde sıkıntı yaşamaktadırlar.Yalnızca gündelik sosyal ilişkilerde değil, ihtiyaç duyulan hizmetlerin alımı sürecinde ilgili kurum ve kuruluşlarda da dil konusu problem teşkil etmektedir (Koyuncu, 2014: 103; Aktaran: Yılmaz, 2019, s. 297).

Tablo 7: Türkçe Konuşabilen Suriyeli Kadınların Türkçe Seviyesi

	Türkçe Konuşabiliyorsa Konuşma Seviyesi			
Türkçe Konuşabiliyor Musunuz	İyi düzeyde	Orta düzeyde	Kötü düzeyde	**Toplam**
Evet	4	8	3	15
Hayır	0	0	0	21
Kısmen konuşabiliyorum	0	2	12	14
Toplam	27	9	1	50

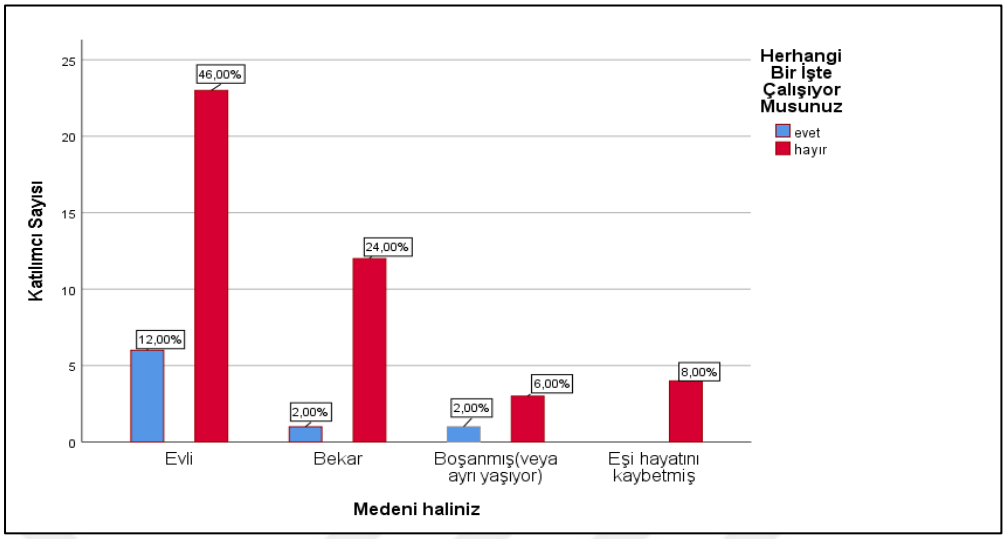
Suriyeli kadınlara **‘‘Türkçe Öğrenmeme Nedenleri’’** sorulduğunda %35,1 çocuklarımı bırakamıyorum, %27’si diğer, %13,5 Türkçe öğrenmenin faydası olacağına inanmıyorum, %8,1 ne yapmam gerektiğini bilmiyorum, %5,4 Türkçe kurslarını karşılayacak param yok, %5,4 Türkçe öğrenmek çok zor, %2,7 ücretsiz eğitim olduğunu bilmiyorum, %2,7 eşim izin vermiyor diye belirtilmiştir. Diğer nedenleri işaretleyen Suriyeli kadınlar ise farklı bir cevap vererek “kimseyle Türkçe konuşmuyorum, sağlık sorunlarım var, Covid-19 yüzünden kimseyle görüşmüyorum, yanıtları alınmıştır. Suriyeli kadın katılımcıların yaşadıkları en önemli problemin dil bariyeri olduğu tespit edilmiştir. Bu durum Suriyeli kadınların entegre olmasını güçleştirmektedir. Suriyeli kadın katılımcıların Türkçe öğrenmek istediklerini ama bunun için nereye başvuracağını bilmedikleri görülmüştür (Grafik 13).

Grafik 13: Suriyeli Kadınların Türkçe Öğrenmeme Nedenleri

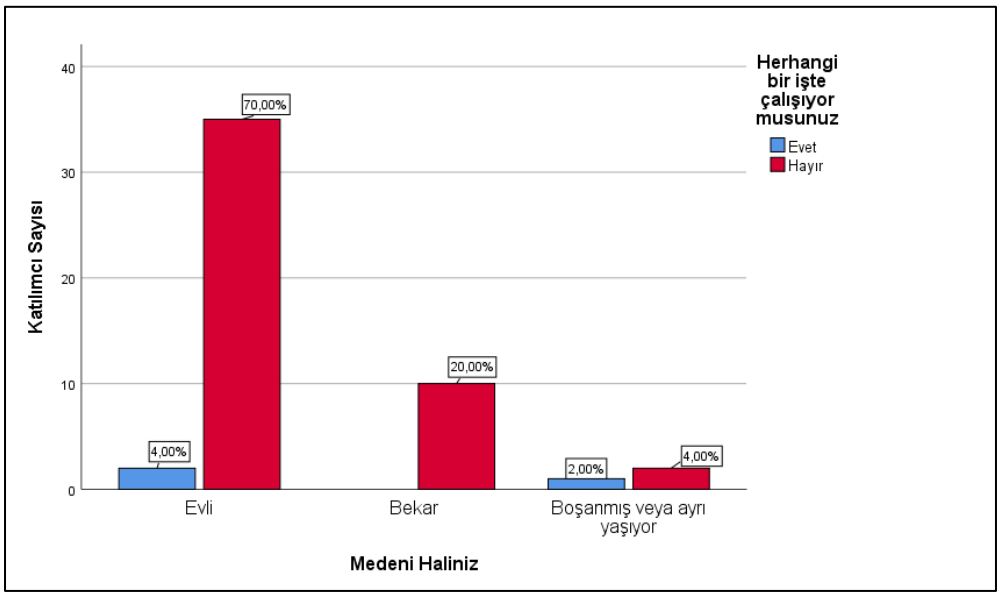
Suriyeli Kadın Katılımcıların Medeni Hallerine Göre Çalışma Durumuna bakıldığında, evli olup çalışan %12, evli olup çalışmayan %46, bekar olup çalışan %2, bekar olup çalışmayan %24, boşanmış veya ayrı yaşayan katılımcılardan çalışan %2, boşanmış veya ayrı yaşayan katılımcılardan çalışmayan %6, eşini kaybetmiş Suriyeli kadın katılımcıların %8'i çalışmamaktadır. Eşi vefat eden Suriyeli kadınların eşlerinin aileleriyle birlikte yaşadığı gözlemlenmiştir. Çalışan Suriyeli kadınların mesleklerine bakıldığında terzi, bakıcı ve ev hanımı olduğu ortaya çıkmıştır. Suriyeli kadınlar daha çok erkeklerin çalışması taraftarı olduğu görülmüştür (Grafik 14).

Grafik 14: Suriyeli Kadınların Medeni Hallerine Göre Çalışma Durumu

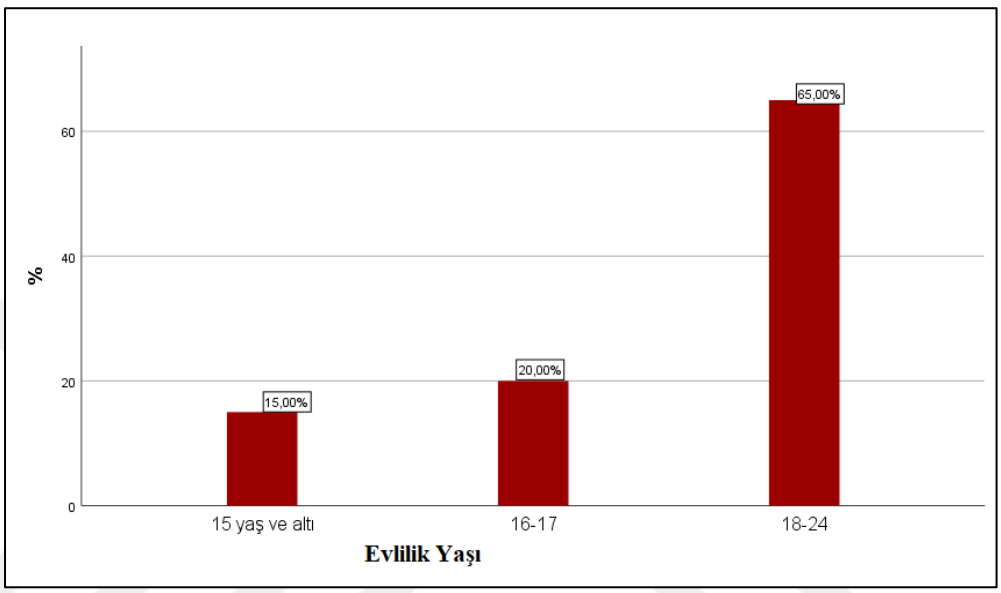
Urfalı kadınların **'Medeni Hallerine Göre Çalışma Durumuna'** bakıldığında evli olup çalışan %4, evli olup çalışmayan %70, bekar olup çalışmayan %20, boşanmış veya ayrı yaşayan katılımcılardan çalışan %2, boşanmış veya ayrı yaşayan katılımcılardan çalışmayan %4'tür. Urfalı kadınların büyük bir çoğunluğunun çalışmadığı tespit edilmiştir. Çalışan kişilerin hemşire, kumaş satan, tarım işçisi olduğu görülmüştür (Grafik 15).

Grafik 15: Urfalı Kadınların Medeni Hallerine Göre Çalışma Durumu

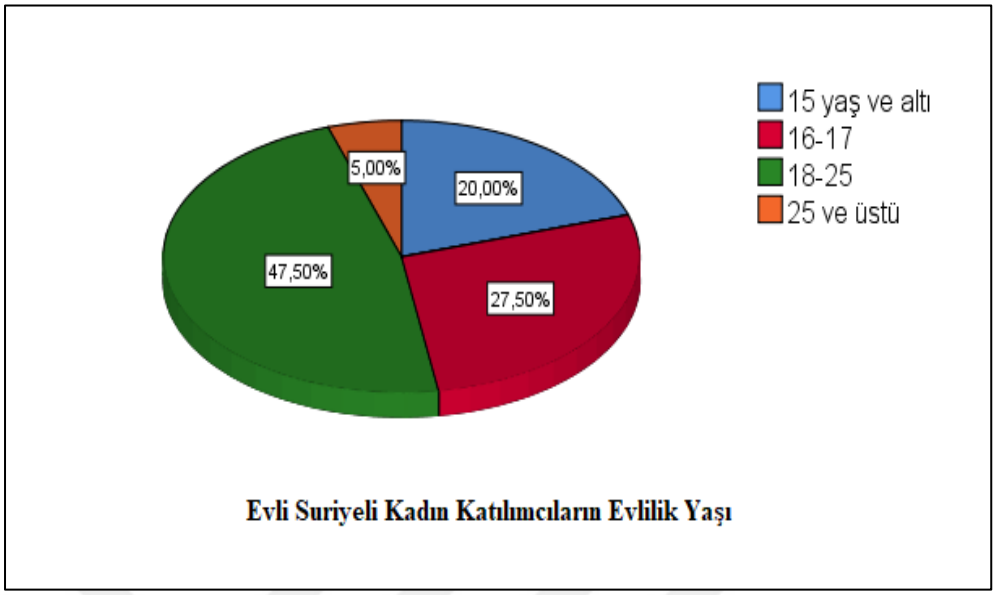
Urfalı Kadın Katılımcıların evlilik yaşını ortaya koymak için katılımcılara kaç yaşında evlendiniz sorusu sorulmuştur. Katılımcıların %65'i 18-24 yaşlarında evlendiği, %20'sinin 16-17 yaşlarında evlendiği, %15'i ise 15 yaş ve altı evlendiği tespit edilmiştir. 15 yaş ve altı evlenenlerin büyük bir çoğunluğu 13 yaşında ve akraba evliliği yaptığı görülmüştür (Grafik 16).

Grafik 16: Evli Olan Urfalı Kadınların Evlilik Yaşı

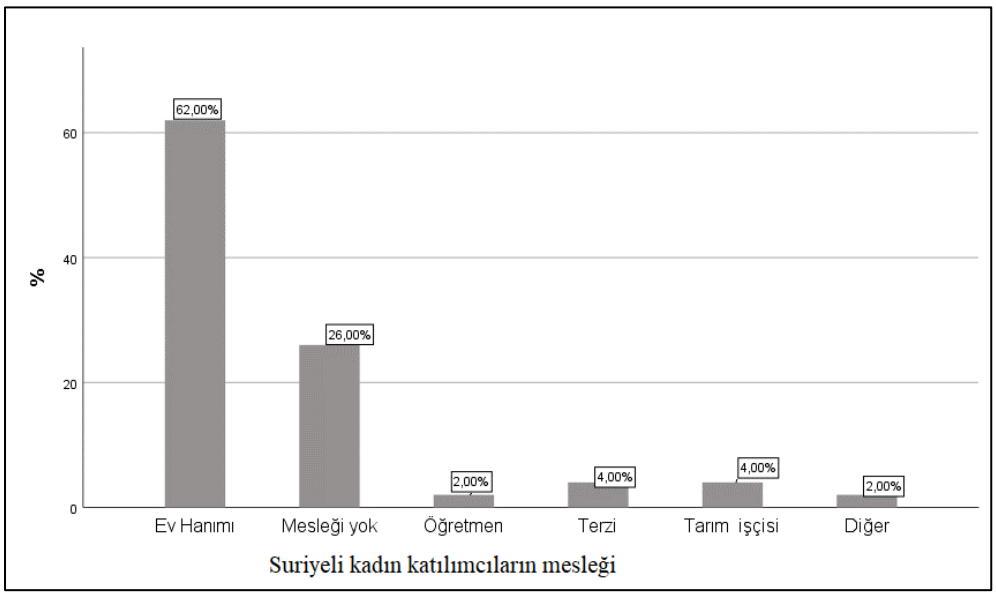
Suriyeli kadınların evlilik yaşını ortaya koymak için katılımcılara '**Kaç Yaşında Evlendiniz?'** sorusu sorulmuştur. Katılımcıların %47,50'si 18-25 yaşlarında evlendiği, %27,50'si 16-17 yaşlarında evlendiği, %5'si 16-17 yaşlarında evlendiği, %20'si 15 yaş ve altı evlendiği tespit edilmiştir. Urfalı kadın katılımcılarda görüldüğü gibi Suriyeli kadın katılımcılarda da 15 yaş ve altı evlenenlerin büyük bir çoğunluğu akraba evliliği yaptığı ortaya konmuştur. Suriyeli kadınların Urfalı kadınlara oranla reşit olmadan evlenme oranı daha yüksek görülmektedir (Grafik 17).

Grafik 17: Evli Olan Suriyeli Kadınların Evlilik Yaşı

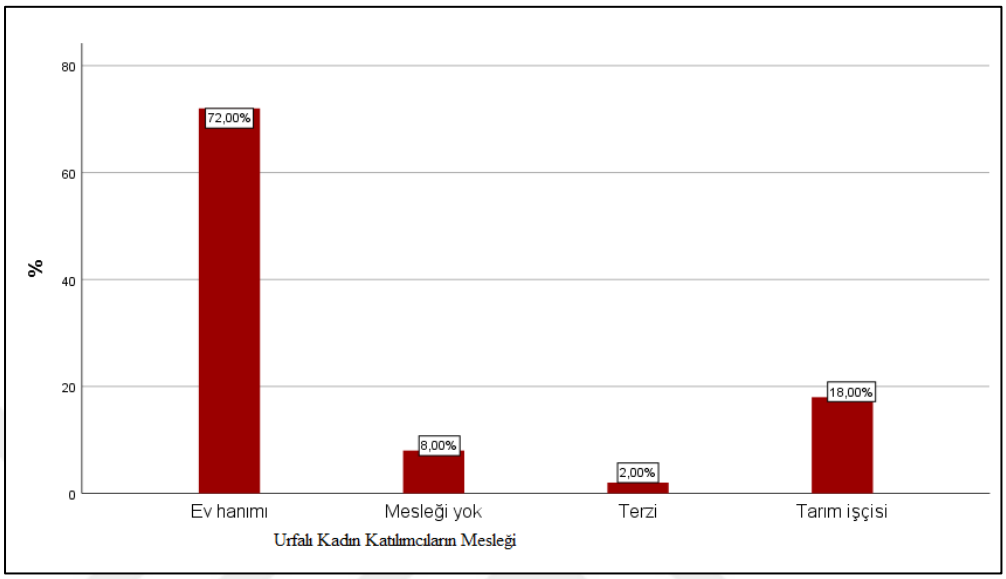
Suriyeli kadınlara **'Mesleğiniz nedir?'** sorusuna katılımcıların %62'si Ev hanımı, %26'sı Mesleği yok, %42'ü Terzi, %4'ü Tarım İşçisi, %2'si Öğretmen, %2 diğer yanıtı alınmıştır. Diğer cevabını veren kişi Bakıcı olarak çalışmaktadır (Grafik 18).

Grafik 18: Suriyeli Kadınların Meslek Durumu

Urfalı kadın katılımcılara '**Mesleğiniz Nedir?'** sorusuna %72 Ev hanımı, %18 Tarım İşçisi, %8 Mesleği yok, %2 Terzi yanıtı alınmıştır. Urfalı kadınların Suriyeli kadınlara göre Tarım işçisi olarak çalışan kişi sayısı daha yüksek çıkmıştır (Grafik 19).

Grafik 19: Urfalı Kadınların Meslek Durumu

Suriyeli kadınlara **'Geldikleri Yerleşme Türü Nedir?'** sorusuna, %72'si Kasaba'dan geldikleri, %28'i Şehir 'den geldikleri görülmektedir. Suriyeli kadın katılımcıların geldikleri yerler; Deyrizor (%46), Rakka (%34), Şam (%3), Halep (%10), Ayn el-Arab (%5) ve Haseke (%2)'dir. Araştırma sahasında dikkat çeken önemli bir unsur Rakka'dan gelen kişilerin daha muhafazakâr olduğu, Deyrizor bölgesinden gelen Suriyeli kadın katılımcıların daha çok eğlenceyi sevdikleri gözlemlenmiştir (Tablo 8).

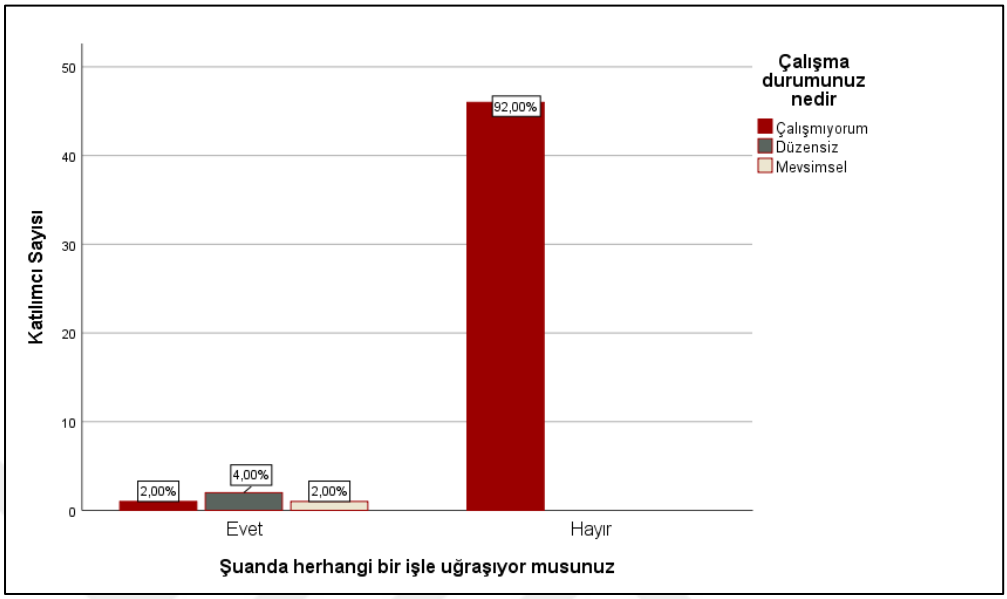
Tablo 8: Suriyeli Kadınların Geldikleri Yerleşme Türü

Yerleşme Türü	**Katılımcı Sayısı**	**%**
Kasaba	36	72
Şehir	14	28
Toplam	50	100

Urfalı Kadın katılımcılara **'Çalışma durumunuz nedir ve şu anda herhangi bir işle uğraşıyor musunuz?'** sorusuna %92 çalışmıyorum, %2 çalışıyorum, %4'ü

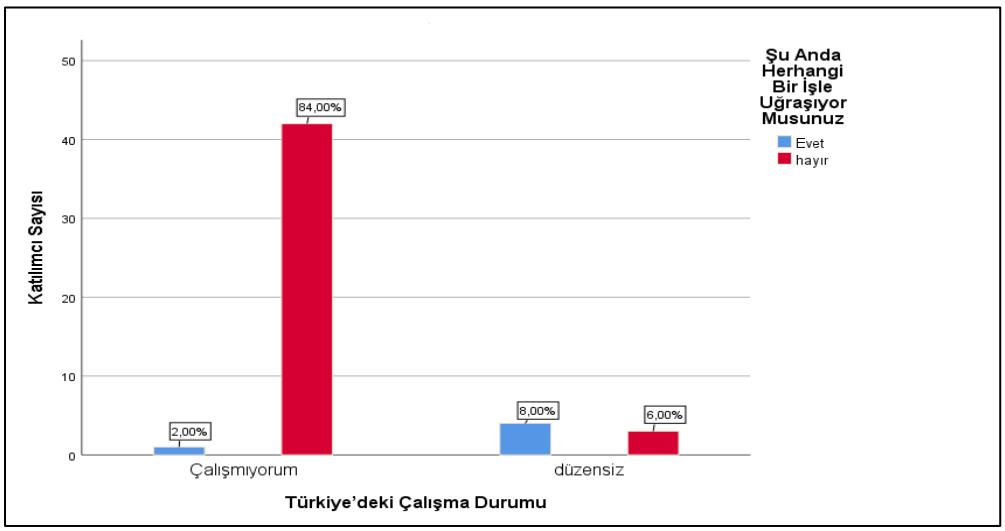
düzensiz çalıştığını, %2'si mevsim işçi yanıtını vermiştir. Urfalı kadınlar çalışma hayatında çok aktif görülmemektedir **(**Grafik 20).

Grafik 20: Urfalı Kadınların Şu anda Herhangi Bir İşle Uğraşma ve Çalışma Durumu

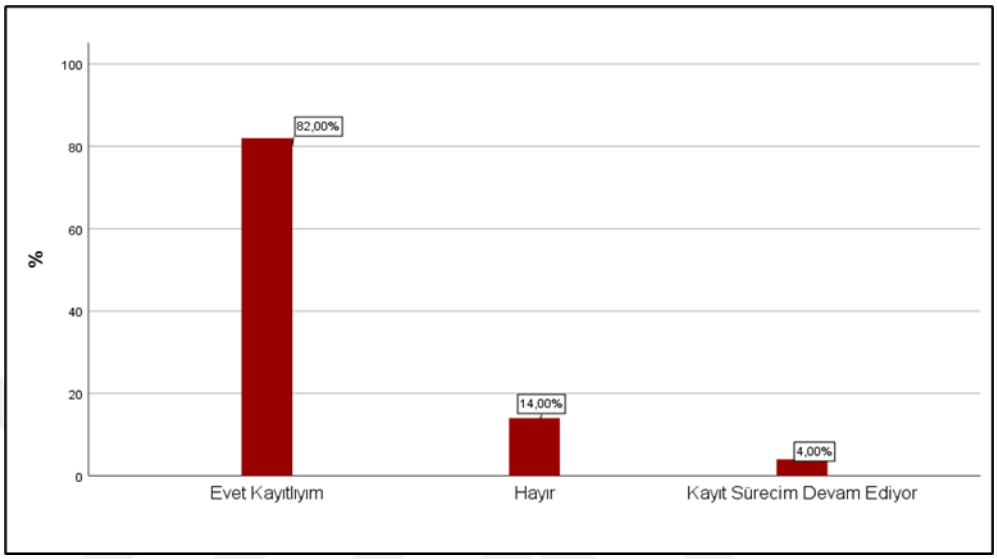
Suriyeli kadınların, **'Türkiye'de çalışma durumunuz nedir ve şu an da herhangi bir işle uğraşıyor musunuz?'** sorusuna %84 çalışmadığını, %2 çalıştığını, %8 düzensiz çalıştığını, %6'sı ise düzensiz çalıştığını ama şu an herhangi bir işle uğraşmadığı yanıtını vermiştir **(**Grafik 21).

Grafik 21: Suriyeli Kadınların Türkiye'de Çalışma ve Bir İşle Uğraşma Durumu

Suriyeli kadın katılımcılara **'Şanlıurfa'ya geldiğinizde veya geldikten sonra herhangi bir resmi kuruma kayıt yaptınız mı?'** sorusuna %82 evet kayıtlıyım, %14 hayır, %4 kayıt sürecim devam ediyor cevabı vermiştir (Grafik 22).

Grafik 22: Suriyeli Kadınlar Şanlıurfa'ya Geldiğinde veya Geldikten Sonra Herhangi Bir Resmi Kuruma Kayıt Yapma Durumu

Suriyeli kadın katılımcılara **'Urfalı kadınlara göre Suriyeli kadınların daha bakımlı olduğu görüşüne katılıyor musunuz?'** sorusuna, 41 kişi evet, 1 kişi hayır, 8 kişi kısmen yanıtı vermiştir. Suriyeli Kadın katılımcılara **'Urfalı kadınlara göre Suriyeli kadınların daha iyi bakım ürünleri vb. kullandığını düşünüyor musunuz?'** sorusuna 13 kişi evet, 29 kişi hayır, 8 kişi kısmen yanıtı vermiştir. Bu soruların sorulmasında ki amaç son zamanlar da iki grup arasında yaşanan bakım üzerindeki algı rekabetini ortaya koymaktır. Suriyeli kadın katılımcılardan biri olan M.K. 'Urfalı kadınlar Suriyeli kadınları her konuda etkiledi. Aynı zamanda Suriyeli kadınlarda Urfalı kadınlardan etkilendiler. Suriyeli kadınlar dışarı çıkarken daha bakımlı ve özenli giyinirler. Suriyeli kadınların özgüvenleri yüksek olduğu için kendilerine değer verirler. Urfalı kadınlar yaşadıkları evin temizliğine kendilerinden daha çok dikkat ediyorlar o yüzden kişisel bakımları eksik' şeklinde ifade etti. Buradan da anlaşıldığı üzere Suriyeli kadınların bakımlı olduğu algısı yerel halk tarafından yaygın bir düşünce olduğu için bu durum Urfalı kadınlar tarafından sıcak karşılanmamaktadır. Bunun nedeni Urfalı kadınların özensiz ve bakımsız olarak söz edilmesinden kaynaklandığı görülmektedir (Tablo 9).

Tablo 9: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlara Göre Bakımlı Olma Durumu

Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlara Göre Daha Bakımlı Olduğu Görüşüne Katılıyor musunuz	**Urfalı Kadınların Daha İyi Bakım Ürünleri vb. Kullandığını Düşünüyor Musunuz**			
	Evet	Hayır	Kısmen	**Toplam**
Evet	11	24	6	41
Hayır	0	1	0	1
Kısmen	2	4	2	8
Toplam	13	29	8	50

Urfalı kadın katılımcılara **'Suriyeli kadınların daha iyi bakım ürünleri vb. kullandığını düşünüyor musunuz?'** sorusuna evet diyen 44 katılımcı, hayır diyen 2 katılımcı, 4 katılımcı kısmen yanıtını vermiştir. Urfalı kadın katılımcılara, **Suriyeli kadınların Urfalı kadınlara göre daha bakımlı olduğu görüşüne katılıyor musunuz,** sorusuna evet diyen 39 katılımcı, 5 katılımcı hayır, 6 katılımcı kısmen yanıtı vermiştir. Urfalı kadın katılımcıların, Suriyeli kadınları daha bakımlı olduklarını kabul ettikleri görülmektedir. **Urfalı kadın katılımcılara Suriyeli kadınlarla ilgili düşünceleri sorulduğunda şu yanıtlar alınmıştır;** 'Suriyeli kadınlar makyajı çok çok severler. Suriyeli kadınlar kaşlarını ustura ile kazıttıktan sonra sürme çekiyorlar. Kaşları çok ince çiziyorlar. Suriyeli kadınlar uzun boylu ve güzeller, Urfalı kadınlardan daha çekicidirler. Suriyeli kadınlar kibar, bakımlı ve aile ilişkilerinde hassas, birbirlerine çok bağlılar' şeklinde ifade etmişlerdir. Urfalı kadınlar Suriyeli kadınları beğenmelerine rağmen kendilerine benzemediği için ve yerel halk tarafından beğeniyle söz edilmesinden rahatsızlık duydukları görülebilmektedir (Tablo 10).

Tablo 10: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlara Göre Bakımlı Olma Durumu

Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlara Göre Daha Bakımlı Olduğu Görüşüne Katılır Mısınız	**Suriyeli Kadınların Daha İyi Bakım Ürünleri vb. Kullandığını Düşünüyor Musunuz**			
	Evet	Hayır	Kısmen	**Toplam**
Evet	38	0	1	39
Hayır	2	1	2	5
Kısmen	4	1	1	6
Toplam	44	2	4	50

Suriyeli kadınlara **'Türkiye'ye nasıl giriş yaptınız?' s**orusuna %70 gayri resmi sınır geçiş noktasından, %22 Resmi, %6 pasaportla, %2 diğer yanıtı vermiştir. Gayri resmi sınır geçiş noktasında giriş oranın yüksek olmasında Türkiye'nin bazı dönemlerde sınır kapılarını açması, geçişlerin sıklaşmasına neden olmuştur. Gayri resmi sınır geçiş noktasında kaçak yollarla birçok Suriyeli Türkiye'ye giriş yaptığı

tespit edilmiştir. Türkiye'ye kaçak yollarla giriş yapan Suriyeli kadın katılımcı C.M. başından geçenleri şöyle anlattı; 'Suriye-Türkiye sınırında kaçakçılar askerlerle anlaşmış durum da bazı geçiş noktalarında para karşılığında Türkiye'ye geçiş sağlıyorlar. Kaçakçılar bir kişi için yedi bin dolar istiyorlardı. Sınırda kaçakçılar tel örgüleri keserek beni tel örgüden geçirdiler. Orada askerler 300 metre uzaktaydılar o yüzden askerlerin müdahale etme hakkı yoktu ama bizi gördüklerinde ateş ediyorlardı. Sınır da çok sayıda ölü bulunuyordu' şeklinde ifade etti. Suriyeli kadınlar için göç yolları ve göç yolculuğu sırasında yaşanılan olaylar travma etkisi yaratmıştır (Tablo 11).

Tablo 11: Suriyeli Kadınların Türkiye'ye Giriş Yolları

Sıra		**Katılımcı sayısı**	**%**
1	Gayri resmi Sınır Geçiş Noktasından	35	70
2	Resmi Sınır Geçiş Noktasından	11	22
3	Pasaportla	3	6
4	Diğer	1	2
	Toplam	50	100

Suriyeli kadınlara **'Göç ederken Şanlıurfa'yı tercih etmenizde etkili olan etmenler nelerdir?'** sorusuna %46 sınıra yakın olması, %46 akrabalarının bulunması, güvenlik %6, diğer %2, yanıtı vermiştir. Şanlıurfa'ya yapılan göçlerde coğrafi yakınlık önemli rol oynamıştır, aynı zamanda Şanlıurfa'ya göç edenlerin akrabalarının burada bulunması önemli rol oynayan bir diğer etken olmuştur. Suriyeli kadın katılımcı E.S. 'Türkiye'ye geldiğim de ilk olarak Şanlıurfa'ya geldim ama burada iş bulamadığım için Bursa'ya gittim. Bursa da hayat çok pahalıydı o yüzden geçimimi sağlayamadığım için Adıyaman'a gittim. Adıyaman da belirli bir düzen kurdum, işim de çok iyiydi ama kaydım Şanlıurfa da olduğu için resmi kurum tarafından Şanlıurfa'ya gönderildim' şeklinde ifade etti (Tablo 12).

Tablo 12: Suriyeli Kadınların Göç Ederken Şanlıurfa'yı Tercih Etme Nedenleri

Sıra	**Tercih Nedeni**	**Katılımcı sayısı**	**%**
1	Sınıra Yakın Olması	23	46
2	Akrabaların Bulunması	23	46
3	Güvenlik	3	6
4	Diğer	1	2
Toplam		50	100

Suriyeli kadınlara **'Sizi göçe iten en önemli neden nedir?'** sorusuna %96'sı savaş, %4'ü terör yanıtını vermiştir. Suriyeli kadın katılımcılardan biri olan S.Z. 'Eğer Suriye de savaş olmasaydı biz asla ülkemizi terk etmezdik. Savaştan kaçıp Şanlıurfa'ya geldiğimiz için Urfalı kadınlar bizi vatan haini olarak görüyor. Biz Suriye de Urfalı kadınlardan daha fazla konforlu ve rahat bir hayat yaşıyorduk, savaş olmasaydı her şeyi bırakıp gelmezdik' şeklinde ifade etti. Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınların konforlu ve rahat bir hayat yaşamadığını düşünmesi dikkat çekici bir unsurdur (Tablo 13).

Tablo 13: Suriyeli Kadınları Göçe İten En Önemli Durum

Sıra	Göçe İten Neden	Katılımcı sayısı	%
1	Terör	2	4
2	Savaş	48	96
	Toplam	50	100

Suriyeli kadın katılımcılara **'Suriye'den ayrılma nedeniniz nedir?'** sorusuna; %84 güvenlik, %16 siyasi nedenler yanıtını vermiştir. Suriye'den Türkiye'ye olan göç hareketinde en önemli etken "güvenlik" olduğu ortaya çıkmıştır. Savaştan kaçıp Türkiye'ye sığınan Suriyeli kadın katılımcı Y.Ö. 'Ailemle birlikte Suriye'de yaşarken her bomba düştüğünde kızım sürekli bağırarak çocuklarım öldü şeklinde çığlık atıyordu. Suriye de ki savaş ailemde artık travma etkisi yaratmıştı. Eşimin kasap dükkânı vardı, geçimimizi oradan sağlıyorduk. Dükkânın içi et dolu olmasına rağmen çatışmadan dolayı can havliyle kaçtık. Savaş ortamı olduğu için eşime kasap dükkanına karşılık olarak 50 TL verdiler. Suriye'de ki evimin kapısını kapatmadım, üstümü bile giymedim (feracemi almadan) evden kaçtık. Türkiye'ye geldiğimizde kalacak yerimiz olmadığı için bir süre sokaklarda yaşadık' şeklinde ifade etti (Tablo 14).

Tablo 14: Suriyeli Kadınların Suriye'den Ayrılma Durumu

Sıra	Ayrılma Nedeni	Katılımcı sayısı	%
1	Güvenlik	42	84
2	Siyasi Nedenler	8	16
	Toplam	50	100

Suriyeli kadınlara **'Suriye iç savaşında savaşta ailenizden birisini kayıp ettiniz mi?'** sorusuna %86 evet, %14 hayır yanıtını vermiştir. Suriye'den gelen birçok kişinin ailesinden birini kaybettiği tespit edilmiştir. Bu kaybedilen kişiler genellikle 1. ve 2. dereceden akrabalar olduğu ortaya çıkmıştır (Tablo 15).

Tablo 15: Suriyeli Kadınların Suriye İç Savaşında Aileden Birisini Kaybetme Durumu

Sıra		**Katılımcı Sayısı**	**%**
1	Evet	43	86
2	Hayır	7	14
	Toplam	50	100

2.2. URFALI KADINLAR İLE SURİYELİ KADINLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ DURUMLARI, ZORLUKLAR VE YAŞANAN SORUNLAR

Urfalı kadın katılımcılar, müstakil evlerde rahat ve konforlu bir şekilde yaşadıklarını dile getirirken, gecekondu da yaşayanların daha çok şikâyet ettikleri ortaya çıkmıştır. Suriyeli kadın katılımcıların barınma konusunda yaşadığı en önemli problemler arasında; evin çok küçük olması, kira nedeniyle her an çıkarılma olasılığının olması, evlerin birinci katlarında rutubetin görülmesi, kiraların yüksek olması, böcek ve haşere gibi sorunlarla karşı karşıya kaldıkları tespit edilmiştir.

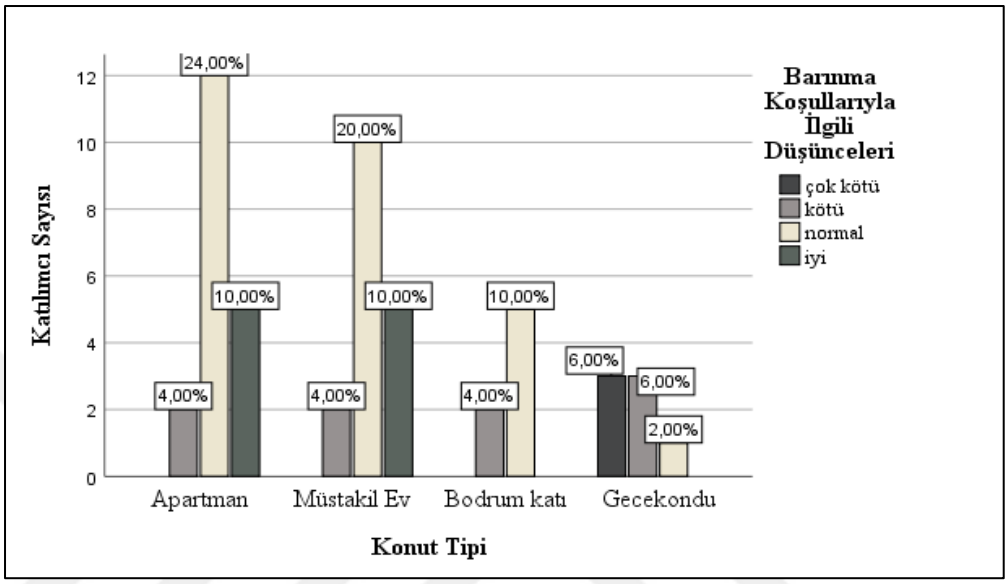
Suriyeli kadınların, Urfalı kadınlardan daha çok dışarı çıktıkları ve sosyal ilişkiler kurdukları ortaya çıkmıştır. Urfalı ve Suriyeli kadınların, kadın olarak yaşamanın en zor yönlerinin, çevre baskısı olduğunu ve erkekler gibi olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Suriyeli kadınların Urfalı kadınlarla ilişki kurmalarından çekindikleri ve Urfalı kadınların onları kabul etmeyeceklerini düşündükleri için iletişim aksaklıkları yaşandığı ortaya çıkmıştır. Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla ilişki kurmaktan kaçındıkları tespit edilmiştir.

Suriyeli kadınlara **'Barındıkları Konutlarla İlgili Düşüncelerini Nedir?'** sorusuna, Apartmanda yaşayanların %24'ü normal, %10'u iyi, %4'ü kötü yanıtını verirken, Müstakil evde yaşayanların %20'si normal, %10 iyi, %4 kötü, Bodrum katında yaşayanların %10 normal, %4 kötü, gecekonduda yaşayanların %6 çok kötü,

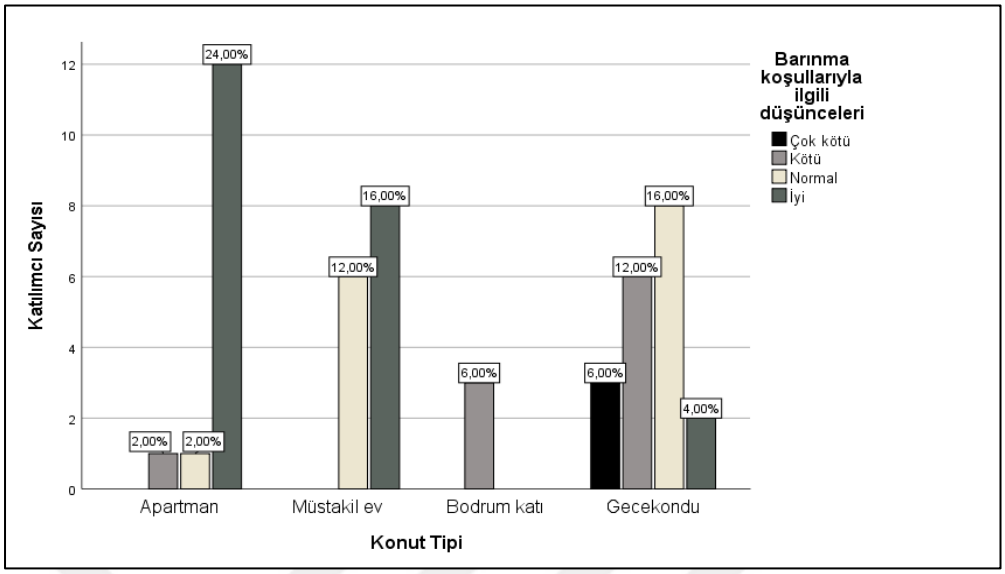
%6 kötü, %2 normal cevabını vermiştir. Apartmanda kaynanasıyla birlikte yaşayan katılımcıların barınma koşullarıyla ilgili düşüncelerinin kötü olduğu gözlemlenmiştir. Gecekonduda yaşayan katılımcılar eksik eşyadan dolayı problem yaşadığı tespit edilmiştir (Grafik 23).

Grafik 23: Suriyeli Kadınların Barındıkları Konutlarla İlgili Düşünceleri

Urfalı kadınlara **'Barındığınız Konutlarla İlgili Düşünceleriniz Nedir?'** sorusuna, apartmanda yaşayan katılımcılardan %2'si normal, %24 iyi, %2 kötü yanıtını verirken, müstakil evde yaşayan katılımcılardan %12'si normal, %16 iyi yanıtı alınmıştır. Bodrum katında yaşayan katılımcılar %6'sı kötü yanıtı alınmıştır. Gecekonduda yaşayan katılımcılardan %6 çok kötü, %12 kötü, %16 normal, %6 çok kötü, %4 iyi yanıtı alınmıştır. Urfalı kadın katılımcıların müstakil evlerde rahat yaşadıklarını dile getirirken, Gecekonduda yaşayanların daha çok şikâyet ettikleri ortaya çıkmıştır (Grafik 24)

Grafik 24: Urfalı Kadınların Barındıkları Konutlarla İlgili Düşünceleri

Suriyeli Kadınlara **'Barınma Konusunda Yaşadığı En Önemli Problem Nedir?'** sorusuna %36 diğer, %24 kaldığımız yer çok küçük, %20 yaşadığım yerden her an çıkarılma olasılığımız var, %6 hep beraber aynı odayı kullanıyoruz, %6 kaldığımız yerin koşulları çok kötü, %6 hepsi, %2 yatak yorgan gibi yatacak malzeme yok yanıtını vermiştir. Suriyeli kadınların işaret ettiği diğer nedenler arasında; Gecekonduda yaşayanların, ev malzemesi konusunda problem yaşadıkları, rutubetin olması, haşere ve böceklerin bulunması gibi sorunlar yaşadığı tespit edilmiştir. Bodrum katında yaşayan katılımcıların eşyaların çok eski olmasından şikayetçi oldukları tespit edilmiştir. Haliliye ilçesinde ev sahiplerinin kiraya verdikleri evin metrekaresi ve oda sayısının az olmasına rağmen Suriyelilerden yüksek kira ücretlerinin alınması hem Urfalı kadınlar tarafından hem de Suriyeli kadınlar tarafından tepkiye neden olmuştur (Tablo 16).

Tablo 16: Suriyeli Kadınların Barınma Konusunda Yaşadığı En Önemli Problem

Sıra	Barınma Koşullarında Yaşanan Problem	Katılımcı	%
1	Hep Beraber Aynı Odayı Kullanıyoruz	3	6
2	Kaldığımız Yer Çok Küçük	12	24
3	Kaldığımız Yerin Koşulları Çok Kötü	3	6
4	Yaşadığım Yerden Her An Çıkarılma Olasılığımız Var	10	20
5	Yatak Yorgan Gibi Yatacak Malzeme Yok	1	2
6	Hepsi	3	6
7	Diğer	18	36
	Toplam	50	100

Urfalı Kadın katılımcılara **'Barınma Konusunda Yaşadığınız En Önemli Problem Nedir?'** sorusuna %48 diğer, %16 kaldığımız yer çok küçük, %14 kaldığımız yerin koşulları çok kötü, %12'si hep beraber aynı odayı kullanıyoruz, %10 yaşadığım yerden her an çıkarılma olasılığımız var, yanıtını vermiştir. Urfalı kadın katılımcıların hiçbiri, yatak yorgan gibi yatacak malzeme yok, hepsi seçeneklerini işaretlememişlerdir. Urfalı kadın katılımcıların işaretlediği diğer seçenek içerisinde Gecekondu da yaşayanların evin güneş görmemesi, rutubet ve eşya konusunda sıkıntı çektikleri ortaya çıkmıştır. Müstakil evler de yaşayan kadınların tozdan, kötü kokulardan rahatsız olduğu ve kışın ısıtma problemi yaşarken, yazın ise sıcaktan kötü etkilendikleri gözlemlenmiştir. Süleymaniye Mahallesi'nde yaşayan Urfalı katılımcıların mahallesini sevmediği ve komşulardan rahatsız oldukları dikkat edilmiştir. Bunun nedeni sorulduğunda ise hedef olarak Suriyeliler gösterilmiştir. Süleymaniye mahallesinde yaşayan Urfalı kadın katılımcılardan A. K. 'Suriyelerle birlikte her türlü kötü şey aramıza girdi' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınların, Suriyeli kadınlara karşı önyargılarının bulunduğu ve bu önyargıları kulaktan dolma bilgilerden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır (Tablo 17).

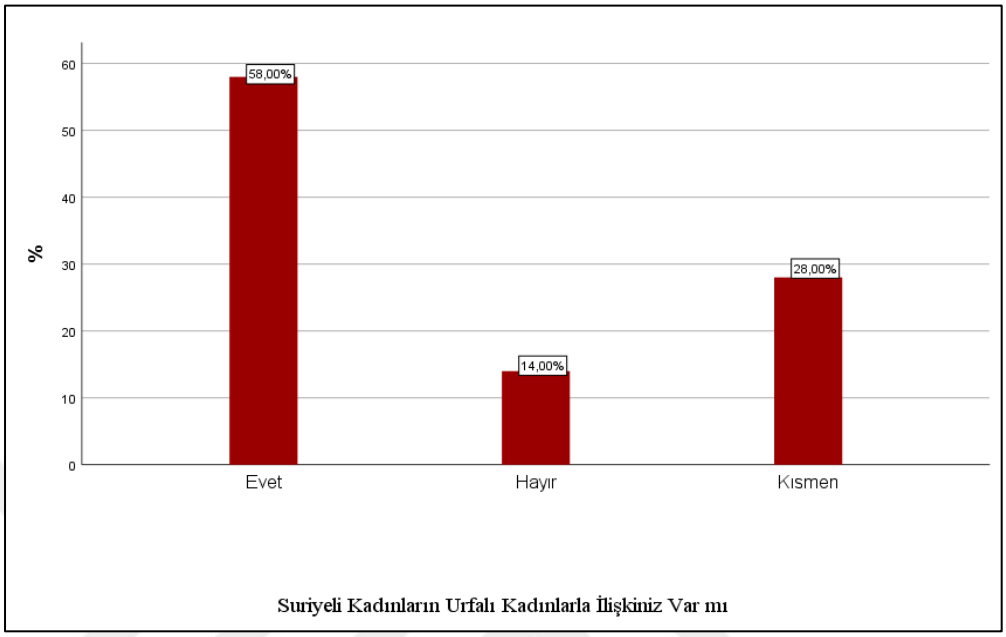
Tablo 17: Urfalı Kadınların Barınma Konusunda Yaşadığı En Önemli Problem

Sıra	Barınma Koşullarında Yaşanan Problem	Katılımcı Sayısı	%
1	Hep Beraber Aynı Odayı Kullanıyoruz	6	12
2	Kaldığımız Yer Çok Küçük	8	16
3	Kaldığımız Yerin Koşulları Çok Kötü	7	14
4	Yaşadığım Yerden Her An Çıkarılma Olasılığımız Var	5	10
5	Diğer	24	48
	Toplam	50	100

Suriyeli kadın katılımcılara **'Urfalı kadınlarla ilişkiniz var mı?'** sorusuna %58 evet, %28 kısmen, %14 hayır yanıtını vermiştir. Katılımcılar içerisinde kısmen seçeneğini işaretleyen H.S.' Urfalı kadınlara yemek götürdüğümüzde yemeklerimizi alıp çöpe döküyorlar ve bizlerle çok samimi ilişkiler kurmak istemiyorlar. Bu yüzden ilişkimiz çok sık değil' şeklinde ifade etti. Katılımcılar içerisinde hayır seçeneğini işaretleyen R.M. 'Urfalı kadınların bizi kabul etmeyeceklerini düşündüğümüz için ilişkimiz yok çünkü yolda yürürken bile bize çok kötü bakıyorlar. Alışverişe gittiğimizde dükkân sahibi eğer kadın ise bizi dışlıyorlar ve çok kalmamızı istemiyorlar' şeklinde ifade etti. Odak grup görüşmelerinde Urfalı kadınların Suriyeli

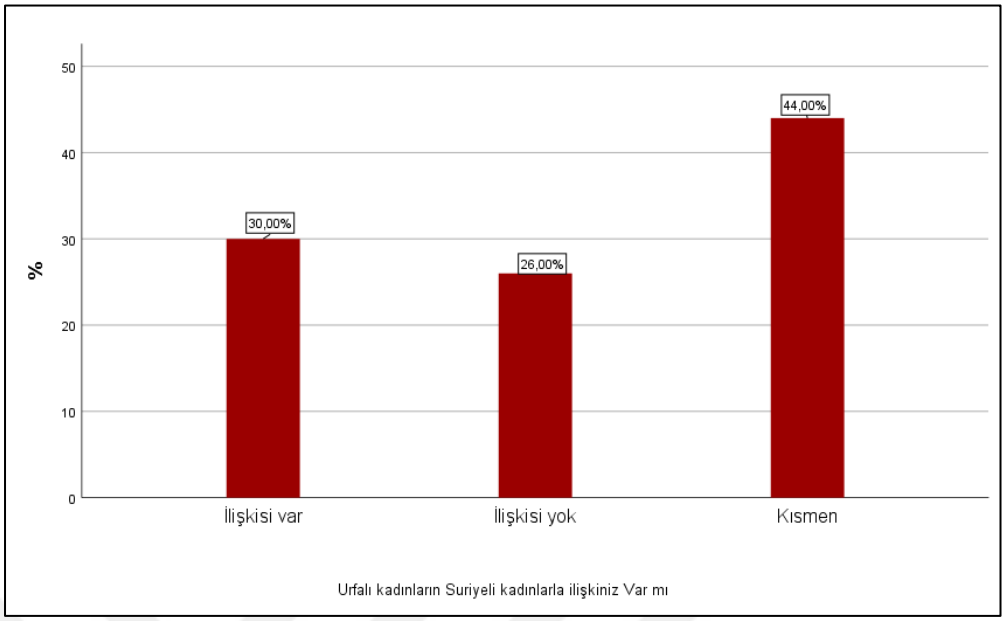
kadınlardan uzak durmaya çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Suriyeli kadınların ise Urfalı kadınlarla ilişki kurmaktan çekindikleri gözlemlenmiştir (Grafik 25).

Grafik 25: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla İlişki Durumu

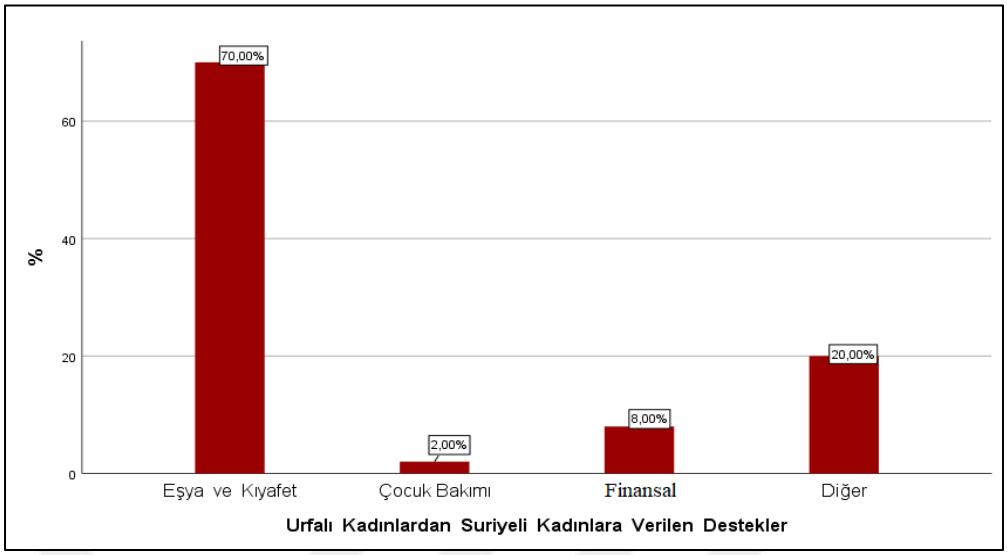
Urfalı kadın katılımcılara **'Suriyeli kadınlarla ilişkiniz var mı?'** sorusuna %44 kısmen, %30 ilişkisi var, %26 ilişkisi yok yanıtını vermiştir. Katılımcılar içerisinde kısmen seçeneğini işaretleyenler 'Suriyeli kadınlar genellikle bir şey sordukların da cevap veririm ya da selam verdiklerinde selamlarını alırım' şeklinde ifade ettiler. Katılımcılar içerisinde ilişkisi yok seçeneğini işaretleyen E.A. 'Suriyeli kadınlarla konuşma dilimiz farklı o yüzden ilişkimiz yok ama dilimiz aynı olsaydı bile onlarla konuşacağımız bir konumuz yok çünkü gelenek ve göreneklerimiz farklı' şeklinde ifade etmiştir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınlarla ilişki kurmak için çaba harcamamaktadırlar (Grafik 26).

Grafik 26: Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla ilişki Durumu

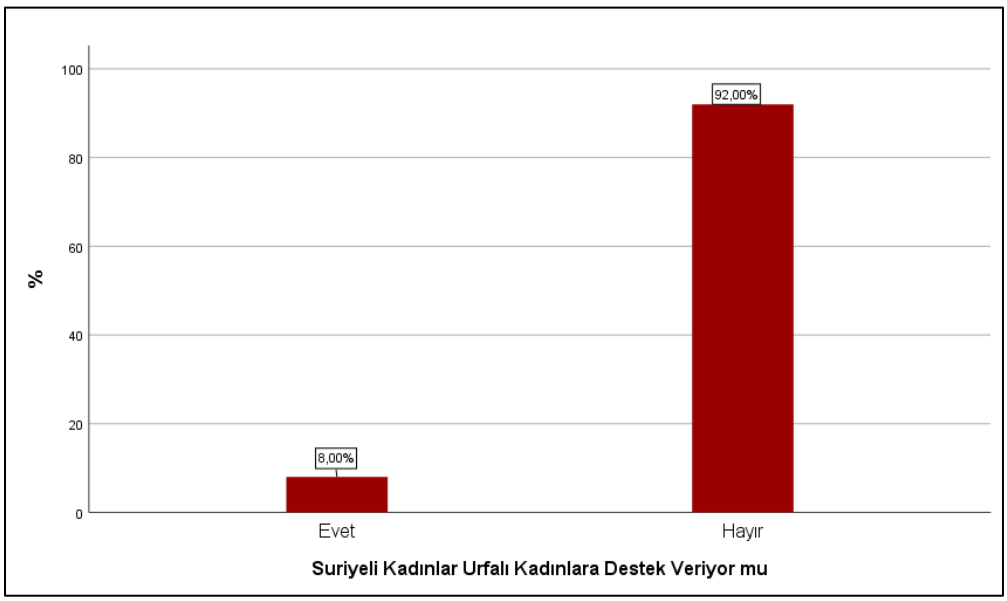
Urfalı kadın katılımcılara **'Suriyeli Kadınlara Ne Tür Destek Verdiniz?'** sorusuna %70 eşya ve kıyafet, %20 diğer, %8 finansal, %2 çocuk bakımı yanıtını vermiştir. Diğer yanıtını veren katılımcılardan biri olan Y.K. yardımlarını şöyle ifade etti 'Urfalı kadınlar her konuda Suriyeli kadınlara yardım ediyorlar, dükkân kiralama, yemek, beslenme gibi her konuda yardım ediyoruz' diye ifade etti. Diğer yanıtını veren Urfalı kadınların yemek yardımında bulundukları ortaya çıkmıştır. Urfalı kadınların, Suriyeli kadınlarla ilişki kurmak istememelerine rağmen yardım etmelerini bir insani görev olarak kabul ettikleri gözlemlenmiştir (Grafik 27).

Grafik 27: Urfalı kadınlardan Suriyeli kadınlara Verilen Destekler

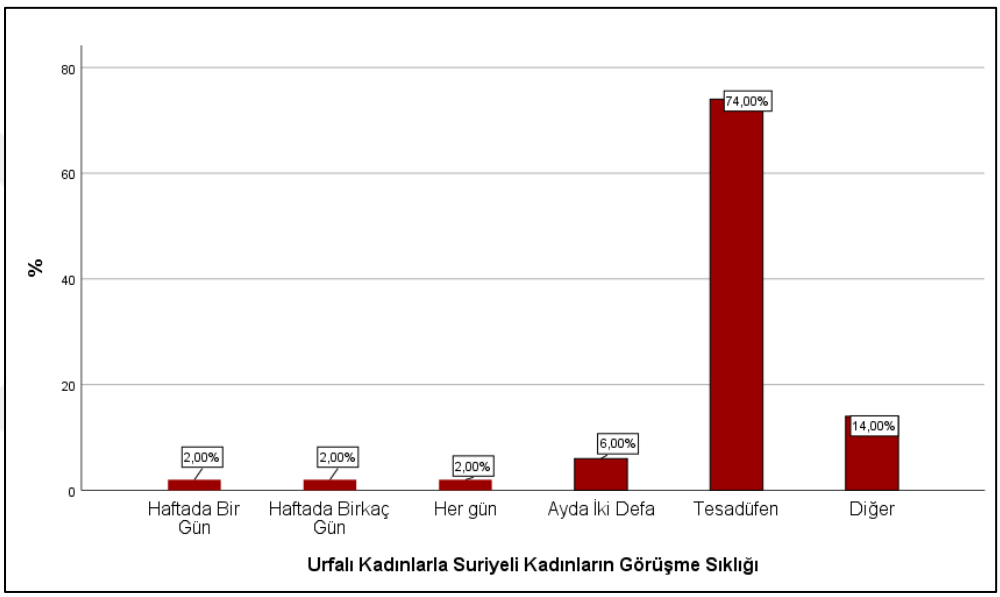
Suriyeli kadın katılımcılara **'Urfalı kadınlara destek veriyor musunuz?'** sorusuna %92 hayır, %8 evet yanıtı alınmıştır. Evet yanıtını veren %8 içerisinde eşya, kıyafet ve yemek verildiği ifade edilmiştir. Suriyeli kadınların daha çok desteğe ihtiyacı olmasına rağmen Urfalı kadınlara yardım etmesinin amacı iletişim kurmak olduğu anlaşılmıştır (Grafik 28).

Grafik 28: Suriyeli Kadınlardan Urfalı Kadınlara Verilen Destekler

Urfalı kadın katılımcılara **'Suriyeli Kadınlarla Görüşme Sıklığınız Nedir?'** sorusuna %74 tesadüfen, %14 diğer, %6 ayda iki defa, %2 her gün, %2 haftada birkaç gün, %2 haftada bir gün yanıtını vermiştir. Diğer yanıtını veren Urfalı kadın katılımcı F.L. nedeni sorulduğun da 'hiçbirini sevmiyorum, hiçbir zaman görüşmem ve konuşmam' şeklinde yanıt alınmıştır. Urfalı kadın katılımcılar, Suriyeli kadınların kendi aile düzenini bozmaktan korktukları için onları bir tehdit unsuru olarak görmektedirler. Bu durumun kaynağı ise Suriyeli kumalardan kaynaklandığı görülmüştür (Grafik 29).

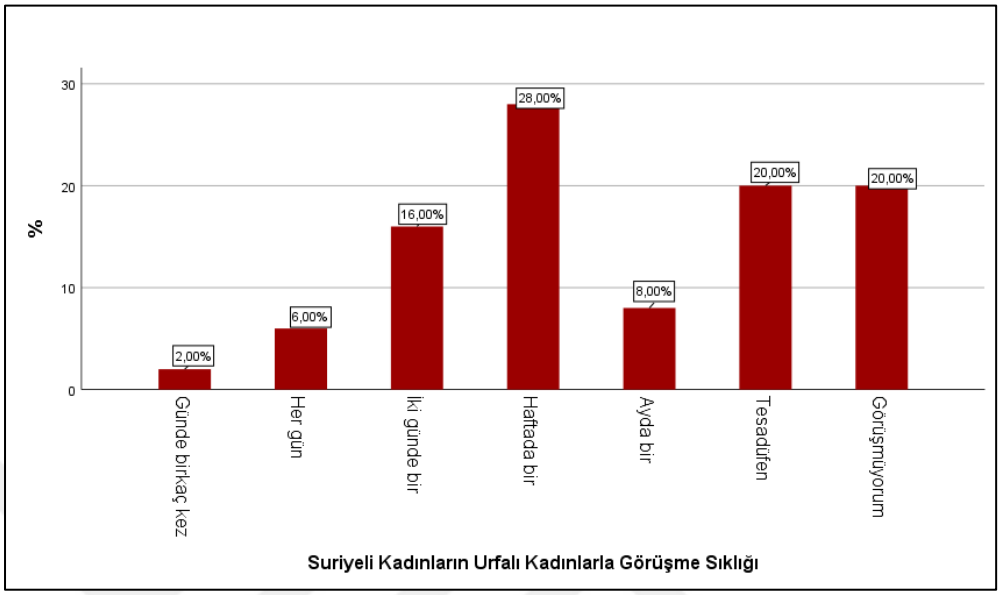
Grafik 29: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlarla Görüşme Sıklığı

Suriyeli kadın katılımcılara **'Urfalı Kadınlarla Görüşme Sıklığınız Nedir?'** sorusuna %28 haftada bir, %20 tesadüfen, %20 görüşmüyorum, %16 iki günde bir, %8 ayda bir, %6 her gün, %2 günde birkaç kez, yanıtını vermiştir. Diğer yanıtını veren Suriyeli kadın katılımcı N.C. 'Urfalı kadınlarla görüşmek istediklerini ama Urfalı kadınların buna sıcak bakmadıklarını' ifade etmişlerdir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınları cinsel bir obje olarak görmesi sebebiyle görüşmek istemiyorlar çünkü Suriyeli kadın katılımcılardan olan Y.G. Urfalı kadın komşusu K.E. arasında ki ilişkinin çok güçlü olmasına rağmen komşusunun kocasıyla konuşması üzerine arasındaki ilişki bitmiştir. Bu gibi nedenler kadınlar arasında yanlış bir bilgi olarak

aktarıldığı görüldüğü için Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla görüşme sıklığını azaltmaktadır (Grafik 30).

Grafik 30: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla Görüşme Sıklığı

Urfalı kadın katılımcılara, **"Sizce, savaş biterse, Suriyeli kadınlar geri dönerler mi?"** sorusuna katılımcıların %68'si geri dönmeyeceklerini, %26'sı geri döneceklerini ve %6'sı ise geriye dönüp dönmeyeceklerine ilişkin herhangi bir fikirlerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Diğer taraftan Suriyeli kadın katılımcılara, **"Suriye'de savaş biterse geri dönmek ister misiniz?"** sorusuna katılımcıların %72'sı geri döneceklerini, %22'sı geriye dönmeyi düşünmediklerini ve %6'sı diğer yanıtını vermiştir. Suriyeli kadın katılımcılardan V.N. ise farklı bir cevap vererek 'eğer Suriye'nin durumu tamamen düzelmezse, kafamı koparsalarda gitmem" şeklinde cevap vermiştir. Suriyeli kadın katılımcılar ülkelerindeki durumun tamamen düzeldikten sonra geri döneceklerini belirtmiştir ama Urfalı kadınlar, Suriye'de savaş bitmesi durumunda bile Suriyeli kadınların geri dönmeyeceğini düşünmektedir. Bunun nedeni ise Suriyeli kadınların Türkiye'de daha rahat ve özgür yaşadıklarını düşünmeleridir (Tablo 18).

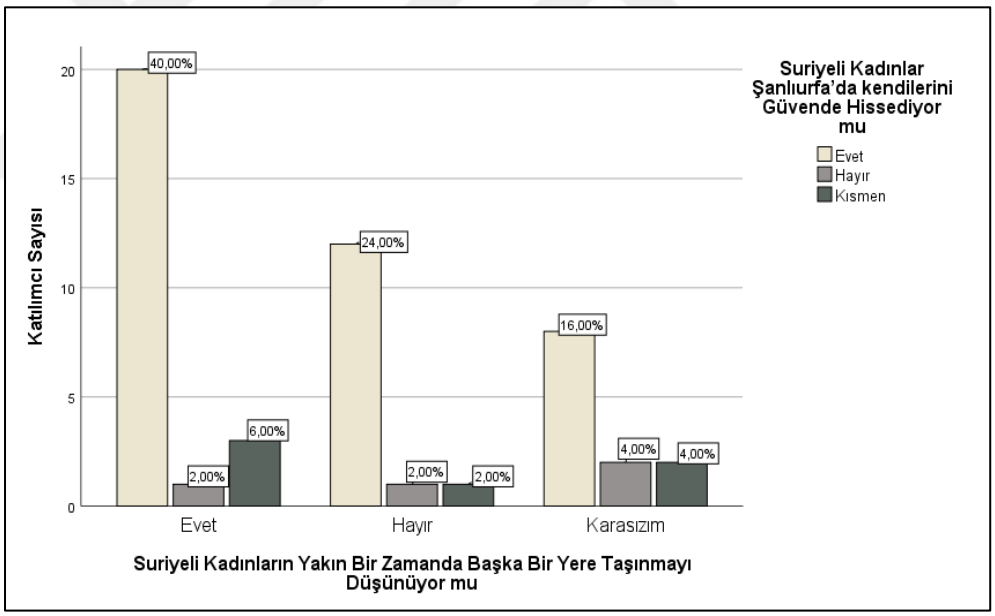
Tablo 18: Suriyeli Kadınların Suriye'ye Geri Dönme Durumu

	Urfalı kadınlara göre savaş biterse, Suriyeli kadınlar geri dönerler mi			**Suriyeli kadınlara "Suriye'de savaş biterse geri dönmek ister misiniz**			
Sıra		**Katılımcı Sayısı**	**%**	**Sıra**		**Katılımcı Sayısı**	**%**
1	Evet	13	26	**1**	Evet	36	72
2	Hayır	34	68	**2**	Hayır	11	22
3	Bilmiyorum	3	6	**3**	Diğer	3	6
Toplam		50	100		**Toplam**	50	100

Urfalı kadın katılımcılara **"Neden Suriyeli kadınlar ülkelerine geri dönmeli?"** açık uçlu sorusuna; Eşlerinin işsiz olduklarını, çocuklarının üniversite mezunu olmalarına rağmen işe yerleşememeleri ve bu durum üzerine devletin Suriyelilere destek vermesinden rahatsızlık duyduklarını ifade ettiler. Bunun nedeni ise Suriyelilerin aldıkları maaştır. Urfalı kadınların Suriyelilere Türk hükümetinin para desteği sağladığını düşünüyorlar ama bu maaş Kızılay kart sistemiyle Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bu durum Urfalı kadınlar arasında Suriyelilerle ilgili doğru bilinen yanlışları göstermektedir. Suriyeli kadınların ülkelerine geri dönmesini isteyen bir kısım da gelenek ve göreneklerin farklı olduğunu savunuyor. Bunlar Suriyeli kadınların, Urfalı kadınlara göre kıyafetlerinin açık olması, Giyinme tarzlarının farklı olmasından kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Başka bir kısım da Suriyelilerin ülkelerine gidip vatanı için savaşmalarını ve mücadele vermesi gerektiğine inanıyor. Urfalı kadın katılımcılardan B.C. 'Herkesin kendi memleketinde olması daha iyi çünkü kendi vatanımız ve halkımız öncelikli olmalıdır. Bu ülke bizim ülkemiz, biz bu vatan için çok şehit verdik ama Suriyeliler kendi ülkemde turist gibi bizden daha iyi destek alıyorlar' şeklinde ifade etti. Şanlıurfa'da Suriyeliler birçok semtte işyeri açarak, piyasayı canlandırmışlardır ama bu durum Urfalı kadınlara göre vatanını ya da memleketini ele geçirme olarak algılanmaktadır. Başka bir Urfalı kadın katılımcı kesimde Suriyeli kadınlardan rahatsızlık duyduklarını ve bir arada yaşayamadıklarını belirtmişlerdir. Bunun nedeni sorulduğunda 'Şanlıurfa'nın çok kalabalık bir şehir olduğunu ve Suriyeli kadınların temiz olmamasından dolayı covid19 virüsünün bulaşıcılığını arttırdığını' ifade etmişlerdir. Bu yanıtlar Urfalı ve Suriyeli kadınlar arasında ciddi boyutta bir uyum probleminin yaşandığını açıkça ortaya koymaktadır.

Suriyeli kadın katılımcılara **'Şanlıurfa'da kendinizi güvende hissediyor musunuz ve yakın bir zamanda başka bir yere taşınmayı düşünüyor musunuz?'** Sorusuna, kendini güvende hisseden ama yakın bir zamanda taşınmayı düşünen %40, taşınmayı düşünen ve Şanlıurfa'da kendini güvende hissetmeyen %2, taşınmayı düşünen ve kendini kısmen güvende hisseden %6'dır. Yakın bir zamanda başka yere taşınmayacak ama kendini güvende hisseden %24, kendini güvende hissetmeyen %2, kısmen güvende hissetmeyen %2'dir. Yakınma bir zamanda başka yere taşınmakta kararsız olup Şanlıurfa'da kendini güvende hisseden %16, güvende hissetmeyen %4, kısmen güvende hisseden %4 yanıtı alınmıştır. Suriyeli kadınların Şanlıurfa da kendilerini güvende hissetmesine rağmen taşınmayı düşünmemeleri dikkat çekmiştir. Bunun sebebi ise kira fiyatlarının sürekli değişmesinden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır (Grafik 31).

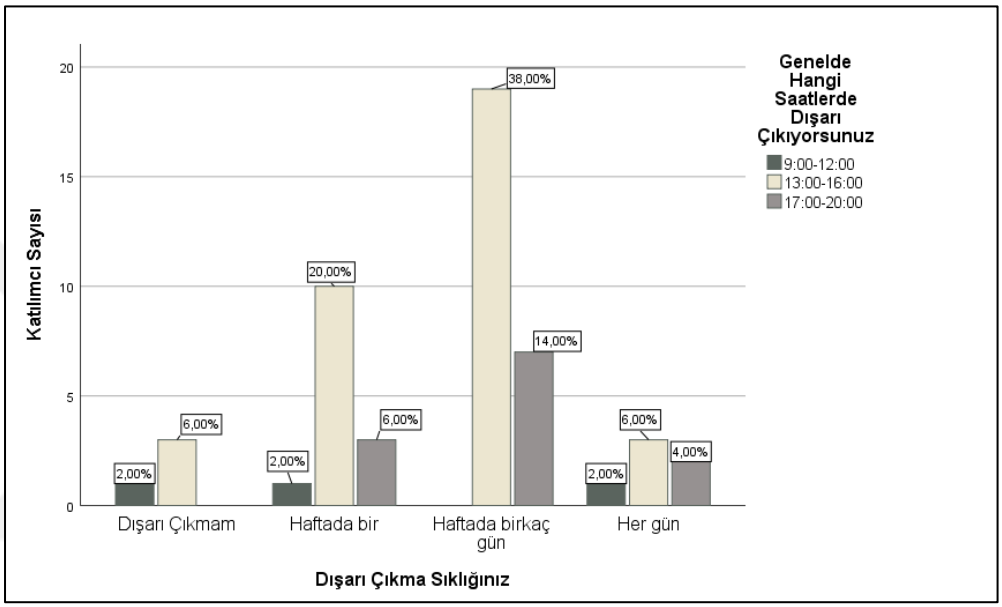
Grafik 31: Suriyeli Kadınların Şanlıurfa'da Kendilerini Güvende Hissetme ve Başka Bir Yere Taşınma Durumu

Suriyeli kadınlara '**Dışarı çıkma sıklığınız nedir ve genelde hangi saatlerde dışarı çıkıyorsunuz?'** sorularına genelde dışarı çıkmayan ama çıkması durumun da 09:00-12:00 saatleri arasında %2, 13:00-16:00 saatleri arasında dışarı çıkma %6'dır. Haftada bir dışarı çıkanların oranları 09:00-12:00 %2, 13:00-16:00 %20, 17:00-20:00 %6'dır. Haftada birkaç gün çıkanların oranı 13:00-16:00 %38, 17:00-20:00 %14'tür. Her gün çıkanların oranı 09:00-12:00 %2, 13:00-16:00 %6, 17:00-20:00 %4'tür.

Dışarıya çıkmayan katılımcıların salgın nedeniyle dışarıya çıkmadıklarını ve ihtiyaçlarını eşleri tarafından karşıladıklarını ifade ettiler. Suriyeli kadınlar, Suriye'de yaşarken gün içinde sıcaklığın yüksek olması sebebiyle akşam saatlerine yakın ya da akşam saatlerinde dışarı çıktıkları görülmektedir. Bu davranışlarının Şanlıurfa'da devam ettikleri görülmektedir. Buradan yola çıkarak iklimin sosyal davranışlar üzerinde etkili olduğu söylenebilir (Grafik 32).

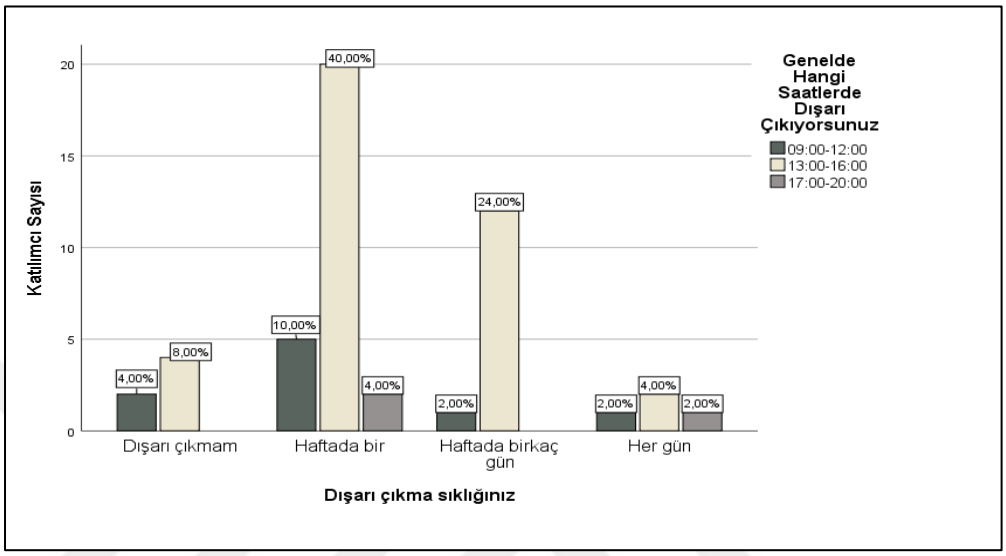
Grafik 32: Suriyeli Kadınların Dışarı Çıkma Saatleri ve Sıklık Durumu

Urfalı kadınlara **'Dışarı çıkma sıklığınız nedir ve genelde hangi saatlerde dışarı çıkıyorsunuz?'** sorularına, dışarı çıkmayan ama çıkması durumun da hangi saatlerde dışarı çıkıyorsunuz sorusuna 09:00-12:00 %4, 13:00-16:00 saatleri arasında dışarı çıkma %8'dır. Haftada bir çıkanların oranları 09:00-12:00 %10, 13:00-16:00 %40, 17:00-20:00 %4'tür. Haftada birkaç gün çıkanların oranı 09:00-12:00 %2, 13:00-16:00 %24'tür. Her gün çıkanların oranı 09:00-12:00 %2, 13:00-16:00 %4, 17:00-20:00 %2'dir. Dışarı çıkmam yanıtını veren katılımcılara nedenleri sorulduğunda 'sosyal aktivitelerinin olmaması, gelenek ve göreneklerine göre kadınların dışarda fazla zaman geçirmesinin sağlıklı bir durum olmadığına ama işleri olduğunda çıkabileceklerini' ifade etmişlerdir. Urfalı kadınlara göre eğer bir kadının mesleğinin olmaması veya okul okumaması durumunda evine bağlı olması ve buna göre davranışlar sergilenmesi gerekmektedir. Bu durum ataerkil aile yapılarının baskın olduğunu göstermektedir (Grafik 33). Kadın ve erkeğin toplumun her alanında farklı

rollerinin oluşu elbette mekânsal alanlara da yansımıştır. Kadın ve erkeğin mekânsal alandaki rolleri, mekânı kullanma biçimi ve mekânı algılama şekli farklılık göstermektedir (Öztürk ve Benek, 2018, s. 1219).

Grafik 33: Urfalı Kadınların Dışarı Çıkma Saatleri ve Sıklık Durumu

Suriyeli kadınlara **'Türkiye'de kadın olarak yaşamanın ne zor yönleri nedir?'** sorusuna %40 çevre baskısı, %16 dil sorunu, %14 diğer, %12 barınma, beslenme gibi şartların zor olması, %6 yalnızlık, %6 hayat pahalılığı, %6 dışlanma, yabancılık %0'dır. Diğer nedenleri seçen katılımcılara sebebi sorulduğunda ise büyük bir çoğunluğunun Türkiye'de kadın haklarının yasal olarak tanınmasına rağmen gerçek hayatta uygulanmadığını ve kadınların haklarını talep edemediklerini ifade etmişlerdir. Çevre baskısını işaretleyen birçok katılımcı, toplumun isteklerine göre yönlendirilmediğinde yoldan çıkmış ya da sapkın olarak değerlendirilmektedir. Dil problemi yaşayan katılımcıların ise kendinin ifade edemediği için birçok alanda çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Katılımcılar içerisinde yabancılık çekilmemesinin nedeni, çoğu Suriyeli kadınların Suriyelilerle iletişim ağları kurmasından kaynaklandığı gözlemlenmektedir (Tablo 19).

Tablo 19: Suriyeli Kadınların Türkiye'de Kadın Olarak Yaşamanın En Zor Yönleri

Sıra	Türkiye'de Kadın Olarak Yaşamanın En Zor Yönleri	Katılımcı Sayısı	%
1	Barınma, Beslenme Gibi Şartların Zor Olması	6	12
2	Yalnızlık	3	6
3	Hayat Pahalılığı	3	6
4	Dil Sorunu	8	16
5	Çevre Baskısı	20	40
6	Dışlanmak	3	6
7	Diğer	7	14
	Toplam	50	100

Urfalı kadınlara **'Kadın olarak yaşamanın en zor tarafı nedir?'** sorusuna çevre baskısı %28, hayat her yerde zor %22, barınma, beslenme gibi şartların zor olması %10, yalnızlık %10, pahalı %10, dışlanmak %8, yabancılık %4, diğer %8'dir. Diğer nedenleri seçen katılımcılara sebebi sorulduğunda ise 'kadının hayatta kalması çok zor, kadın olarak yaşamak zor' şeklinde yanıt alınmıştır. Suriyeli kadınların Türkiye de yabancılık çekmemesine rağmen Urfalı kadınların kendi ülkesinde yabancılık çekmesi dikkat çekici bir unsurdur. Urfalı kadınlar da tıpkı Suriyeli kadınlar gibi kadın olarak yaşamanın en zor yönünü çevre baskısı olarak görmektedir. Toplumun kadınlar üzerindeki geleneksel kalıplarını sürdürdüğü görülmektedir. Urfalı kadın katılımcılardan E.Z. 'Biz kadınlar erkekler gibi rahat bir şekilde yaşayamıyoruz çünkü birçok problemle karşı karşıya kalmaktayız. Örneğin ben kocamdan dolayı rahat yaşayamıyorum çünkü herşeyime karışıyor, Nasıl giyinmem gerektiğine, konuşacağım konulara, nasıl davranmam gerektiğine kadar her şeyi kocam belirliyor. Kocama karşı çıktığım zaman beni dövüyor yada aileme göndermekle tehdit ediyor. Ekonomik olarak eşime bağlı olduğum için elimden bir şey gelmiyor' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınların yaşadığı bu gibi problemler toplumsal cinsiyetin erkeğin statüsünü koruyup meşrulaştırdığını göstermektedir (Tablo 20).

Tablo 20: Urfalı Kadınların Kadın Olarak Yaşamanın En Zor Tarafları

Sıra	Kadın olarak yaşamanın en zor tarafları	Katılımcı sayısı	%
1	Barınma, Beslenme Gibi Şartların Zor Olması	5	10
2	Hayat her yerde zor	11	22
3	Yalnızlık	5	10
4	Pahalı	5	10
5	Çevre Baskısı	14	28
6	Dışlanmak	4	8
7	Yabancılık	2	4
8	Diğer	4	8
	Toplam	50	100

2.3. URFALI KADINLAR İLE SURİYELİ KADINLAR ARASINDAKİ EMPATİ VE SEMPATİ DURUMLARI

Yapılan saha araştırması sonucu Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınlarla dayanışma içinde olmak istediklerini ama Urfalı kadınların, Suriyeli kadınları içlerine almadıkları gözlemlenmiştir. Bu sonuç tablo ve grafiklerde görülmektedir. Urfalı kadınlar Suriyeli kadınlarla dayanışma içerisinde olmak istiyorlar ama bu konuda çekimser davranmaktadırlar. Urfalı kadınların çoğunluğunun Suriyeli kadınlara bakış açısı olumsuz olduğu ve Türkiye için sorun teşkil ettiğini düşündükleri tespit edilmiştir. Suriyeli kadınlar içerisinde Türkçeyi bilenlerin Urfalı kadınlarla arasındaki ilişkinin iyi olduğu tespit edilmiştir. Dil eğitimi Suriyeli kadınların uyum problemlerini en aza indirmenin en önemli unsurlarından biridir. Saha araştırması sonucunda Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla empati yapma durumları oldukça düşük olmasına rağmen Suriyeli kadınların Urfalı kadınlara bakış açıları olumlu olduğu görülmüştür. Urfalı kadınlar ne şartlarda olursa olsun Suriyeli kadınların gelmelerini istemiyorlar çünkü kendi aile yapısı için bir tehdit unsuru olarak görülmektedir. Urfalı kadın katılımcılar, Suriyeli kadınların kocalarına karşı davranış şekillerini beğenirken, Suriyeli kadın katılımcıların Urfalı kadınların kocalarına karşı davranış biçimini beğenmedikleri ortaya çıkmıştır. Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınların kendisine ve ailesine değer vermediklerini düşündükleri tespit edilmiştir. Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınlarla arasındaki sosyal mesafeyi azaltıp, sosyal yakınlık kurmak istedikleri gözlemlenmiştir. Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınlarla arasındaki toplumsal algılarını ve bilgi kirliliğini azaltarak bir arada yaşama duygusunu geliştirmek için çaba göstermelidir.

Suriyeli kadınlara '**Urfalı kadınlarla Suriyeli kadınlar arasında bir dayanışmanın olmasını doğru buluyor musunuz ve bir Urfalı kadın sizinle konuşmaya çalışması durumunda ona karşı tavrınız nasıl olur?**' sorusuna Suriyeli kadınların Urfalı kadınlarla dayanışma içerisinde olmasını ve onlara yardımcı olmak isteyen 40 kişi bulunmaktadır. Suriyeli kadınların, Urfalı kadınlarla dayanışma içinde olmak istedikleri görülmektedir. Suriyeli kadın katılımcılardan olan S.D. 'Ben doğum yaptığımda Urfalı komşularım beni ziyarete geldiler. Bu duruma hem çok şaşırdım hem de çok memnunum oldum ama bir gün bahçeyi sulamak için komşumdan hortum

istediğimde kapıyı bile açmadan beni geri çevirdi' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınlar Suriyeli kadınlarla iletişim kurabilirken aynı şekilde Suriyeli kadınların Urfalı kadınlarla rahat bir şekilde iletişim kurmalarını istememekte ve bu durumu kendi istediği şekilde yönetmektedir. Bu nedenle Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınlarla arasında ki toplumsal algılarını ve bilgi kirliliğini azaltarak bir arada yaşama duygusunu geliştirmek için daha fazla çaba göstermelidirler. Suriyeli kadın katılımcılardan olan A.R. ''Urfa'da karaçi dedikleri kadınlar kapımızı çalıp bizi taciz ediyorlar. Üç tane kadın bir gün geldi bir bardak su istediler, içeri gidip onlara su getirdim, sonra kapıyı kapatacaktım ki karaçi ayağını kapı arasına koydu ve içeriye girmeye çalıştı bizi soymaya çalıştılar. Bu yüzden kapıyı açmaya korkar olduk' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınlar içerisinde kötü amaçları bulunan kişilerde bulunmaktadır ve Suriyelilerin korku içinde yaşamalarına neden olmaktadır (Tablo 21).

Tablo 21: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla Konuşma ve Dayanışma İçinde Olma Durumu

Urfalı Kadınlarla Suriyeli kadınlar arasında bir dayanışmanın olmasını doğru Buluyor musunuz	**Bir Urfalı kadının sizinle konuşmaya çalışması durumunda ona karşı tavrınız nasıl olur**				
		Onu Dinler ve Yardımcı Olmaya Çalışırım	Onunla Konuşmaktan Kaçınırım	Bir Fikrim Yok/Bilmiyorum	**Toplam**
	Evet	40	2	1	43
	Hayır	1	2	0	3
	Kararsızım	2	1	1	4
	Toplam	43	5	2	50

Urfalı kadınlara '**Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınlar arasında bir dayanışmanın olmasını doğru buluyor musunuz ve bir Suriyeli kadın sizinle konuşmaya çalışması durumunda ona karşı tavrınız nasıl olur?**' sorusuna, Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla dayanışma içerisinde yardımcı olmak isteyen 23 katılımcı, Kararsızım diyen 9 katılımcı; Suriyeli kadınların Urfalı kadınlarla dayanışma içerisinde olmamasını ama onlara yardımcı olmak istemeyen 8 katılımcı, hem dayanışma içerisinde olmak istemeyip hem de konuşmaktan kaçınan 4 katılımcı ve herhangi bir fikri olmayan 4 katılımcı bulunmaktadır. Urfalı kadınların Suriyeli kadınlara karşı ötekileştirmenin yüksek çıktığı görülmektedir. Uyum olgusunda aynı zamanda Urfalı kadınların da toplumsal alt yapısı güçlendirilmelidir (Tablo 22).

Tablo 22: Urfalı Kadınlarla Suriyeli Kadınların Konuşma ve Dayanışma İçinde Olma Durumu

Urfalı Kadınlarla Suriyeli Kadınlar Arasında Bir Dayanışmanın Olmasını Doğru Buluyor musunuz	**Bir Suriyeli Kadın Sizinle Konuşmaya Çalışması Durumunda Ona Karşı Tavrınız Nasıl Olur**				
		Onu Dinler ve Yardımcı Olmaya Çalışırım	Onunla Konuşmaktan Kaçınırım	Bir Fikrim Yok/ Bilmiyorum	**Toplam**
	Evet	23	0	1	24
	Hayır	8	4	2	14
	Kararsızım	9	2	1	12
	Toplam	40	6	4	50

Urfalı kadınlara, sizce Suriyeliler Türkiye için herhangi bir sorun teşkil ediyor mu, sorusuna evet diyen 41 katılımcı, hayır diyen 9 katılımcı bulunmaktadır. Urfalı kadınlara, Suriyeli kadınlara yönelik bakış açınız nedir, sorusuna 4 katılımcı olumlu, 38 katılımcı olumsuz ve 8 katılımcı kararsız yanıtını vermiştir. Urfalı kadınların çoğunluğunun Suriyeli kadınlara bakış açısının olumsuz olduğu ve Türkiye için sorun teşkil ettiğini düşündükleri görülmektedir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınların Türkiye de kalıcı olarak yaşayacaklarını ve ilerde sorun teşkil edeceklerine inanmaktadırlar (Tablo 23).

Tablo 23: Suriyeli Kadınlara Yönelik Bakış Açısı ve Sorun Teşkil Etme Durumu

Suriyeli Kadınlara Yönelik Bakış Açınız Nedir	**Sizce Suriyeliler Türkiye İçin Herhangi Bir Sorun Teşkil Ediyor mu**			
		Evet	Hayır	**Toplam**
	Olumlu	2	2	4
	Olumsuz	35	3	38
	Kararsız	4	4	8
	Toplam	41	9	50

Suriyeli kadınlara **'Urfalı kadınlarla aynı semtte oturmaktan mutlu musunuz sorusuna?'** sorusuna 38 kişi evet, 6 kişi hayır, 6 kişi kararsızım yanıtı alınmıştır. Suriyeli kadınlara '**Urfalı kadınlara yönelik bakış açınız nedir?'** sorusuna 28 kişi olumlu, 12 kişi olumsuz, 10 kişi kararsızım yanıtı alınmıştır. Suriyeli kadın katılımcılardan G.V. 'Urfalı erkeklerle konuştuğum da hemen onlara ilgi gösteriyorum gibi algılıyorlar ve bu durumdan çok rahatsızım. Urfalı kadınlar o yüzden bize kötü davranıyorlar ama bizim suçumuz değil' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınlar Suriyeli kadınların erkekleri yoldan çıkardıklarını düşündükleri için problemi

erkeklerde değil kadınlarda bulmaktadır. Çoğu katılımcı Urfalı kadınlarla ilgili 'kimisi iyi, kimisi iyi değil' şeklinde yanıt vermiştir (Tablo 24)

Tablo 24: Suriyeli Kadınların, Urfalı Kadınlara Yönelik Bakış Açısı ve Aynı Semtte Memnuniyet Durumu

	Urfalı Kadınlarla Aynı Semtte Oturmaktan Mutlu musunuz				
		Evet	Hayır	Kararsızım	**Toplam**
Urfalı Kadınlara Yönelik Bakış Açınız Nedir	Olumlu	25	3	0	28
	Olumsuz	5	3	4	12
	Kararsızım	8	0	2	10
	Toplam	38	6	6	50

'**Suriyeli Kadınlara 'Urfalı kadınların sizlerle ilgili empati yaptığını düşünüyor musunuz?**' sorusuna 13 katılımcı evet, 23 katılımcı hayır, 14 katılımcı kısmen yanıtı alınmıştır. 'Urfalı kadınların dayanışmalarından memnun musunuz?' 27 katılımcı Memnunum, 21 katılımcı Memnun değilim, 2 katılımcı fikrim yok yanıtı alınmıştır. Suriyeli kadın katılımcılardan H.F. 'Urfalı kadınlar hiç empati yapmıyorlar. Çarşaf giydiğim için Kıyafetim üzerinde çok baskı yapıyorlar. Urfalı kadınlar beni çok eleştiriyorlar genç olsun yaşlı olsun hepsi bana çok kapalısın diyorlar' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla empati yapma durumunun düşük olduğunu söyleyebiliriz (Tablo 25).

Tablo 25: Suriyeli Kadınlar, Urfalı Kadınların Empati ve Davranışlarından Memnuniyet Durumu

	Urfalı Kadınların Sizlerle İlgili Empati Yaptığını Düşünüyor Musunuz				
		Evet	Hayır	Kısmen	**Toplam**
Urfalı Kadınların Dayanışmalarından Memnun Musunuz	Memnunum	12	5	10	27
	Memnun Değilim	1	17	3	21
	Fikrim yok	0	1	1	2
	Toplam	13	23	14	50

Urfalı kadınlara '**Suriyeli kadınların Urfalı kadınlarla ilgili empati yapma durumu nedir?**' sorusuna 3 katılımcı evet, 44 katılımcı hayır, 3 katılımcı kararsızım yanıtını vermiştir. '**Urfalı kadınların Suriyeli kadınların davranışlarından memnun mu?**' sorusuna 4 katılımcı Memnunum, 40 katılımcı Memnun değilim, 6 katılımcı fikrim yok yanıtını vermiştir. Urfalı kadın katılımcılardan V.Z. 'Suriyeliler gece yarısına kadar oturup yüksek sesle konuşup sohbet ediyorlar. Komşumuzu rahatsız eder miyiz diye hiç düşünmüyorlar' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınlar,

Bauma'nın da ifade ettiği gibi mültecilerin ve sığınmacıların suçlanmasının nedenini yabancı kişilere karşı güvensizliğin ötesinde kıskanılası başarılarını, el üstünde tutuklarını, mülklerini kaybetme korkusudur. Bu kişiler her şeylerini kaybetmiş zaten sahip olma şansları olmamış kişilerdir (Bauman, 2019, s. 19). Urfalı kadınların Suriyeli kadınlarla empati yapılması bir kayıp ya da aşağılama kompleksi olarak değerlendirilmektedir (Tablo 26).

Tablo 26: Urfalı Kadınlar Suriyeli Kadınların Empati ve Davranışlarından Memnuniyet Durumu

Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınların Davranışlarından Memnuniyeti	**Suriyeli kadınların Urfalı kadınlarla ilgili empati yapma durumu**			
	Evet	Hayır	Kararsızım	**Toplam**
Memnunum	1	3	0	4
Memnun Değilim	0	39	1	40
Fikrim yok	2	2	2	6
Toplam	3	44	3	50

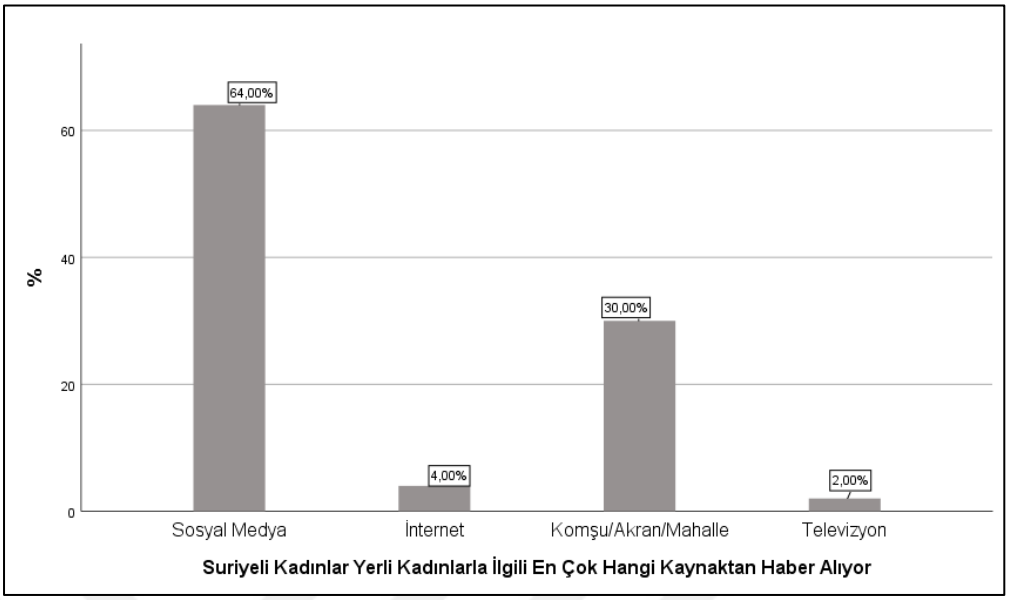
Urfalı kadınlara '**Suriyeli kadınların yaşam koşulları hakkında bilginiz var mı?**' sorusuna evet diyen 17, hayır diyen 13, ilgilenmiyorum diyen 20 katılımcı bulunmaktadır. '**Suriyeli kadınlarla ilgili en çok hangi kaynaktan haber alıyorsunuz?**' sorusuna Sosyal medya 1, İnternet 1, Komşu/akran/mahalle 39, Televizyon diyen 9 katılımcı bulunmaktadır. Urfalı kadınların haber kaynakları Komşu/akran/mahalleden duyduklarıdır. Bu haberler kulaktan dolma olduğu için olayların gerçeklikten saptırılma olasılığı çok yüksektir. Urfalı kadın katılımcılardan Z.C. 'Suriyeliler Urfa'da Bahçelievlerde pavyon açtılar, oğlum oraya düştü oradan bir türlü çıkamadı sonunda iflas etti. Benim Suriyeli komşularım ekmeğin içini boşaltıp kül tabağı ediyorlar ve sürekli seks yapıyorlar, sesleri geliyor, Suriyeli kadınlar Türklerden alışveriş yapmazlar ellerine para geçince de hemen dolara çeviriyorlar' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınların yaşam koşulları hakkında bilgi sahibi olmadığını ya da ilgilenmediğini ortaya çıkmasına rağmen odak grup görüşmelerinde onları gözlemlediği, akrabaları ve mahalle arasında konuşulduğu görülmüştür (Tablo 27).

Tablo 27: Suriyeli Kadınların Bilgiye ve Haber Kaynaklarına Erişim Durumu

	Suriyeli kadınların yaşam koşulları hakkında bilginiz var mı?				
		Evet	Hayır	İlgilenmiyorum	**Toplam**
Suriyeli kadınlarla ilgili en çok hangi kaynaktan haber alıyorsunuz	Sosyal medya	0	0	1	1
	İnternet	1	0	0	1
	Komşu/akran/mahalle	15	9	15	39
	Televizyon	1	4	4	9
	Toplam	17	13	20	50

Suriyeli kadınlara **'Urfalı kadınlarla ilgili en çok hangi kaynaktan haber alıyorsunuz?'** sorusuna %64 sosyal medya, %30 komşu/akran/mahalle, %4 internet, %2 televizyon yanıtı verilmiştir. Suriyeli kadınlar haber için en çok sosyal medyayı kullandıkları tespit edilmiştir (Grafik 34). Birçok Suriyeli, Türkiye'ye beraber geldikleri aileleri, arkadaşları ve akrabaları ile konuşmakta ya da internet aracılığı ile Suriye'deki yakınları ile iletişime geçmektedirler. (Koyuncu, 2014: 103; Yılmaz, 2019: 297). Bu gibi sebepler, Suriyelilerin kendilerini Türklerden ayırmalarına ve toplumsal uyum / entegrasyon sürecine çok sık dahil olamamalarına yol açarak Suriyelilerin kendi içlerinde kapalı bir toplum yapısı oluşturmasına sebep olmuştur (Yılmaz, 2019: 296).

Grafik 34: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla İlgili Haber Aldıkları Kaynak

Suriyeli kadınlara '**Uygun koşullar oluşursa Türkiye'de temelli yaşamak ister misiniz?'** sorusuna evet diyen 46 katılımcı, hayır diyen 3 katılımcı, kararsızım diyen 20 katılımcı bulunmaktadır. **'Türkiye'de Yaşamanın Güzel Tarafları Nelerdir?'** sorusuna savaş yok diyen 26 katılımcı, rahat ve özgür 19 katılımcı, insanlar çok yardımsever 1 katılımcı, diğer 2 katılımcı, beğenmedim işaretleyen katılımcı bulunmamaktadır (Tablo 28). Urfalı kadınlar, Türkiye'de yaşamanın güzel tarafının, insanlarının yardımsever olduğunu ifade etmelerine rağmen Suriyeli kadınlar savaşın olmaması, rahat ve özgür olarak görmektedirler. İki grubun bakış açılarında farklılık görülmektedir.

Tablo 28: Suriyeli Kadınların Türkiye'de Yaşamanın Güzel Yönleri ve Türkiye'de Yaşama Durumları

	Uygun koşullar oluşursa Türkiye'de temelli yaşamak ister misiniz			
	Evet	Hayır	Kararsızım	**Toplam**
Türkiye'de Yaşamanın Güzel Tarafları Nelerdir Savaş yok	24	3	1	28
Rahat ve Özgür	19	0	0	19
İnsanlar Çok Yardımsever	1	0	0	1
Diğer	2	0	0	2
Toplam	46	3	1	50

Urfalı kadınlara **'Türkiye'de yaşamanın güzel tarafları nelerdir?'** sorusuna %68 insanlar çok yardımsever, %22 rahat ve özgür, %10 diğer yanıtı verilmiştir. Diğer yanıtını veren katılımcılar 'Türkiye birçok ülkeden daha iyi, bizim vatanımızın olması,

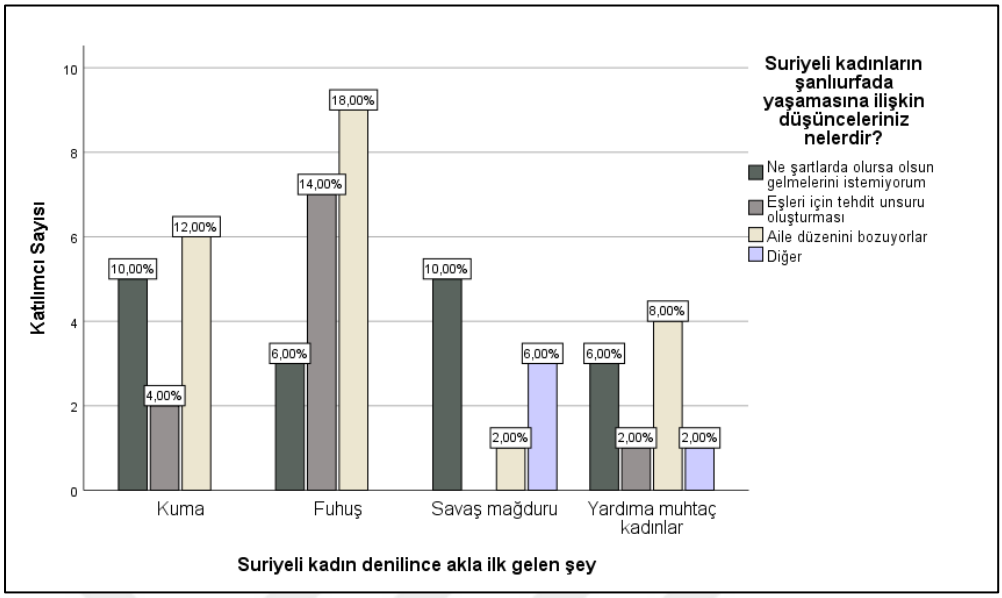
Türkiye'nin her şeyi güzel, Türkiye sağlık konusunda iyi bir ülke' şeklinde ifade ettiler. Urfalı kadınlar Türkiye'de yaşamanın güzel taraflarının insanlarının çok yardımsever olması olarak görürken, Suriyeli kadınlar bu şekilde görmemektedir. Suriyeli kadınlar Şanlıurfa'ya ilk geldikleri zaman Urfalı kadınların çok yardımsever olduğunu ama zamanla bu tutumundan vazgeçtikleri, odak grup görüşmelerinde ortaya çıkmıştır (Tablo 29).

Tablo 29: Urfalı Kadınlara Göre Türkiye'de Yaşamanın Güzel Tarafları

Türkiye'de Yaşamanın Güzel Tarafları Nedir	**Katılımcı Sayısı**	**%**
Rahat ve Özgür	11	22
İnsanlar çok yardımsever	34	68
Diğer	5	10
Toplam	50	100

Urfalı kadınlara **'Suriyeli kadınların Şanlıurfa'da yaşamasına ilişkin düşünceleriniz nelerdir?'** ve **'Suriyeli kadın denilince akla ilk şey nedir?'** sorusuna; kuma yanıtını verenlerin; ne şartlarda olursa olsun gelmelerini istemiyorum %10, eşler için bir tehdit oluşturuyor %4, aile düzeni bozuyorlar %12, fuhuş yanıtını verenler; aile düzeni bozuyorlar %18, eşleri için tehdit unsuru oluşturan %14 , ne şartlarda olursa olsun gelmelerini istemiyorum %6 , savaş mağduru yanıtını verenler; %6 diğer, %2 aile düzeni bozuyorlar, ne şartlarda olursa olsun gelmelerini istemiyorum %10 , yardıma muhtaç kadınlar yanıtını verenler; aile düzeni bozuyorlar %8, ne şartlarda olursa olsun gelmelerini istemiyorum %6, eşler için tehdit oluşturuyorlar %2 , diğer %2 yanıtı alınmıştır. Urfalı kadınlar Suriyeli kadınları daha çok fuhuş ve aile düzenini bozan kişiler olarak görmektedirler. Urfalı kadın katılımcılar içerisinde diğer yanıtını veren E.S. 'Suriyeli kadınlarla aramızda ki farklarımız çok örneğin; ırkımız farklı, hiçbir benzerliğimiz yok, onlar alışverişi çok severler ve sürekli gezerler ama bizim öyle bir rahatlığımız yok' şeklinde ifade etmiştir. Urfalı kadınların, Suriyeli kadınlarla ilgili hükümlerin olumsuz olduğu görülmektedir (Grafik 35).

Grafik 35: Urfalı Kadınlar, Suriyeli Kadınların Şanlıurfa'da Yaşamasına İlişkin Düşünceleri

Suriyeli kadınlara **'Uygun koşullar oluşursa Türkiye'de temelli yaşamak ister misiniz?'** sorusuna, %92 evet, %6 hayır, %2 kararsızım yanıtı verilmiştir. Suriyeli kadınların Türkiye de yaşama istekleri, geleceğe ışık tutuğunu göstermektedir (Tablo 30).

Tablo 30: Suriyeli Kadınların Uygun Koşullar Oluşursa Türkiye'de Yaşama Durumları

Türkiye'de Temelli Yaşamak İster misiniz	Katılımcı Sayısı	%
Evet	46	92
Hayır	3	6
Kararsızım	1	2
Toplam	50	100

Suriyeli kadınlara **'Urfalı kadınların kocalarına karşı davranış biçimini beğeniyor musunuz?'** sorusuna %38 hayır, %28 evet, %34 kısmen yanıtını vermiştir. Suriyeli kadın katılımcılardan hayır seçeneğini seçen D.A.'ya nedeni sorulduğunda 'Urfalı kadınlar, kocalarıyla sürekli kavga ediyorlar ve kadınlar evini terk ediyorlar sonra hiçbir şey olmamış gibi geri dönüyorlar. Bu adetleri iyi değil, Suriyeli kadınlar kendilerini dünyaya vermezler eşleri vefat etseler bile kendilerini bırakmazlar çünkü kendilerine değer verirler' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınların birey olarak öncelikleri eşi ve çocuklardır. Bu yüzden kendi arzu ve istekleri ikinci planda yer almaktadır.

Buna rağmen Suriyeli kadınlar, Urfalı kadınların kocalarına karşı davranış şekillerini beğenmemeleri dikkat çekici bir unsurdur (Tablo 31).

Tablo 31: Urfalı Kadınların Kocalarına Karşı Davranış Şekillerini Beğenme Durumu

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	14	28
Hayır	19	38
Kısmen	17	34
Toplam	50	100

Urfalı kadınlara **'Suriyeli kadınların kocalarına karşı davranış biçimini beğeniyor musunuz?'** sorusuna %72 evet, %14 hayır, %14 kısmen yanıtı alınmıştır. Hayır ve kısmen yanıtı veren katılımcılara nedenini sorduğumuzda; 'eşlerine karşı terbiyeleri yok, Suriyeli kadınların gözü dışarda' şeklinde yanıt alınmıştır. Urfalı kadınların büyük bir çoğunluğu Suriyeli kadınların kocalarına karşı davranış biçimini beğenmektedirler. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınların kocalarını istediği gibi yönlendirdiğini ve onlar üzerinde hakimiyet kurduklarını düşündükleri gözlemlenmiştir (Tablo 32).

Tablo 32: Suriyeli Kadınların Kocalarına Karşı Davranış Şekillerini Beğenme Durumu

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	36	72
Hayır	7	14
Kısmen	7	14
Toplam	50	100

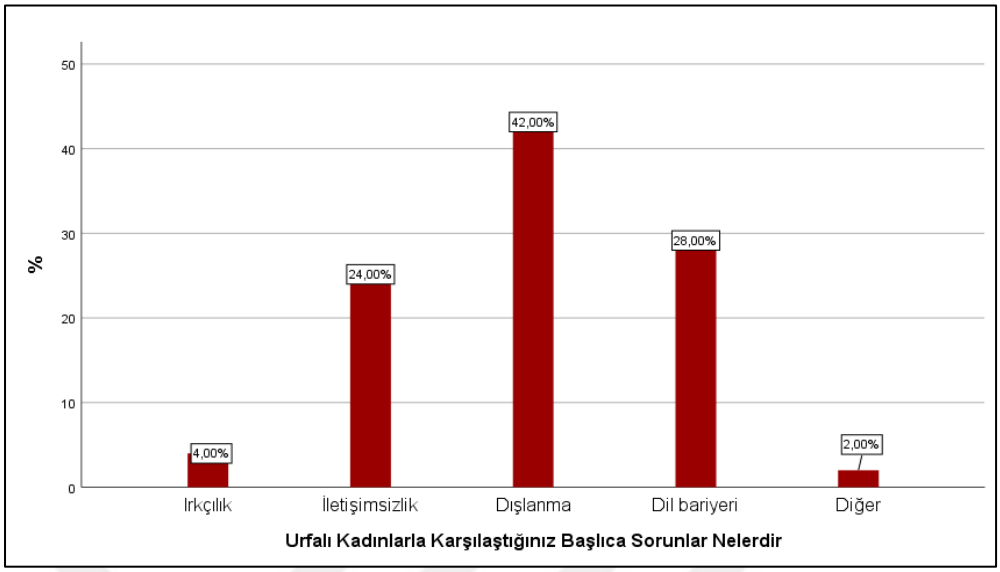
2.4. URFALI KADINLAR İLE SURİYELİ KADINLAR ARASINDAKİ SOSYAL VE KÜLTÜREL ÇATIŞMA ALANLARI VE ÖTEKİLEŞTİRME DURUMLARI

Suriyeli kadın katılımcıların Urfalı kadınlarla karşılaştığı başlıca sorunlar dışlanma, dil bariyeri, iletişimsizlik yer almaktadır. Urfalı kadınların, Suriyeli kadınlar tarafından karşılaştığı başlıca sorunlar; ahlaki değerlerin çatışması, ayrımcılık, iletişimsizlik olduğu tespit edilmiştir. Urfalı kadınlar, Savaş biter bitmez Suriyeli kadınların ülkelerine geri dönmesini istemektedirler. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınlara vatandaşlık verilmesini istemiyor. Nedeni ise Suriyeli kadınların kalıcı

olarak yerleşmesinden endişe edilmektedir. Urfalı ve Suriyeli kadınlar psikolojik şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Urfalı kadın katılımcılar dilencilik ve fuhuş yapan Suriyeli kadınların sınır dışı edilmesi gerektiğini düşünüyor. Neden olarak Suriyeli kadınların, kocalarını elinden alması ya da kocaları için bir tehdit unsuru olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınların sosyal sorunlar ortaya çıkmasında etkili olduğunu ve Suriyeli kadınların varlığının mahallede suç oranını artırdığına inandıkları tespit edilmiştir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınlarla bulundukları semtte birlikte yaşamak istemiyorlar çünkü suç oranlarını neden olduklarını düşündükleri tespit edilmiştir. Suriyeli kadınların Urfalı kadınlarla kültürel çatışmasının yaşanmasında en önemli etkenin; Urfalı kadınların Suriyeli kadınları kendilerine benzemedikleri için kültürel çatışmanın yaşanmasında önemli rol oynadığı tespit edilmiştir. Suriyeli kadınların, Urfalı kadınlarla kültürel çatışma yaşamadığını belirten katılımcıların birbirileriyle iletişim halinde olmadığı tespit edilmiştir.

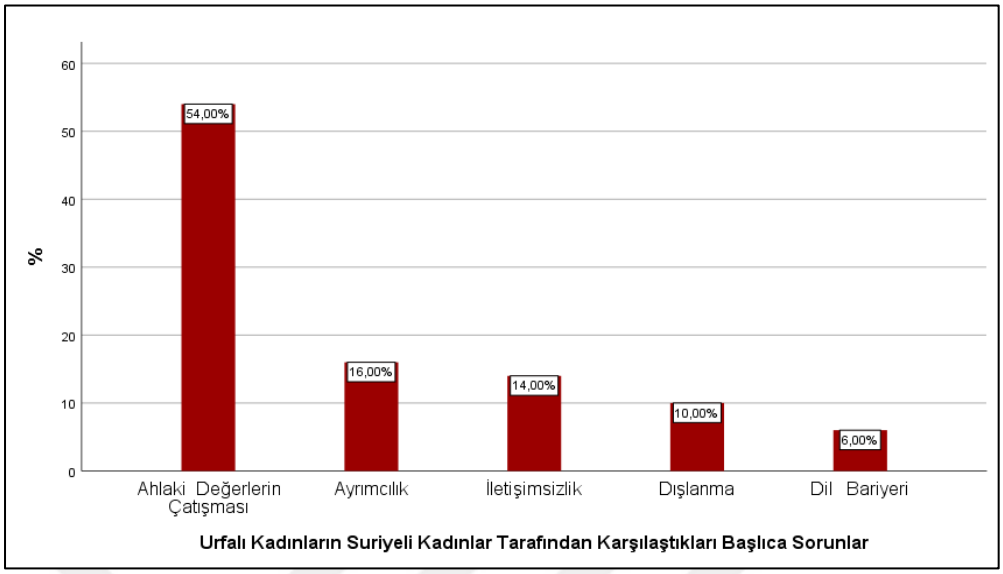
Suriyeli kadınlara **'Urfalı kadınlarla karşılaştığı sorunlar nedir?'** nedir sorusuna %42 dışlanma, %28 dil bariyeri, %24 iletişimsizlik, %4 ırkçılık, %2 diğer cevabı verilmiştir. Suriyeli kadın katılımcılardan dışlanma seçeneğini seçen Y.U. nedenini sorduğumuzda 'Suriyeli kadınların kalbi çok iyi ama Urfalı kadınların kalbi çok kötü çünkü Suriyeli olarak bizi sürekli küçümseyip, dışlıyorlar. Urfalı kadınlar, Suriyelileri dışladıkları için Suriyelilerin çoğunlukta oldukları yerde yaşıyoruz' şeklinde ifade etti (Grafik 36).

Grafik 36: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla Karşılaştığı Başlıca Sorunlar

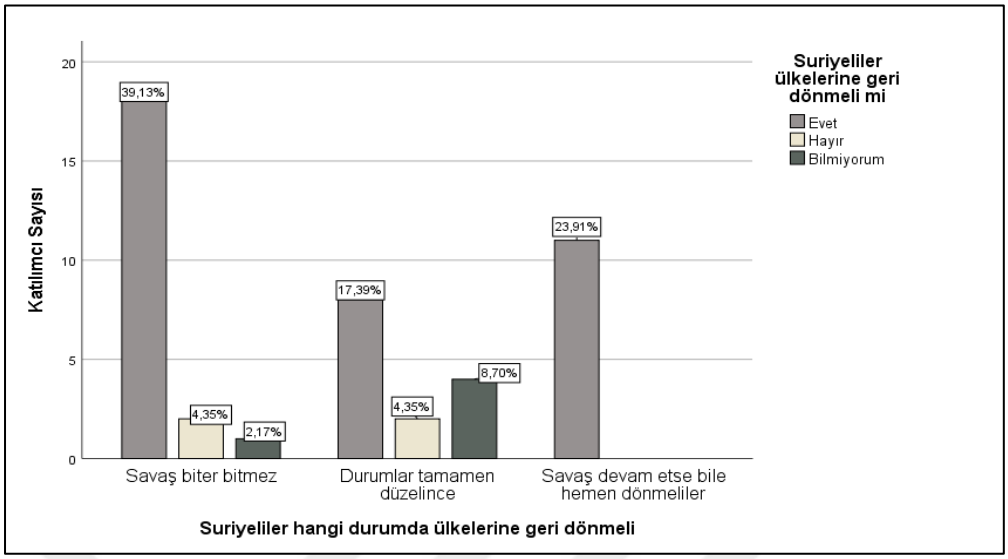
Urfalı kadınlara **'Suriyeli kadınlar tarafından karşılaştığı başlıca sorunlar nedir?'** sorusuna %54 ahlaki değerlerin çatışması, %16 ayrımcılık, % 14iletişimsizlik, %10 dışlanma, %6 dil bariyeri yanıtı verilmiştir. Urfalı kadın katılımcılardan, ahlaki değerlerin çatışması seçeneğini seçen A.Ü. nedenini sorduğumuzda 'Suriyeli kadınların ahlak duygularından yoksunlar, çok fazla çocuk ve dilencilik yapıyorlar. Suriyeli kadınlar bakımlı ama evleriyle çok ilgilenmezler yaptıkları işlerde çok iyi değil' şeklinde ifade etti. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınlar tarafından bakımsız olarak eleştirilmesi nedeniyle ayrımcılığa uğradığını düşünmektedirler (Grafik 37).

Grafik 37: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlar Tarafından Karşılaştığı Başlıca Sorunlar

Urfalı Kadınlara **'Suriyeli kadınlar ülkelerine geri dönmeli mi ve dönerse hangi durumlarda dönmeli?'** sorularına; savaş biter bitmez ülkelerine dönsün diyenler %39,13, hayır diyenler %4.35, bilmiyorum %2.17, durumlar tamamen düzelince dönmeli mi diyenler; evet %17.39, bilmiyorum 8.70, hayır %4.35, savaş devam etse bile hemen dönmeliler diyenler; %23,91'dir. Diğer nedenleri seçen Urfalı kadın katılımcılara nedeni sorulduğunda 'Suriyeli kadınlara vatandaşlık verilirse kendi ülkelerine geri dönmezler zaten kendi halkımız işsiz, Suriyeli kadınların bize bir faydaları yok üstüne Türkleri çok dışlıyorlar' şeklinde yanıtlar alınmıştır (Grafik 38).

Grafik 38: Urfalı Kadınlar, Suriyeli Kadınların Ülkelerine Geri Dönmesiyle İlgili Düşünceleri

Urfalı kadınlara **'Suriyelilere vatandaşlık verilmeli mi?**' sorusuna %84 hayır %16 bilmiyorum cevabı alınmıştır. Katılımcıların hiçbiri Suriyelilere vatandaşlık verilmesini istemediği tespit edilmiştir. Evet yanıtını veren Urfalı kadın katılımcılara nedeni sorulduğunda yanıt olarak, Suriyelilere vatandaşlık verilmesi durumunda Türkiye de kalıcı olarak yerleşeceklerine inanmaktadırlar. Suriyelilerin Türkiye'ye gelmesiyle birlikte Urfalı kadınların kiralık ev bulamakta problem yaşadıkları gözlemlenmiştir. Suriyelilere vatandaşlık verilmesi durumunda yerel halk tarafından büyük bir tepkinin ortaya çıkacağı söylenebilir (Tablo 33).

Tablo 33: Suriyelilere Vatandaşlık Verilme Durumu

Sıra		**Katılımcı Sayısı**	**%**
1	Hayır	42	84
2	Bilmiyorum	8	16
	Toplam	50	100

Suriyeli kadınlara **'Türkiye'de size vatandaşlık verilmesini ister misiniz?'** sorusuna %92 evet, %8 hayır yanıtı verilmiştir. Bu soru Suriyeli kadınların vatandaşlık talebini tespit etmektedir. Suriyeli kadınlar Türk vatandaşı olmak yerine çifte vatandaşlığı tercih etmektedirler. Suriyeli kadınların vatandaşlık talep etmesinin aslında geleceğe ışık tuttukları söylenebilir. Katılımcılar arasında Türk vatandaşlık alan kişi bulunmamaktadır (Tablo 34).

Tablo 34: Suriyeli Kadınlar Türkiye'nin Vatandaşlık Verilmesini İsteme Durumları

Sıra		Katılımcı Sayısı	%
1	Evet	46	92
2	Hayır	4	8
	Toplam	50	100

Urfalı kadınlara **'Suriyeli kadınlar tarafından maruz kaldığınız şiddet var mı, varsa hangi şiddet türüne maruz kaldınız mı?'** sorularına; şiddet görenler içerisinde 15 katılımcı psikolojik, 11 katılımcı ekonomik şiddet gördüğünü belirtmiştir. Kararsız olan katılımcılardan 1kişi ekonomik şiddet gördüğünü belirtmiştir. Katılımcılardan hiçbiri fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalmadığı görülmüştür. Katılımcılardan ekonomik ve psikolojik şiddete maruz kalan Urfalı kadınlardan T.F. 'Suriyeli kadınlar sabah kahvaltıdan önce makyaj yaparlar onları gören Urfalılar ve Suriyeliler bizim savaştan kaçtığımızı söyleyip dalga geçiyorlar' şeklinde ifade etti. Psikolojik şiddete maruz kalan Urfalı kadınlardan K.G. 'Ben yıllardır siyah çarşaflı kapalı bir kadınım ama herkes beni Suriyeli kadın sandığı için çarşafı yırtıp attım' şeklinde ifade etti. Kadınların birbiriyle kıyaslanması psikolojik şiddeti arttırmıştır (Tablo 35).

Tablo 35: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığı Şiddet ve Şiddet Türü

		Psikolojik	Ekonomik	Toplam
Suriyeli Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığınız Şiddet Var mı	Evet	15	11	26
	Kararsızım	0	1	1
	Toplam	15	12	27

Suriyeli kadınlara **'Urfalı kadınlar tarafından maruz kaldığınız şiddet var mı varsa hangi şiddet türüne maruz kaldınız mı?'** sorularının çapraz analiz sonucunda; şiddet görenler içerisinde 30 katılımcı psikolojik, 2 katılımcı ekonomik, 2 katılımcı da şiddet gördüğünü belirtmiştir. Kararsız olan katılımcılardan 1 psikolojik şiddet gördüğünü belirtmiştir. Katılımcılardan hiçbiri cinsel şiddeti seçmemiştir. Psikolojik şiddete maruz kalan Suriyeli kadınlardan 'Urfalı erkekler kimsesiz Suriyeli kadınları koruma adına evleniyorlar. Urfalı kadınlar bizi Suriye de kalmadığımız için kötülüyorlar ama şimdi biz Suriye'ye geri dönersek erkekleri askere alacaklar eğer askere gitmezseler diğer örgütler onları alacak ve her iki tarafta da ölüm var' şeklinde

ifade etti. Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınlar arasında psikolojik şiddet yoğun olarak görülmektedir (Tablo 36).

Tablo 36: Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığınız Şiddet ve Şiddet Türü

Urfalı Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığınız Şiddet Var mı		**Fiziksel**	**Psikolojik**	**Ekonomik**	**Toplam**
	Evet	2	30	2	34
	Kararsızım	0	1	0	1
	Toplam	2	31	2	35

Urfalı kadınlara **'Dilencilik ve fuhuş yapan Suriyeli kadınların sınır dışı edilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?'** sorusuna; %98 evet, %2 bilmiyorum yanıtı alınmıştır. Urfalı kadın katılımcılardan dilencilik ve fuhuş yapan Suriyeli kadınların sınır dışı edilmesine evet diyen E.Z. nedeni sorulduğunda 'Türkiye'de kaldıkça erkeklerin hal ve hareketlerini değiştiriyorlar, Türk kadınları eşlerini kaybetmekten korkar' şeklinde ifade ettiler (Tablo 37).

Tablo 37: Dilencilik ve Fuhuş Yapan Suriyeli Kadınların Sınır Dışı Edilme Durumu

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	49	98
Bilmiyorum	1	2
Toplam	50	100

Urfalı kadınlara '**Suriyeli kadınlar sosyal sorunların ortaya çıkmasında etkili olmaktadır?**' sorusuna evet diyen 43, hayır diyen 3, bilmiyorum diyen 4 katılımcı bulunmaktadır. '**Suriyeli kadınların varlığı mahallemde suç oranını artırmıştır?**' sorusuna 35 evet, 7 hayır, 8 kişi kararsızım yanıtı verilmiştir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınların sosyal soruların ortaya çıkmasında ve mahalledeki suç oranını artırdığını düşündükleri tespit edilmiştir (Tablo 38). Suriyeli kadınlardan ya da Suriyeli kelimesi geçtiğinde endişe edilmektedir. Bauman (2019) bu davranışları şu şekilde açıklar: örneğin sokakta, caddede, mahallede yahut işyerlerinde birlikte olmaya alıştığımız kişileri düşman veya dost olarak sınıflandırırız, onlarla olan ilişkilerimizi hoş karşılarız, hoş görürüz kısaca nasıl davranacağımızı iyi biliriz ama yabancılara dair bilgimiz kısıtlı olduğu için nasıl davranacağımızı ortaya koyamayız. Yabancı kişilerin hareketleri, amaçları, neler yapabileceklerini tahmin edemeyecek kadar kısıtlı bir bilgi, kontrolümüzde olmadığı için kaygının ortaya çıkmasında etkili

olur (Bauman, 2019, s. 15). Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınlardan kaygı duyduğu için her türlü sorunun kaynağını olarak görmektedir.

Tablo 38: Suriyeli Kadınların Sosyal Sorunların Ortaya Çıkartılmasında ve Mahallede ki Suç Oranına Etkisi

	Suriyeli Kadınlar Sosyal Sorunların Ortaya Çıkmasında Etkili Olmaktadır			
Suriyeli Kadınların Varlığı Mahallemde Suç Oranını Artırmıştır	Evet	Hayır	Bilmiyorum	**Toplam**
Evet	34	0	1	35
Hayır	2	3	2	7
Kararsızım	7	0	1	8
Toplam	43	3	4	50

Urfalı kadınlara **'Suriyeli kadınlarla aynı semtte Oturmaktan mutlu musunuz?'** sorusuna %84 hayır, %10 evet, %6 kararsızım yanıtı verilmiştir. Urfalı kadınlar Suriyeli kadınlarla bulundukları semtte birlikte yaşamak istemedikleri ve en kısa sürede gitmelerini istedikleri tespit edilmiştir (Tablo 39).

Tablo 39: Urfalı Kadınlar Suriyeli Kadınlarla Aynı Semtte Oturmaktan Mutlu Olma Durumu

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	4	10
Hayır	42	84
Kararsızım	3	6
Toplam	50	100

Urfalı kadınlara 'Suriyeli kadınları kendi yaşamınız için bir tehdit unsuru olarak görüyor musunuz?' sorusuna %50 hayır, %40 evet, %10 bilmiyorum yanıtı verilmiştir. Urfalı kadınlar Suriyeli kadınlarla aynı semtte oturmaktan mutlu değillerdir. Buna neden olarak Suriyeli kadınların kendi yaşamı için aile düzenini bozan ya da kuma gibi bir tehdit unsuru olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır (Tablo 40)

Tablo 40: Suriyeli Kadınları Kendi Yaşamınız İçin Tehdit Unsuru Olarak Görme Durumu

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	20	40
Hayır	25	50
Bilmiyorum	5	10
Toplam	50	100

Urfalı kadınlara '**Suriyeli kadınlarla kültür çatışması yaşıyor musunuz sorusuna?'** %68 evet, %22 hayır, %10 kararsızım yanıtı verilmiştir. Suriyeli kadınların, Urfalı kadınlarla kültürel çatışmasının yaşanmasında en önemli etkenin; Urfalı kadınların Suriyeli kadınları kendilerine benzemedikleri için kültürel çatışmanın yaşanmasında önemli rol oynadıkları tespit edilmiştir (Tablo 41).

Tablo 41: Suriyeli Kadınlarla Kültür Çatışması

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	34	68
Hayır	11	22
Kararsızım	5	10
Toplam	50	100

Suriyeli kadınlara **'Urfalı kadınlarla kültür çatışması yaşıyor musunuz?'** sorusuna; %56 evet, %32 hayır, %12 kararsızım yanıtı alınmıştır. Suriyeli kadınların, Urfalı kadınlarla kültürel çatışma yaşamadığını belirten katılımcıların birbirileriyle iletişim halinde olmadığı tespit edilmiştir. Suriyeli kadın katılımcılardan, Urfalı kadınlarla kültür çatışması yaşıyorum diyen B.N. nedeni sorulduğunda 'Urfalı kadınlar daha fazla haklara sahipler ama giyinme konusunda çok rahat değiller, Suriyeliler rahat olduğu için kötü bakıyorlar ama bize iyi davrandıklarında biz de iyi davranıyoruz' şeklinde ifade etti. İki grubunda kültürel çatışması dış görünüş ve kıyafet üzerinde yoğunlaştığı söylenebilir (Tablo 42).

Tablo 42: Urfalı Kadınlarla Kültür Çatışması

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	28	56
Hayır	16	32
Kararsızım	6	12
Toplam	50	100

Urfalı kadınlara '**Suriyeliler için harcanan kaynakların ülkemizdeki diğer vatandaşların kaynaklarından kullanıldığını düşünüyor ve bundan rahatsızlık duyuyor musunuz?'** sorusuna; %80 evet, %14 hayır, %6 bilmiyorum yanıtı verilmiştir. Neden olarak devletin yerel halka yardım etmek yerine, kaynakların Suriyelilere ayrılığının düşünülmesidir (Tablo 43).

Tablo 43: Suriyeliler İçin Harcanan Kaynaklardan Rahatsızlık Duyma Durumu

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	40	0
Hayır	7	4
Bilmiyorum	3	6
Toplam	50	00

Urfalı kadınlara yönelttiğimiz son zamanlarda boşanma davalarının artış göstermesinde etkili olan unsur sizce nedir? açık uçlu sorusuna; Sosyal medya, Suriyeli kadınlar, Urfalı erkeklerden kaynaklanıyor. Suriyeli kadınlar azgınlık yapıyor onlar yüzünde boşanma davaları artış gösteriyor, kaynana görümce, Urfalı erkekler bakımlı Suriyeli kadınları görünce eşlerini boşamaya karar verdiler' şeklinde yanıtlar alınmıştır. Boşanma davalarına genel olarak üçüncü kişiden kaynaklandığı söylenebilir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kumaların yaygınlaşmasından endişe etmektedirler. Suriyeli kadınların zor şartlarda mücadele etmesinden faydalanmak isteyen erkeklerde bulunmaktadır.

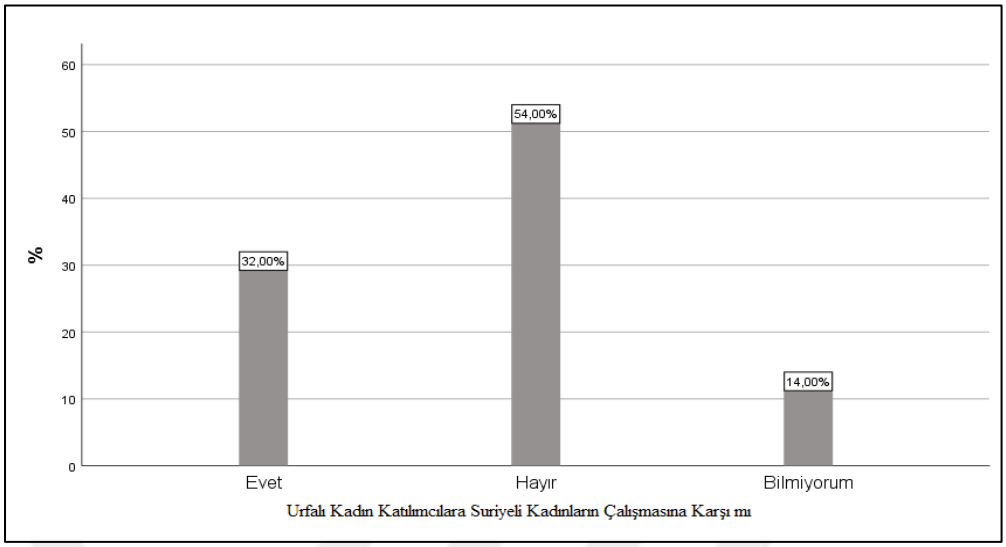
Urfalı kadınlara **'Suriyeli Kadınların En Kısa Sürede Ülkelerine veya Başka Ülkelerine Gitmeli Mi?'** sorusuna %88 evet, %8 bilmiyorum, %4 hayır yanıtı verilmiştir. Urfalı kadınlar, Suriyelilerin Türkiye'yi terk etmesi durumunda ülkede ayrımcılığın azalacağını ve ekonomik durumun iyileşeceğini düşündükleri gözlemlenmiştir. (Tablo 44).

Tablo 44: Suriyeli Kadınların En Kısa Sürede Ülkelerine veya Başka Ülkelerine Dönme Durumları

	Katılımcı Sayısı	**%**
Evet	44	88
Hayır	2	4
Bilmiyorum	4	8
Toplam	50	100

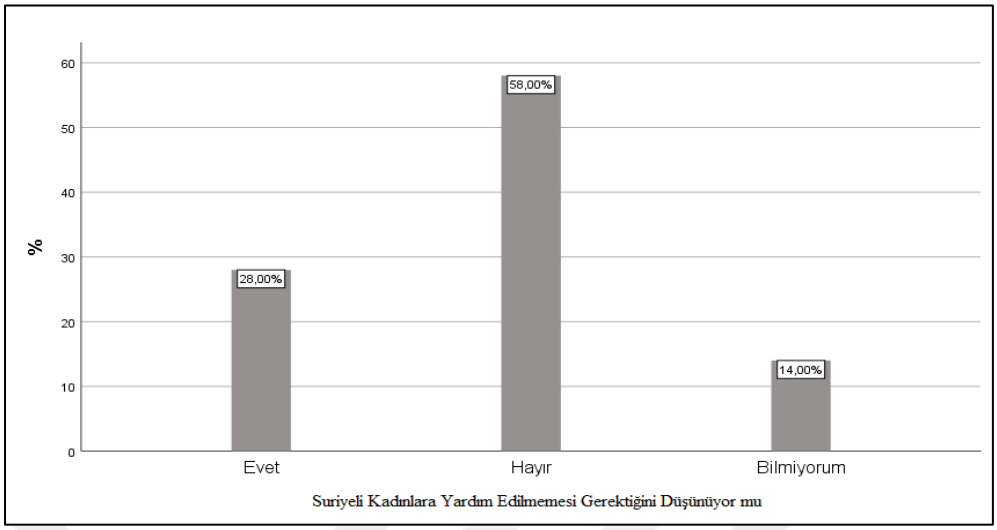
Urfalı kadınlara **'Suriyeli kadınların çalışmasına karşı mısınız?'** sorusuna %54 hayır, %32 evet, %14 bilmiyorum yanıtı alınmıştır. Suriyeli kadınların çalışmasına karşı olmanın nedenleri; kadınların işsizlik oranlarını yükseltiyor olması ve işçi ücretlerinin azalması nedeniyle insanların mağdur olduğunu görülmektedir. Urfalı kadınlar, Suriyeli kadınların çalışarak ekonomik özgürlüğüne kavuşmasını istememektedirler (Grafik 39).

Grafik 39: Urfalı Kadınlar Suriyeli Kadınların Çalışmasına Karşı Tutumu

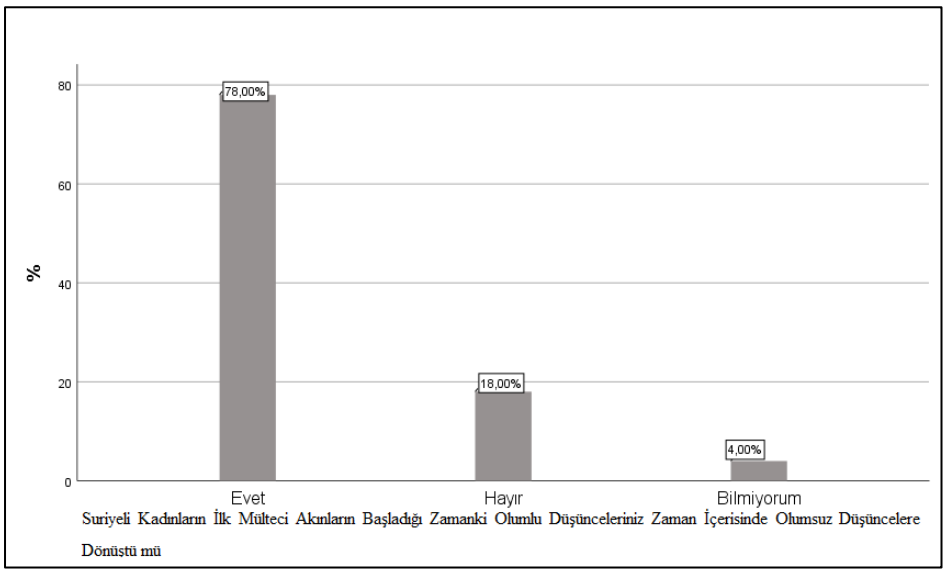
Urfalı kadınlara **'Suriyeli kadınlara yardım edilmemesi gerektiğini düşünüyor musunuz?'** sorusuna %58 hayır, %28 evet, %14 bilmiyorum yanıtı alınmıştır. Urfalı kadınların Türkiye'de yaşamanın en güzel yanı, insanların yardım sever olmasını dile getirirken %58 Suriyeli kadınlara yardım edilmemesi gerektiğini düşünmesi dikkat çekici bir unsur olmuştur. Suriyeli kadınlara yapılan yardımlar sonucunda, Urfalı kadınların göreviymiş gibi algılanması ve tekrar talep edilmesi Urfalı kadınların yardımlarının kesilmesine neden olduğu gözlemlenmiştir (Grafik 40).

Grafik 40: Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlara Yardım Etme Durumu

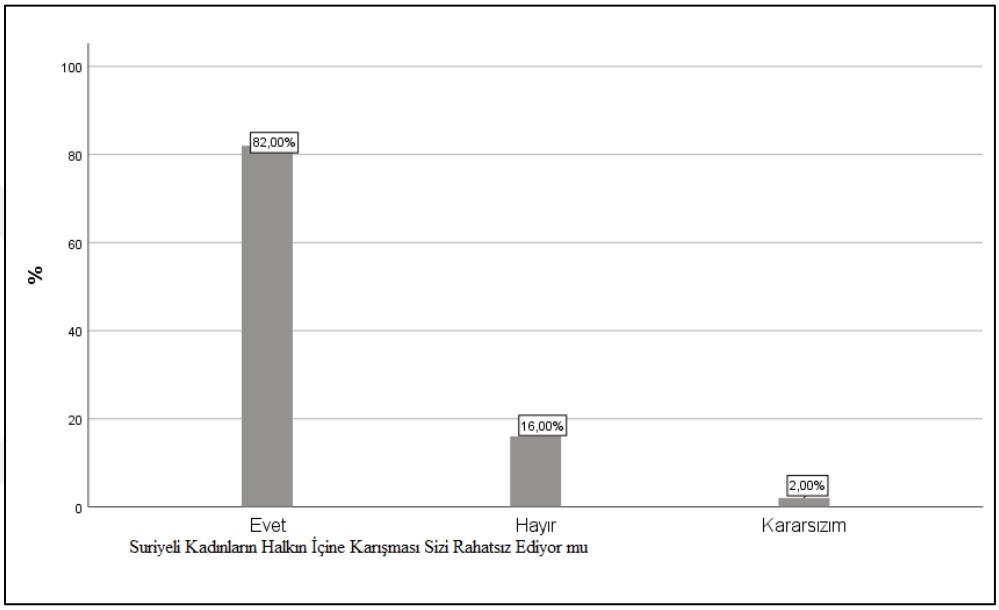
Urfalı kadınlara 'Suriyeli kadınların ilk mülteci akınların başladığı zamanki olumlu düşünceleriniz zaman içerisinde olumsuz düşüncelere dönüştü mü?' sorusuna %78 evet, %18 hayır, %4 bilmiyorum yanıtı alınmıştır. Evet yanıtını veren katılımcılara nedeni sorulduğunda, Suriyeli kadınlar fuhuş, kuma ve dilenci olarak etiketlenmektedirler (Grafik 41).

Grafik 41: Urfalı Kadınların Suriyeli kadınlarla ilgili Düşüncelerinin Zaman İçerisinde Değişime Durumu

Urfalı kadınlara **‘Suriyeli kadınların halkın içine karışması sizi rahatsız ediyor mu?’** sorusuna %82 evet, %16 hayır, %2 kararsızım yanıtını vermiştir. Urfalı kadın katılımcıların, Suriyeli kadınların halkın içine karışmasından rahatsızlık duyduğu görülmektedir (Grafik 42). Urfalı kadınlara sorduğumuzda ya da genel olarak göçmen kelimesi kullanıldığında toplumun kültürünü yozlaştıran, kaynaklarını tüketen, farklı gelenekleri ile tehdit unsuru olarak gösterilmektedir (Shapiro, 1997, s.1; Kaya, 2016, s.26).

Grafik 42: Urfalı Kadınlar, Suriyeli Kadınların Halkın İçine Karışmasıyla İlgili Durumları

SONUÇ

Şanlıurfa şehrinde Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınların en fazla iç içe yaşadıkları Bağlarbaşı semtinde uyum sorununa neden olan sorunsal konular yerinde incelenmiştir.

Şanlıurfa'da yaşayan Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınlar arasındaki kültürel farklılıkların toplumsal kabulünü zorlaştırmakta ve buna bağlı olarak uyum sorunları ortaya çıkarmaktadır. Daha da ötesi Suriyeli kadınların toplumsal kabulünün Urfalı kadınlar için nefret ve düşmanlığa yol açmış ve açmaya devam etmektedir.

Berry'nin kültürleşme teorisi üzerinden, Suriyeli kadınların içerisinde bulunduğu ve yaşadığı toplumun yapısına ayak uydurmaması ve uyumlu bir iletişim stratejisinin takip edilmemesinden dolayı uyum problemleri yaşandığı tespit edilmiştir.

Urfalı kadınların, Suriyeli kadınlarla kültürel çatışmasının yaşanmasında en önemli etkenin; Suriyeli kadınları kendilerine benzemedikleri için kültürel çatışmanın yaşanmasında önemli rol oynadığı tespit edilmiştir.

Şanlıurfa'da yaşayan Suriyeli kadınlarla Urfalı kadınların sürdürdükleri yaşam tarzlarının ve kültürel farlılıklarının meydana getirdiği uyum sorunları ciddi boyuta gelmiştir. Özellikle Urfalı kadınlar Suriyeli kadınların bir an önce gitmelerini, onları görmek istememeleri uyum sürecini güçleştirmektedir.

Suriyeli kadınların kamusal alanı kullanma, sosyal alanı kullanma pratikleri Urfalı kadınlardan daha yaygın olduğu ortaya çıkmıştır. Ev sahibi olan Urfalı kadınlarla Suriyeli kadınlar arasında cinsiyete dayalı bir entegrasyon sorunu yaşanmaktadır. Birbirlerini kıskandıkları için, Urfalı kadınlar Suriyeli kadınların eşlerini ellerinden alan kişiler olarak baktıkları için uyum sorunu yaşanmaktadır ve Suriyeli kadınları kabullenememektedirler.

Urfalı kadınlar pratikler üzerinden değil kulaktan dolma bilgiler üzerinden bir entegrasyon sorunu yaşamaktadır.

Urfalı kadınları rahatsız eden durum Suriyeli kadınların sosyal yaşamları, yaşam tarzları, kamusal alanı kullanma süresi ve yaşam pratiklerinin farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

Suriyeli kadınlarla ilgili yanlış bilgileri ve yanlış algıyı değiştirmek için çalışmalar yapılmalıdır.

Urfalı kadınların, Suriyeli kadınlara karşı pozitif bir davranış göstermesi için (ayırımcılık yapmadan, dayanışma içinde, eşit olarak) desteklenmelidir.

Sivil toplum kuruluşlarının projelerinin yalnızca Suriyeli kadınlar üzerinden değil Urfalı kadınlar üzerinden de entegrasyon çalışmaları yürütülmeli ve uygulanmalıdır.

KAYNAKÇA

Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü, Afet ve Acil Durum Yönetimi.

Aktaş, E., Gülçür, İ., 2017' Suriyelilere Yönelik Toplumsal Kabulü ve Uyumu Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler: Mersin İli Mezitli İlçesi Örneği' Serbest Yazılar, Toplum ve Demokrasi, 11 (23), s.240.

Bauman, Zygmunt. Kapımızdaki Yabancılar. çev. Emre Barca. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2019.

Benek, S., 2016. ''Türkiye-Suriye İlişkilerinin Sosyal Coğrafya Açısından Tarihsel Arka Planı'', *Gaziantep University Journal of Social Sciences,* S. 171-192.

Benek, S., ve Pınar, A.,2016. ''Türkiye'nin Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Uyguladığı Misafirlik Politikası Üzerine Bir Değerlendirme'',1st International Scientific Researches Congress Humanity and Social Sciences, Madrid, S.2094-2100.

Can, Y., 2011. Göç ve Kent: 1989'dan Günümüze Göç Eden İnsanların Kent Adaptasyonu Diyarbakır Örneği (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Canbey Ozguler, V., (2018) Göç ve Uyum Politikaları. Gsı Journal Sciences: Advancements In Busıness And Economıcs.1,1,1-18.

Ekici, S. ve Tuncel, G., 2015.'Göç ve İnsan', Birey ve Toplum Dergisi, C. 5, S.9, ss.10-14.

Erdoğan, M.M., (2018), ''Suriyeliler Barometresi 2019 Suriyelilerle Uyum İçinde Yaşamın Çerçevesi'', İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları- 2018, İstanbul.

Goffman, E. (2014). Damga: Örselenmiş Kimliğin İdare Edilişi Üzerine İdare Edilişi Üzerine Notlar (Ş. Geniş, L. Ünsaldı, & S. N. Ağırnaslı, Çev.; 1.Baskı). Heretik Yayıncılık.

Göç terimleri sözlüğü, 2013' IOM Uluslararası Göç Örgütü', S.36-74.

Hekimler, O., 2012'', Yoksulluk Mu Yoksunluk Mu? Sosyal Dışlanma Üzerine Bir Değerlendirme'', Tekirdağ S.M.M.M Odası Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 1, S. 1-25.

İlkay, Y., 2014. Ankara'da her yolun çıktığı semt: Kızılay. İdeal Kent Dergisi, cilt,5 sayı,11 s.119.

Kaya, A. (2016). İslam, Göç ve Entegrasyon Güvenlikleştirme Çağı. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Kaypak, Ş., ve Bimay, M., 2016''Suriye Savaşı Nedeniyle Yaşanan Göçün Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri: Batman Örneği'', Yaşam Bilimleri Dergisi; C.6, Sayı 1, S.84-109.

Özcan, E.,2017. ‘Çağdaş Göç Teorileri Üzerine Bir Değerlendirme’, İş ve Hayat Dergisi, C.2, S. 4, ss.185-186.

Özçağlar, A. (2012). Coğrafyaya Giriş. Ankara: Hilmi Usta Matbaacılık, 2003.

Özkan, S., ve Yılmaz, E., 2010,’’Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyum Durumları (Bandırma Örneği)’’, Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, Cilt:5, Sayı:13, S.155.

Öztürk, S., Benek, S., 2018 " Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Mekânın Algılanması ve Kullanılmasına İlişkin Bir Değerlendirme: Şanlıurfa Örneği" Tücaum 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı, S.1213-1219.

Öztürk, S., Benek, S., 2019 "Toplumsal cinsiyet rollerinin mekâna yansımaları üzerine kavramsal bir inceleme" *1. İstanbul Uluslararası Coğrafya Kongresi Bildiri Kitabı*, S.1033-1038.

Perşambe, E., 2009’’Almanya’da Çok kültürlü Yapının Ayrıştırılan Unsuru Olarak Müslümanlar ve Entegrasyon Deneyimler’’, inanç, kültür ve mitoloji araştırmaları dergisi cilt,6 sayı,2 s.233-260.

Sezgi, A.A., & Yolcu, T. (2016). Göç ile gelen uluslararası öğrencilerin sosyal uyum ve toplumsal kabul süreci. Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 4(7), 417-436.

Tekeli, İ., 2008,’’Göç ve Ötesi’’, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

Yılmaz, E., A., (2019). Uyum Teorileri Çerçevesinde Suriyelilerin Türkiye’ye Entegrasyon Süreci. Turkish Studies, 14(5), 287-302.

Yılmaz, K., ve Oğuz, E., (2011). Nitel Bir Görüşme Yöntemi: Odak Grup Görüşmesi. Kuramsal Eğitimbilim, 4 (1), 98.

Yüceşahin, M., M., 2017. Uluslararası Göç, Kimlik ve Mekânsal Kümelenme-Ayrışma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. C.22, Göç Özel Sayısı, s.1303-1315.

Benek, S., (2018). https://www.birartibir.org/goc-ve-multecilik/18-askeri-savas-biter-sosyo-ekonomik-savas-surer, 22 Ocak 2019’da erişildi.

Birleşmiş Milletler Göç Terimleri Sözlüğü, 2010, https://multeci.net/2010/08/terimler-sozlugu/ Erişim Tarihi:19.10.2020.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2016, ‘*Türkiye Göç Raporu’*, ss.20-23, Erişim adresi:chromeextension://ohfgljdgelakfkefopgklcohadegdpjf/http://www.ceidizleme.org/ekutuphaneresim/dosya/256_1.pdf Erişim Tarihi: 10.03.2020

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Uyum Hakkında https://www.goc.gov.tr/uyum-hakkinda Erişim Tarihi: 05.08.2020.

https://data2.unhcr.org/en/situations/syria Erişim: 15.10.2020

https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/?gclid=Cj0KCQiA3YABhCnAR-IsAKYDH7tNLmyy9xa_-8jYSFq7MbGAKqhJyRTZTpRwFrrAtW7u6 s9_bun-nS5egaAhVnEALw_wcBErişim Tarihi:18.01.2021

http://www.alicaglar.net.tr/StaticFiles/file/entegrasyon-uyum-kavramsal-ve-yapisal-bir-analiz.pdf Erişim Tarihi:04.02.2021

https://www.goc.gov.tr/uluslararasi-koruma-istatistikler Erişim Tarihi:14.10.2020

https://www.goc.gov.tr/uluslararasi-koruma-istatistikler Erişim Tarihi:14.10.2020

https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638 Erişim Tarihi:14.10.2020

https://www.kas.de/documents/283907/7339115/T%C3%BCrkiye%27deki+Suriyeliler.pdf/acaf9d37-7035-f37c-4982-c4b18f9b9c8e?version=1.0&t=1571303334464 Erişim Tarihi:18.01.2021

EKLER

Ek- 1: Anket Formu (Suriyeli Kadın Katılımcılar)

Bu Anket Formu, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yürütülmekte Olan ***"Suriyeli Kadınlarla Urfalı Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Semti (Haliliye-Şanlıurfa) Örneği"*** Başlıklı Yüksek Lisans Tez Çalışması İçin Yapılmaktadır. Sizlerden Edinilecek Bilgiler Tamamen Bilimsel Amaçlı Kullanılacaktır. Katkılarınız Bizim İçin Önemlidir. Şimdiden Değerli Katkılarınızdan Dolayı Teşekkür Ederiz**.**

Prof. Dr. Sedat Benek
Harran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Coğrafya Bölümü (Tez Danışmanı)

Selvi Öztürk Atagün
Harran Üniversitesi
Coğrafya

1) Cinsiyetiniz?

(1) Kadın (2) Diğer (…….)

2) Yaşınız?.....

(1) 18-24 (2) 25-35 (3) 36-46 (4) 47-60 (5) 61+

3) Eğitim durumunuz?

(1) Okur-yazar değil (2) okur-yazar (3) İlkokul (4) Ortaokul (5) Lise

(6) Lisans (7) Lisansüstü

4) Medeni haliniz?

(1) Evli (2) Bekâr (3) Boşanmış (veya ayrı yaşıyor) (4) Eşi hayatını kaybetmiş

5) Evli iseniz Evlilik Yaşınız?

(1) 15 Yaş ve Altı (2) 16-17 (3) 18-25 (4) 25 ve Üstü

6) Anadiliniz?

(1) Arapça (2) Kürtçe (3) Türkçe/(Türkmence) (4) Diğer (……..…)

7) Gündelik Hayatta Konuştuğunuz Dil Hangisidir?

(1) Arapça (2) Kürtçe (3) Türkçe/(Türkmence) (4) Diğer (……..…)

8) Türkçe konuşabiliyor musunuz?

(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen Konuşabiliyorum

9) Eğer Türkçe Konuşabiliyorsanız, Konuşabilme Seviyenizi Belirtir misiniz?

(1) Çok İyi Düzeyde (2) İyi Düzeyde (3) Orta Düzeyde (4) Kötü Düzeyde

10) Türkçe Konuşamıyorsanız, Öğren(e)meme Nedenleriniz Nelerdir?
   (1) Türkçe Kurslarını Karşılayacak Param Yok
   (2) Ücretsiz Eğitim Olduğunu Bilmiyorum
   (3) Eşim İzin Vermiyor
   (4) Çocuklarımı Bırakamıyorum
   (5) Ne Yapmam Gerektiğini Bilmiyorum
   (6) Türkçe Öğrenmek Çok Zor
   (7) Zamanım Yok
   (8) Türkçe Öğrenmenin Faydası Olacağına İnanmıyorum
   (9) Diğer (Belirtiniz)……..

11) Aylık Toplam Geliriniz?
   (1) Herhangi Bir Gelire Sahip Değilim
   (2) 500-1000
   (3) 1001-2000
   (4) 2001-3000
   (5) 3001 ve Üstü

12) Türkiye'ye Ne Zaman Geldiniz?
   Yıl Belirtiniz……

13) Şanlıurfa'ya Ne Zaman Geldiniz?

   Yıl Belirtiniz……

14) Türkiye'ye Şanlıurfa'ya geldiğinizde veya geldikten sonra herhangi bir resmi kurumda kayıt yaptınız mı?
   (1) Evet Kayıtlıyım
   (2) Hayır(CevapBuysaLütfenNedenini Belirtiniz)……
   (3) Kayıt Sürecim Devam Ediyor

15) Hanedeki Toplam Kişi Sayısı?
   Belirtiniz ……

16) Hangi Mahallede İkametgâh Ediyorsunuz?
   (1) Ahmet Yesevi Mahallesi
   (2) Bağlarbaşı Mahallesi
   (3) Devteşti Mahallesi
   (4) İpekyol Mahallesi
   (5) Süleymaniye Mahallesi
   (6) Yavuzselim Mahallesi

17) Konut Tipiniz?
   (1) Apartman
   (2) Müstakil Ev
   (3) Bodrum Katı
   (4) Gecekondu
   (5) Çadır
   (6) Arkadaşlarının Yanında
   (7) Diğer (……...)

18) Barınma Koşullarınız ile İlgili Düşünceleriniz?
   (1) Çok Kötü (2) Kötü (3) Normal (4) İyi (5) Çok İyi

19) Barınma Konusunda Yaşadığınız En Önemli Problem Nedir?
(1) Hep Beraber Aynı Odayı Kullanıyoruz
(2) Kaldığımız Yer Çok Küçük
(3) Kaldığımız Yerin Koşulları Çok Kötü
(4) Yaşadığım Yerden Her An Çıkarılma Olasılığımız Var
(5) Yatak Yorgan Gibi Yatacak Malzeme Yok
(6) Hepsi
(7) Diğer (……..)

20) Geldiğiniz Yer?

İl (Belirtiniz) : …….

21) Yerleşme Türünüz?

(1)Köy (2) Kasaba (3) Şehir

22) Daha Önce Sığınma Kamplarında Yaşadınız Mı?
(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen

23) Cevap Evet İse Sığınma Kamplarından Ayrılma Sebepleriniz Nelerdir?
(1) Ailevi Nedenler (2) Kamp Koşulları (3) Büyük Şehirde Yaşama İsteği (4) Kamptaki Yer Kısıtlılığı (5) Özel Hayatın Gizliliğinin Olmaması (6) Kampın Kapanması (7) Diğer (……..…)

24) Dışarı Çıkma Sıklığınız Belirtir Misiniz?
(1) Dışarı Çıkmam (Lütfen Nedenini Belirtiniz).....
(2) Haftada Bir (3) Haftada Birkaç Gün (4) Her gün

25) Genelde Hangi Saatlerde Dışarı Çıkıyorsunuz?
(1) 9:00-12:00 (2) 13:00-16:00 (3) 17:00-20:00 (4) 21:00+

26) Herhangi Bir İşte Çalışıyor Musunuz?
(1) Evet (2) Hayır

27) Mesleğinizi Öğrenebilir Miyim?
(1) Ev Hanımı (2) Mesleği Yok (3) Öğretmen (4) Terzi
(5)Tarım İşçisi (5) Diğer (…..…….)

28) Suriye'deyken Ne İş Yapıyordunuz?
(1) Belirtiniz……..
(2) Herhangi Bir İşle Uğraşmıyordum

29) Şu Anda Herhangi Bir İşle Uğraşıyor Musunuz?
(1) Evet (Lütfen Ne Uğraştığınızı Belirtiniz)……
(2) Hayır

30) Türkiye'deki Çalışma Durumunuz Nedir?
(1) Çalışmıyorum (2) Düzenli (3) Düzensiz (4) Mevsimsel

31) Suriye'de Savaş Biterse Geri Dönmek İster Misiniz?
(1) Evet (2) Hayır (3) Diğer (…….)

32) Türkiye'de İş Olanağı Yaratılırsa Kalmayı Düşünür Müsünüz?
(1) Evet (2) Hayır (3) Diğer (….……..…)

33) Türkiye'de Size Vatandaşlık Verilmesini İster Misiniz?

(1) Evet
(2) Hayır (Neden?)……..
(3) Zaten Vatandaşlık Almışım
(4) Bilmiyorum…….

34) Sizce Türkiye'de Kadın Olarak Yaşamanın En Zor Tarafları Nelerdir?

(1) Barınma, Beslenme Gibi Şartların Zor Olması (2) Yabancılık
(3) Yalnızlık (4) Hayat Pahalılığı (5) Dil Sorunu (6) Çevre Baskısı
(7) Dışlanmak
(8) Diğer (……..…)

35) Türkiye'de Yaşamanın Güzel Tarafları Nelerdir?

(1) Savaş Yok (2) Rahat ve Özgür (3) İnsanlar Çok Yardımsever (4) Beğenmedim
(5) Diğer (……....)

36) Suriye'den Ayrılma Nedeniniz?

(1) Güvenlik (2) Siyasi Nedenler (3) Sağlık Koşulları (4) Ekonomik Nedenler
(5) Diğer (……..)

37) Türkiye'ye Nasıl Giriş Yaptınız?

(1) Gayri resmi Sınır Geçiş Noktasından (2)Resmi Sınır Geçiş Noktasından (3)Pasaportsuz (4)Pasaportla (5)Diğer (…….……)

38) Sizi Göçe İten En Önemli Neden Nedir?

(1) Terör (2) Savaş (3) İşsizlik (4) Akrabalarının Göç Edilen Yerde Yaşaması
(5) Eğitim (6) Diğer (Belirtiniz)……..

39) Göç Ederken Şanlıurfa'yı Tercih Etmenizde Etkili Olan Etmenler Nelerdir?

(1) Sınıra Yakın Olması (2) Akrabaların Bulunması (3) Çevrenin Tavsiyesi (4) Güvenlik (5) Diğer (…….)

40) "Suriyeli Kadın" Denilince Aklınıza İlk Gelen Şey(ler) Nedir?

Belirtiniz:

……
……
…….

41) "Urfalı Kadın" Deyince Aklınıza İlk Gelen Şey(ler) Nedir?

Belirtiniz……

……

……

42) Urfalı Kadınlara Yönelik Bakış Açısınız Nasıldır?
(1) Olumlu (2) Olumsuz (3) Kararsız

43) Urfalı Kadınların Sizlerle İlgili Empati Yaptığını Düşünüyor Musunuz?
(1) Evet (2) Hayır (3)Kısmen

44) Urfalı Kadınların Dayanışmalarından Memnun Musunuz?
(1) Memnunum (2) Memnun Değilim (3) Fikrim Yok

45) Kendinizi Şanlıurfa'da Güvenli Hissediyor Musunuz?
(1) Evet (2)Hayır (3)Kısmen

46) Yakın Bir Zamanda Başka Bir Yere Taşınmayı Düşünüyor Musunuz?
(1) Evet (2) Hayır (3)Kararsız

47) Urfalı Kadınlarla Karşılaştığınız Başlıca Sorunlar Nelerdir?
(1) Ahlaki Değerlerin Çatışması (2) Ayrımcılık (3) Dini Baskı

(4) Irkçılık (5) İletişimsizlik (6) Dışlanma (7) Dil Bariyeri

(8) Diğer (…….)

48) Suriye İç Savaşında Savaşta Ailenizden Birisini Kayıp Ettiniz Mi?
(1) Evet (2)Hayır

49) Uygun Koşullar Oluşursa Türkiye'de Temelli Yaşamak İster Misiniz?
(1) Evet (2) Hayır (3)Kararsızım

50) Urfalı Kadınlarla Bir İlişkiniz Var mı?
(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen

51) Urfalı Kadınlarla Ne Kadar Sıklıkta Görüşürsünüz (Günde birkaç kez, Her gün, İki günde bir, Haftada bir, Ayda bir vs.)?
Belirtiniz?……

52) Urfalı Kadınlara Hiç Destek Veriyor musunuz?
(1) Evet (2) Hayır

53) Cevap Evet İse, Lütfen Urfalı Kadınlara Verdiğiniz Destekleri Belirtiniz?
(1) Eşya ve Kıyafet (2) Sağlık (3) Çocuk Bakımı (4) Finansal

(5) Diğer (…….)

54) Urfalı Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığınız Şiddet Var Mı?
(1) Evet (2)Hayır

55) Cevabınız Evet İse Hangi Şiddet Türüne Maruz Kaldınız?

(1) Fiziksel (2) Cinsel (3) Psikolojik (4) Ekonomik

56) Urfalı Kadınlarla Aynı Semtte Oturmaktan Mutlu Musunuz?

(1) Evet (2)Hayır(3) Kararsızım

57) Urfalı Kadınlarla Kültür Çatışması Yaşıyor Musunuz?

(1) Evet (2) Hayır (3) Kararsızım

58) Bir Urfalı Kadının Sizinle Konuşmaya Çalışması Durumunda Ona Karşı Tavrınız Nasıl Olur?

(1) Onu Dinler ve Yardımcı Olmaya Çalışırım

(2) Onunla Konuşmaktan Kaçınırım

(3) Bir Fikrim Yok/Bilmiyorum

59) Urfalı Kadınlarla İlgili En Çok Hangi Kaynaktan Haber Alıyorsunuz?

(1) Sosyal Medya (2)İnternet (3)Komşu/Akran/Mahalle

(4)Televizyon

(5)Diğer (……..…..)

60) Urfalı Kadınların Kocalarına Karşı Davranış Biçimini Beğeniyor Musunuz?

(1) Evet (2)Hayır (3) Kısmen

61) Cevabınız Hayır veya Kısmen İse Nedenini Belirtiniz?

.....

62) Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlara Göre Daha Bakımlı Olduğu Görüşüne Katılır Mısınız?

(1) Evet (2)Hayır (3) Kısmen

63) Sizce Suriyeli Kadınlar ile Urfalı Kadınlar Arasındaki Fark(lar) Nelerdir?
Belirtiniz…….

64) Sizce Suriyeli Kadınlar ile Urfalı Kadınlar Arasındaki Benzerlik(ler) Nelerdir?
Belirtiniz…….

65) Sizce, Urfalı Kadınlarla Suriyeli Kadınlar Arasında Bir Dayanışmanın Olmasını Doğru Buluyor Musunuz?

(1) Evet

(2) Hayır

(3) Kararsızım

(4) Bilmiyorum

66) Bir Suriyeli Kadın Olarak Urfalı Kadınlar Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?
……
……
…….....
.....

67) Urfalı Kadınların Daha İyi Bakım Ürünleri vb. Kullandığını Düşünüyor Musunuz?

(1) Evet (2)Hayır (3)Kısmen

68) Urfalı Kadınlarla İlgili Paylaşmak İsteğiniz Başka Bir Düşünceniz Var Mı? Varsa Belirtiniz……
……
……
….....

Ek- 2: Anket Formu (Urfalı Kadın Katılımcılar)

Bu Anket Formu Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yürütülmekte Olan **"Suriyeli Kadınlarla Urfalı Kadınlar Arasındaki Uyum Sorunu: Bağlarbaşı Semti (Haliliye-Şanlıurfa) Örneği"** Başlıklı Yüksek Lisans Tez Çalışması İçin Yapılmaktadır. Sizlerden Edinilecek Bilgiler Tamamen Bilimsel Amaçlı Kullanılacaktır. Katkılarınız Bizim İçin Önemlidir. Şimdiden Değerli Katkılarınızdan Dolayı Teşekkür Ederiz**.**

Prof. Dr. Sedat Benek
Harran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Coğrafya Bölümü (Tez Danışmanı)

Selvi Öztürk Atagün
Harran Üniversitesi
Coğrafya Bölümü

1) Cinsiyetiniz?
(1) Kadın (2) Diğer (… .....)

2) Yaşınız?.....
(1) 18-24 (2) 25-35 (3) 36-46 (4) 47-60 (5) 61+

3) Eğitim durumunuz?
(1) Okur-yazar değil (2) okur-yazar (3) İlkokul (4) Ortaokul (5) Lise
(6) Lisans (7) Lisansüstü

4) Medeni haliniz?
(1) Evli (2) Bekâr (3) Boşanmış (veya ayrı yaşıyor) (2) Eşi hayatını kaybetmiş

5) Evli iseniz Evlilik Yaşınız?
(1) 15 Yaş ve Altı(2) 16-17 (3) 18-25 (4) 25 ve Üstü

6) Anadiliniz?
(1) Arapça (2) Kürtçe (3) Türkçe(4) Diğer (… .....)

7) Gündelik Hayatta Konuştuğunuz Dil Hangisidir?
(1) Arapça (2) Kürtçe (3) Türkçe (4) Diğer (… .....)

8) Türkçe konuşabiliyor musunuz?
(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen Konuşabiliyorum

9) Eğer Türkçe Konuşabiliyorsanız, Konuşabilme Seviyenizi Belirtir misiniz?
(1) Çok İyi Düzeyde (2) İyi Düzeyde (3)Orta Düzeyde (4) Kötü Düzeyde
(2)

10) Aylık Toplam Geliriniz?
(1) Herhangi BirGelire Sahip Değilim
(2)500-1000
(3) 1001-2000
(4) 2001-3000
(5) 3001 ve Üstü

11) Hanedeki Toplam Kişi Sayısı?
Sayı ……

12) Hangi Mahallede İkametgâh Ediyorsunuz?

(1) Ahmet Yesevi Mahallesi
(2) Bağlarbaşı Mahallesi
(3) Devteşti Mahallesi
(4) İpekyol Mahallesi
(5) Süleymaniye Mahallesi
(6) Yavuzselim Mahallesi

13) Konut Tipiniz?
(1) Apartman (2) Müstakil Ev (3) Bodrum Katı (4) Gecekondu (5)Çadır (6) Arkadaşlarının Yanında.....(7) Diğer (…)

14) Barınma Koşullarınız ile İlgili Düşünceleriniz?
(1) Çok Kötü (2) Kötü (3) Normal (4) İyi (5) Çok İyi

15) Barınma Konusunda Yaşadığınız En Önemli Problem Nedir?
(1) Hep Beraber Aynı Odayı Kullanıyoruz
(2) Kaldığımız Yer Çok Küçük
(3) Kaldığımız Yerin Koşulları Çok Kötü
(4) Yaşadığım Yerden Her An Çıkarılma Olasılığımız Var
(5) Yatak Yorgan Gibi Yatacak Malzeme Yok
(6) Hepsi
(7) Diğer (.....)

16) Dışarı Çıkma Sıklığınız Belirtir Misiniz?
(1) Dışarı Çıkmam (Lütfen Nedenini Belirtiniz)
.....
(2) Haftada Bir (3) Haftada Birkaç Gün (4) Her gün

17) Genelde Hangi Saatlerde Dışarı Çıkıyorsunuz?
(1) 9:00-12:00 (2) 13:00-16:00 (3) 17:00-20:00 (4) 21:00+

18) Size göre Suriyeliler ülkelerine geri dönmeli mi? 1 ( )
Evet(neden?)……
……..
2 ( ) Hayır (3) Bilmiyorum

19) (Evet ise) Size göre Suriyeliler hangi durumda ülkelerine dönmeli?
1 ( ) Savaş biter bitmez 3 ( ) Savaş devam etse bile hemen dönmeliler 2 ( ) Durumlar tamamen düzelince 4 ( )
Diğer……..

20) Sizce, Suriyelilere vatandaşlık verilsin mi?
(1) Evet
(2) Hayır
(Neden)……..
(3) Bilmiyorum

21) Size, Suriyeliler Türkiye için herhangi bir sorun teşkil ediyor mu?
(1) Evet (Ne gibi)
…….
(2) Hayır

22) Herhangi Bir İşte Çalışıyor Musunuz?
(1) Evet (2) Hayır

23) Mesleğinizi Öğrenebilir Miyim?

(1) Ev Hanımı (2) Mesleği Yok (3) Öğretmen (3) Terzi (4) Tarım İşçisi (5) Diğer (… .....)

24) Şu Anda Herhangi Bir İşle Uğraşıyor Musunuz?
(1) Evet (Lütfen Ne Uğraştığınızı Belirtiniz) ……
(2) (Hayır)

25) Çalışma Durumunuz Nedir?
(1) Çalışmıyorum (2) Düzenli (3) Düzensiz (4) Mevsimsel

26) Suriyeli Kadınlarla Kültür Çatışması Yaşıyor Musunuz?
(1) Evet (2) Hayır (3) Kararsızım

27) Bir Suriyeli Kadının Sizinle Konuşmaya Çalışması Durumunda Ona Karşı Tavrınız Nasıl Olur?
(1) Onu Dinler ve Yardımcı Olmaya Çalışırım
(2) Onunla Konuşmaktan Kaçınırım
(3) Bir Fikrim Yok/Bilmiyorum

28) Suriyeli Kadınlarla İlgili En Çok Hangi Kaynaktan Haber Alıyorsunuz?
(1) Sosyal Medya (2) İnternet (3) Komşu/Akran/Mahalle (4) Televizyon (5) Diğer (.....)

29) Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlara Göre Daha Bakımlı Olduğu Görüşüne Katılır Mısınız?
(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen

30) Sizce Suriyeli Kadınlar ile Urfalı Kadınlar Arasındaki Fark(lar)

Nelerdir?

Belirtiniz……

…….

31) Sizce Suriyeli Kadınlar ile Urfalı Kadınlar Arasındaki

Benzerlik(ler) Nelerdir?

Belirtiniz……

…….

32) Urfalı Kadınlarla Suriyeli Kadınlar Arasında Bir Dayanışmanın Olmasını Doğru Bulur Musunuz?
(1) Evet
(2) Hayır
(3) Kararsızım

33) Bir Urfalı Kadın Olarak Suriyeli Kadınlar Hakkındaki Ne Düşünüyorsunuz?
……
……
……
……
……
.....

34) Suriyeli Kadınların Daha İyi Bakım Ürünleri vb. Kullandığını Düşünüyor Musunuz?
(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen

35) Suriyeli Kadınlarla İlgili Paylaşmak İsteğiniz Başka Bir Düşünceniz Var Mı? Varsa Belirtiniz
……
……
……
……
……
.....

36) Suriye'de Savaş Biterse Suriyeli Kadınlar Geri Dönerler Mi?
(1) Evet (2) Hayır (3) Diğer (.....)

37) Kadın Olarak Yaşamanın En Zor Tarafları Nelerdir?
(1) Barınma (2) Beslenme Gibi Şartların Zor Oluşu (3)Hayat Her Yerde Zor (4)Yabancılık
(5) Yalnızlık (6)Pahalı (7)Çevre Baskısı .....(8)Dışlanmak(9)Diğer (…)

38) Türkiye'de Yaşamanın Güzel Tarafları Nelerdir?
(1) Rahat ve Özgür (2) İnsanlar Çok Yardımsever (3) Diğer ( )

39) Suriyeli Kadın Denilince Akla İlk Gelen Şey:
(1) Kuma (2) Dilenci (3) Fuhuş (4) Savaş Mağduru (5) Yardıma Muhtaç Kadınlar (6) Diğer (….....)

40) Suriyeli Kadınlara Yönelik Bakış Açısınız: (1) Olumlu (2) Olumsuz (3) Kararsız

41) Suriyeli Kadınların Şanlıurfa'da Yaşamasına İlişkin Düşünceleriniz Nelerdir?
(1) Ne Şartlarda Olursa Olsun Gelmelerini İstemiyorum (2) Eşleri İçin Tehdit Unsuru Oluşturması (3)Aile Düzenini Bozuyorlar (4) Diğer (…)

42) Suriyeli Kadınların Urfalı Kadınlarla İlgili Empati Yapmaya Durumu:
(1) Evet (2) Hayır (3) Kararsızım

43) Suriyeli Kadınları Kendi Yaşamınız İçin Bir Tehdit Unsuru Olarak Görüyor Musunuz?
(1) Evet (2) Hayır (3) Bilmiyorum

44) Suriyeliler İçin Harcanan Kaynakların Ülkemizdeki Diğer Vatandaşların Kaynaklarından Kullandığını Düşünüyorum ve Bundan Rahatsızlık Duyuyorum:
(1) Evet (2) Hayır (3) Bilmiyorum

45) Suriyeli Kadınların En Kısa Sürede Ülkelerine veya Başka Ülkelerine Gitmelidirler:
(1)Evet
(2) Hayır (3) Bilmiyorum

46) Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlar Tarafından Karşılaştıkları Başlıca Sorunlar:
(1) Ahlaki Değerlerin Çatışması (2)Ayrımcılık.....(3) Dini Baskı (4)Irkçılık .....(5) İletişimsizlik (

6) Dışlanma (7) Dil Bariyeri .....(8)Diğer (… .....)

47) Suriyeli Kadınların Çalışmasına Karşıyım: (1) Evet (2) Hayır (3) Bilmiyorum

48) Dilencilik ve Fuhuş Yapan Suriyeli Kadınların Sınır Dışı Edilmesi Gerektiğini Düşünüyorum:

(1) Evet (2) Hayır (3) Bilmiyorum

49) Suriyeli Kadınlara Yardım Edilmemesi Gerektiğini Düşünüyorum: (1)Evet (2) Hayır (3) Bilmiyorum

50) Suriyeli Kadınların İlk Mülteci Akınların Başladığı Zamanki Olumlu Düşüncelerim Zaman İçerisinde Olumsuza Dönüştü: (1) Evet (2) Hayır (3) Bilmiyorum

51) Suriyeli Kadınlar Sosyal Sorunların Ortaya Çıkmasında Etkili Olmaktadır:(1)Evet (2)Hayır

(3) Bilmiyorum

52) Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınların Davranışlarından Memnuniyeti:(1) Memnunum (2) Memnun Değilim (3) Fikrim Yok

Urfalı Kadınların Suriyeli Kadınlarla İlişkisi: (1) İlişkisi Var (2) İlişkisi Yok (3) Kısmen

53) Urfalı Kadınlarla Suriyeli Kadınların Görüşme Sıklığı: (1) Haftada Bir Gün (2) Haftada Birkaç Gün

(3) Her gün (4) Ayda İki Defa (5) Tesadüfen (6) Diğer (…)

54) Urfalı Kadınlardan Suriyeli Kadınlara Verilen Destekler:(1) Eşya ve Kıyafet (2)Sağlık (3) Çocuk Bakımı (4)Finansal (5)Diğer (… .....)

55) Suriyeli Kadınlar Tarafından Maruz Kaldığınız Şiddet Var Mı?

(1) Evet (2) Hayır (3) Kararsızım

56) Cevabınız Evet İse Hangi Şiddet Türüne Maruz Kaldınız?

(1) Fiziksel (2) Cinsel (3) Psikolojik (4) Ekonomik

57) Suriyeli Kadınlarla Aynı Semtte Oturmaktan Mutluyum: (1) Evet (2) Hayır (3) Kararsızım

58) Suriyeli Kadınların Varlığı Mahallemde Suç Oranını Artırmıştır: (1) Evet (2) Hayır (3) Kararsızım

59) Suriyeli Kadınların Yaşam Koşulları Hakkında Bilginiz Var Mı?

(1) Evet (2) Hayır (3) İlgilenmiyorum

60) Suriyeli Kadınların Halkın İçine Karışması Sizi Rahatsız Ediyor Mu?

(1) Evet (2) Hayır (3) Kararsızım

61) Suriyeli Kadınlarla İlgili En Çok Hangi Kaynaktan Haber Alıyorsunuz?
(1) Sosyal Medya (2) İnternet (3) Komşu/Akran/Mahalle (4) Televizyon (5) Diğer (.....)

62) Suriyeli Kadınların Daha İyi Bakım Ürünleri vb. Kullandığını Düşünüyor musunuz? (1) Evet
(2) Hayır (3) Kısmen

63) Sizce Son Zamanlarda Boşanma Davalarının Artış Göstermesinde Etkili Olan Unsur Nedir? Belirtiniz (. .....)

64) Sizce Suriyeli Kadınların Kocalarına Karşı Davranış Biçimini Beğeniyor Musunuz?

(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen

65) Cevabınız hayır ve Kısmen İse Nedeni Nedir? Belirtiniz
.....

66) Suriyeli Kadınlarla İlgili Paylaşmak İsteğiniz Başka Bir Düşünceniz Var Mı? Varsa Belirtiniz……
……
……
…….....

Ek- 3: Çalışma Sahasından Fotoğraflar

Fotoğraf 1'de Urfalı kadın katılımcı ile Suriyeli kadın katılımcıların bir arada olduğu görülmektedir. Bu fotoğraf Suriyeli kadın katılımcıya ait bir işyerinde çekilmiştir. Arkada bulunan kıyafetlerden anlaşılacağı üzere Suriyeli kadının mesleği terzidir. Suriyeli kadınlar arasında en yaygın mesleklerden biri terzidir. Toplumsal cinsiyet rollerinin Türkiye'de pratik edilen mekanlarla adeta birebir örtüştüğünü, bu anlamda kadınların rolleri daha çok özel alanda şekillenmiştir (Öztürk Atagün ve Benek, 2019, s. 1038).

Fotoğraf 1: Urfalı ve Suriyeli kadın katılımcılarla birlikte (20.06.2020)

Fotoğraf 2: Saha araştırmasında Suriyeli kadın katılımcıyla birlikte (05/06/2020)

Fotoğraf 3: Urfalı kadın katılımcı ile birlikte yapılan anket çalışması (09/06/2020)

Fotoğraf 4: Suriyeli kadın katılımcı ve ailesiyle birlikte (15/06/2020)

Fotoğraf 5: Suriyeli kadın katılımcıyla yapılan anket çalışması (23/06/2020)

Fotoğraf 6: Urfalı kadın katılımcının evinde uygulanan anket çalışması (27/06/2020)

Fotoğraf 7: Saha çalışmasında Gündelik hayatta Suriyeli kadınlar (14/07/2020)

Fotoğraf 8: Saha çalışmasında Urfalı ve Suriyeli kadınlar (18/07/2020)

Fotoğraf 9: Suriyeli kadınların gündelik hayatta çarşıdan görünüş (18/07/2020)

Fotoğraf 10: Alışveriş yapan Suriyeli kadınlardan bir görünüş (20/07/2020)